

การร่างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู

ปริญญาโท

ของ

พรรคภูมิใจไทย

๗๕ ๒๕๓๐

เสนอขอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๗๖๗๗

๑๕๐๐๐

พ.ศ. ๒๕๓๑

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู

๕

บทคัดย่อ

ของ

ณรงค์ฤทธิ์ อิศรรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๓๐

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู
ที่มีคุณภาพเหมาะสม แบบทดสอบฉบับนี้วัดคุณลักษณะความเป็นครู 9 คุณลักษณะ คือ
ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์
ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา ความขยันหมั่นเพียร รวม 73 ข้อ
ใช้เวลาในการสอบ 60 นาที กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2529
ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 759 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น วิธีการศึกษาได้
ทำการทดสอบ 3 ครั้ง โดยการทดสอบครั้งที่ 1 ได้หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
แล้วทำการคัดเลือกพร้อมทั้งปรับปรุงข้อสอบ และในการทดสอบครั้งที่ 2 ได้หาค่า
อำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้ง และคัดเลือกข้อสอบ ส่วนในการทดสอบครั้งที่ 3
ได้หาคุณภาพของแบบทดสอบทางด้านความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติ
ในรูปคะแนนที่ปกติ สำหรับแปลความหมายของคะแนน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแต่ละข้อสามารถจำแนกได้
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละด้าน
มีค่าอยู่ระหว่าง 0.267 ถึง 0.735 และความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับมีค่า 0.933 ส่วนค่า
ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหาโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว โดยใช้ t-test
ทดสอบค่าสถิติในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ปรากฏว่ามีความเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า นอกจากนี้ยังหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในเชิงของ
สหสัมพันธ์ภายในของแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ปรากฏว่ามีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.460
ถึง 0.753 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ในการหาความ
เที่ยงตรงตามสภาพนั้น คำนวณได้จากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบทดสอบแต่ละด้าน
กับคะแนนที่ได้จากการสังเกตของอาจารย์กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน มีค่าความเที่ยงตรง
อยู่ระหว่าง 0.615 ถึง 0.944 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ทุกค่า

6

A CONSTRUCTION OF A TEACHER PERSONALITY TEST

An Abstract

by

Narongrit Itsarut

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1987

The purpose of this study was to construct a qualified and appropriate Teacher Personality Test to be used as a tool for teacher placement. This test was focussed on 9 teacher traits : self-confidence, responsibility, justice, being appropriate in discipline, honesty, sacrifice, sense of reasoning, merciness, and industriousness. All these 9 traits comprised 73 items. The time required for administering this test was 60 minutes. The samples of this study were 759 fourth year students of teachers colleges in the academic year 2529 in Bangkok Metropolis. These samples were randomized by stratified random sampling. The procedure in constructing the test consisted of three testings. The first one was to find the discriminating power, select and revise all test items. The second one was to re-find the discriminating power and select the test items. The last one was to find the reliability, validity, and normalized T-scores norm for score interpretation.

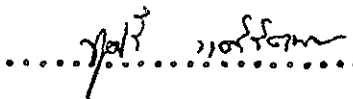
This study revealed that the discriminating power of each test item was significant at the level of .05. The reliability of each trait of the test item calculated by coefficient alpha ranged from 0.267 to 0.735 while the reliability of the whole test was 0.933. The construct validity of the test calculated by using Known Group Technique t-test to test each trait of the test and the whole test was significant at the level of .01. Besides it was found that the construct validity in terms of Inter-

Correlation of each trait and the whole test ranged from 0.460 to 0.753 and it was significant at the level of .01 while the concurrent validity calculated by using correlation between the scores of each test item and the observation conducted by their instructor and students appeared to be ranged from 0.615 to 0.944 and it was significant at the level of .01.

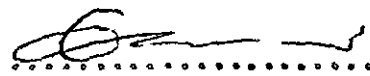
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

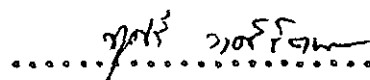
คณะกรรมการที่ปรึกษา

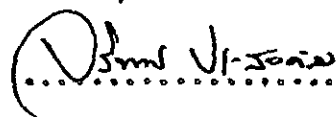
 ประธาน

 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างค้ำประกัน จากรองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ
รองศาสตราจารย์บุษศรี วงศ์รัตนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์สมบัติ ได้กรุณา
ให้ความเมตตากรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายสอาด พิมพ์สวัสดิ์ (เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู)
และ ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ (รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู) นายสมเชาว์
เกษประทุม (ผู้อำนวยการกองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู)
นายสมบัติ ขวัญดี (เลขาธิการกรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู) ที่ได้กรุณา
เมตตาให้กำลังใจสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ อธิการบดีและบุคลากรช่วยอธิการบดี และอาจารย์ ตลอดจนนักศึกษาชั้นปีที่ 4
ของวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูจันทร์เกษม วิทยาลัยครูตระนกร
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ วิทยาลัยครูธนบุรี ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ช่วยให้กำลังใจในการทำกรวิจัยครั้งนี้
ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขออภิวาดีถึงพระคุณของนางนวล คารายน (คุณยาย)
น.อ.(พิเศษ) บรรเทาญ อิศรัตน์ (บิดา) นางนภา อิศรัตน์ (มารดา) ญาติพี่น้อง ครู
อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอน เมตตากรุณาและช่วยเหลือให้กำลังใจสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย
ตลอดมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

ดวงกฤทธิ อิศรัตน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	+ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของบุคลิกภาพ	9
	บุคลิกภาพความเป็นครู	12
	การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ	20
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
	ประชากร	52
	+ กลุ่มตัวอย่าง	52
	+ วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู	54
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	58
	# วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	วิธีจัดการข้อมูล	63

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 การทดสอบแบบทดสอบ ครั้งที่ 1	68
ตอนที่ 2 การทดสอบแบบทดสอบ ครั้งที่ 2	76
ตอนที่ 3 การทดสอบแบบทดสอบ ครั้งที่ 3	84
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	100
กลุ่มตัวอย่าง	100
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	100
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	101
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
+ อภิปรายผล	106
/ ข้อเสนอแนะ	111
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	120

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อวิทยาสัยครูและจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	53
2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1	68
3 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 1	70
4 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดลอง สอบครั้งที่ 2	77
5 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2	78
6 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดลอง ครั้งที่ 3	84
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบ จากการทดลองครั้งที่ 3	86
8 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แยกเป็นแต่ละด้านและรวมทุกด้าน	91
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ	92
10 ความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แยกเป็นแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน	93
11 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูแต่ละด้าน	95
12 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูรวมทั้งฉบับ	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างแสดงการจัดระบบระดับชั้นของบุคลิภาพ	22
2 โครงสร้างของบุคลิภาพซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะนิสัยในระดับที่ แตกต่างกัน	25
3 แบบจำลองเชิงทฤษฎีของบุคลิภาพความเป็นครู	28
4 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ	54

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเจริญก้าวหน้าอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพราะการศึกษาในระดับนี้สามารถพัฒนาบุคคลได้ทั้งด้านสติปัญญาและบุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นเยาวชนที่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาว่าสามารถทำให้หารายได้มากและมีตำแหน่งการงานสูง (สงขล ดัชนี 2521 : 1 อ้างอิงมาจาก Graham. n. pn : 18 - 21) จึงมุ่งเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษากันเป็นจำนวนมาก ทำให้สถาบันต่าง ๆ ไม่สามารถจะจัดการศึกษาสนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างพอเพียง จึงต้องจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาตามจำนวนที่แต่ละสถาบันจะสามารถรับได้ ดังนั้น การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษานี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (ฝ่ายวิจัยและประเมินผล กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู 2523 : 10) และเพื่อให้การคัดเลือกบุคคลมีประสิทธิภาพและคัดเลือกได้ผู้ที่มีความสามารถเข้าศึกษา นักการศึกษาจึงได้พยายามคิดสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมขึ้น โดยยึดหลักเกณฑ์ที่สำคัญว่า จะต้องเป็นเครื่องมือที่วัดได้ครอบคลุมทั้งทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านร่างกายของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ (Broome. 1960 : 263)

การสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถาบันต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ มุ่งเน้นในความรู้ไม่ว่าจะเป็นการสอบคัดเลือกคนเข้าทำงานหรือเพื่อการศึกษาต่อก็ดี จะเน้นวิชาการที่เคยเรียนมาเป็นประการสำคัญ (วิรัช เสวตศิลป์ 2522 : 1) แต่การที่บุคคลนั้นจะเรียนหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะใช้พิจารณา

ว่าบุคคลนั้นเหมาะสมกับงานประเภทใด ดังที่ เดโช สนวนนท์ (เดโช สนวนนท์ 2508 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า "บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมเป็นอันมาก ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงมักปรากฏอยู่เสมอว่า ทั้ง ๆ ที่เขาเหล่านั้นผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาได้แล้ว ก็ยังเรียนไม่สำเร็จ และประสบความล้มเหลวในการเลือกเรียนอาชีพนั้น ๆ"

ในสังคมปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคล ดังที่ ตูย์ ขุนสาย (ตูย์ ขุนสาย 2508 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า "นอกจากความรู้ เขาวินัย และความขยันขันแข็งแล้ว บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญอีกอันหนึ่งที่ทำให้คนบรรลุความสำเร็จในอาชีพการงานต่าง ๆ คนที่พยายามจะสำเร็จเป็นอาชีพอะไรเท่านั้นที่ไม่ต้องให้บุคลิกภาพเขาช่วย เพราะอาชีพใดที่มีชีวิตอยู่นอกสังคม" ดังที่กล่าวมานี้ จึงต้องมีการพัฒนาบุคคล นอกจากจะให้มีคุณภาพประสิทธิภาพในด้านการความรู้ ความสามารถ ความคิด สติปัญญาและคุณธรรมแล้ว จุดหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาคนก็เพื่อเสริมสร้างปรุงแต่งให้มีแต่ "บุคลิกภาพที่ดี" เป็นที่พึงปรารถนาของสังคม เหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี และลักษณะอาชีพแต่ละอาชีพของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันไป (รัตนา เทพคลไชย 2518 : 1)

อาชีพครูนับว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญและมีส่วนในการพัฒนาประเทศด้วยเช่นกัน ดังนั้นบุคคลที่ประกอบอาชีพครู จึงเป็นบุคคลที่ควรจะต้องอุทิศทั้งกำลังกายและกำลังใจ เพื่อทำให้อาชีพครู เป็นอาชีพที่มีการพัฒนาอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่บุคคลอื่นเชื่อถือไว้วางใจ และยกย่องนับถือในทุก ๆ โอกาสที่กล่าวถึงอาชีพครู (สุภาพ วาดเขียน 2523 : 2)

คณะกรรมการร่างพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันก็ได้ให้ความสำคัญของครูไว้ว่า ครู คือบุคคลที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดพัฒนาการโดยรวมขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในระดับที่ผู้เรียนจะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่พึงประสงค์

ทั้งในแง่บุคลิกทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อศิษย์ และบทบาทต่อสังคม (คณะกรรมการวางแผน
เพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 45) เช่นเดียวกับที่ วีรบุรุษ วิเชียรโชติ (วีรบุรุษ
วิเชียรโชติ 2513 : 77) ที่ได้ให้ความสำคัญของครู โดยโคกลาวไว่ตอนหนึ่งในการ
แสดงปาฐกถาที่ เอ. ยู. เอ. ว่า "การพัฒนาประเทศให้ได้อัตโนมัติต้องพัฒนาองค์ประกอบ
3 ประการ คือ พัฒนาตัวบุคคล พัฒนาคติและพัฒนาระบบต่าง ๆ สำหรับการพัฒนาคติบุคคล
นั้น ก็คือ พยายามทำให้บุคคลมีสมรรถภาพ จึงนับว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของครู เพราะจะต้อง
เป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมบุคคลให้เป็นพลเมืองดี ดังนั้นการผลิตครูให้มีความเป็นบุคลิกภาพ
ที่เหมาะสมและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวจึงเป็นความจำเป็นยิ่ง เพราะ
บุคลิกภาพ ของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน / ดังที่ เฮนจัม (Henjum.
1969 : 143 - 147) โคกลาวไว่ว่า บุคลิกภาพของครูเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อปฏิกิริยา
ระหว่างครูกับนักเรียน ดังนั้น ความรู้ ศิลปะการสอน และความสมบูรณ์ในบุคลิกลักษณะ
ของครูจึงมีอิทธิพล อันจะเป็นผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อวิชาชีพครูหรืออาชีพครู นั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและบุคลิกภาพ
ของครูนั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของครู และบุคลิกภาพของครูยังส่งผลต่อนักเรียนหรือผู้ที่
เข้ารับการศึกษา ดังกล่าวก่อนหน้านี้ ดังนั้นการคัดเลือกผู้ที่ทำงานทางสายวิชาชีพครูนั้น
จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งมีบุคลิกภาพ
ความเป็นครูอีกด้วย

สำหรับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครูในระบบราชการ โดยเฉพาะ
กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสรรหาบุคคลด้วยวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับ
ราชการ เป็นข้าราชการครู ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ก.) เป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน แต่ในขณะนี้คณะกรรมการ
ข้าราชการครูมอบหมายให้อนุกรรมการข้าราชการครูกรม อนุกรรมการข้าราชการครูจังหวัด
หรือหน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการแทน (กองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครู 2529 : 9) และให้หลักสูตรและวิธีดำเนินการสอบแข่งขัน

เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครู โดยมีสัดส่วนของหลักสูตรที่ใช้สอบแข่งขัน คือ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป 200 คะแนน ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง 250 คะแนน ภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง 50 คะแนน (กองวิชาการ บริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2529 : 23 - 24) ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วสำหรับภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งนั้น มีการพิจารณาคำคุณลักษณะเกี่ยวกับการประเมินจากคุณลักษณะที่ปรากฏ ลักษณะท่าทาง กริยาอาการ (เดิน ยืน นั่ง) การแต่งกาย การทักทาย และการจากไปว่าเหมาะสมกับตำแหน่งที่สมัครสอบหรือไม่ และให้คะแนนเฉพาะด้านนี้เพียง 10 คะแนน ประกอบกับวิธีพิจารณาคำคุณลักษณะดังกล่าว ใช้วิธีการสังเกตซึ่งไม่อาจวัดคุณลักษณะความเป็นครูได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่สายวิชาชีพครูยังไม่เห็นความสำคัญคำคุณลักษณะมากนัก นอกจากนี้ด้านวิชาการซึ่งเป็นการเพิ่มบุคคลเข้าสู่สายวิชาชีพครูนั้น บุคคลเหล่านั้นก็จะมีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการ ความถนัดในอาชีพ ตลอดจนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวิชาชีพครูด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูเพื่อใช้ประกอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในสายวิชาชีพครู

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า --

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ได้แบบทดสอบวัดคุณลักษณะที่มีคุณภาพ สำหรับใช้ในการสอบบรรจุบุคคลเข้าทำงานในสายวิชาชีพครู และเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะในสายวิชาชีพอื่น ๆ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญา
ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู-สังกัดกรมการฝึกหัดครูในเขตกรุงเทพมหานคร
มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 2,563 คน จากจำนวน 69 ห้องเรียน ใน 6 วิทยาลัยครู
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้/เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญา
ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครูในเขตกรุงเทพมหานคร
จำนวน 759 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) โดยมีวิทยาลัยครูเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม
(Sampling Unit)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู หมายถึงแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรม
ต่าง ๆ ที่แสดงออกในลักษณะของความเป็นครู และในการศึกษาค้นคว้าวิจัยได้สร้างเฉพาะ
ลักษณะที่เด่นของลักษณะความเป็นครู อันประกอบด้วยลักษณะ 9 ประการดังนี้

1.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะ
ของการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูก กล่าวแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ
การออกความเห็น การแสดงให้ เห็นว่ามีความคล่องตัวในการทำงานใด ๆ ด้วยความมั่นใจ
ไม่ลังเล

1.2 ความรับผิดชอบ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของ
การมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ
ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการงานนั้น มีความพากเพียรพยายาม
ปรารถนาที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

1.3 ความยุติธรรม หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการปฏิบัติต่อผู้อื่นตามความเป็นจริง ไม่ลำเอียง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และให้โอกาสแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน

1.4 ความมีระเบียบวินัย หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย ขอบังคับ ระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และการเคารพในสิทธิของผู้อื่น

1.5 ความซื่อสัตย์ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งก่อนหน้าและสับลัง ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ มีความสะอาดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

1.6 ความเสียสละ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะการไม่เห็นแก่ตัว การแบ่งปันสิ่งของ กำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญาให้แก่คนที่ควรให้ รวมทั้งการให้ความร่วมมือกระทำการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

1.7 ความมีเหตุผล หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการกระทำที่การไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ การรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักกาลเทศะ และไม่ยึดถือตนเองเป็นใหญ่ โดยไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.8 ความเมตตา กรุณา

1.8.1 เมตตา หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการให้ความรักความปรารถนาดีที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข ความเจริญ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดให้ตนเดือดร้อน

1.8.2 กรุณา หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการที่ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อน ให้เขาพ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อน และการแสดงความเสียใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์

1.9 ความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจทำงานให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 9 ประการนั้น ผู้วิจัยได้สร้างตามนิยามที่กล่าวไว้ข้างต้น

2. อานาจจำแนกของแบบทดสอบ (Discrimination) หมายถึงคุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถจำแนกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพความเป็นครูมาก และกลุ่มที่มีบุคลิกภาพความเป็นครูน้อย ซึ่งอาศัยวิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t -test

3 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) หมายถึงคุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดบุคลิกภาพความเป็นครูของผู้ตอบแต่ละคนได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

4. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ (Validity) หมายถึงประสิทธิภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตรงตามจุดหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้หาค่าความเที่ยงตรงต่อไปนี้

4.1 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้วิธีกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) และใช้ t -test ในการตรวจสอบ

4.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการตอบแบบทดสอบกับคะแนนที่ได้จากการสังเกตของครูร่วมกับเพื่อนนักศึกษา 5 คน ซึ่งคำนวณค่าจากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

5. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึงข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้จากการสอบแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู และเป็นคะแนนตัวแทนที่จะบอกระดับการสอบของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร โดยแสดงในตารางซึ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนดิบกับคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-Score) ที่แปลงมาจากคะแนนดิบ

6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึงผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพครูมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 ท่าน และผู้มีวุฒิปริญญาโททางการวัดผลการศึกษาขึ้นไป และมีประสบการณ์ทางการวัดผลการศึกษาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน

7. ครู หมายถึงบุคคลที่ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นอุดมศึกษา ทั้งที่สอนในภาคเอกชนและภาครัฐบาล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายของบุคลิกภาพ
2. บุคลิกภาพความเป็นครู
3. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
  - 3.1 ทฤษฎีในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
  - 3.2 แบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพความเป็นครู
  - 3.3 วิธีการวัดบุคลิกภาพ
  - 3.4 วิธีสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
  - 3.5 การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพภายในประเทศและต่างประเทศ
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความหมายต่างกันไปแล้วแต่นักจิตวิทยาเจ้าของทฤษฎีนั้น ๆ จะให้ความสำคัญกันเรื่องใด ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อของนักจิตวิทยาหรือนักการศึกษาแต่ละกลุ่ม แต่อย่างไรก็ตามนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า "บุคลิกภาพ" (Personality) ไว้แตกต่างกันดังต่อไปนี้

แอลพอร์ต (Allport. 1961 : 28) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

( ) กอร์ดอน (Gordon. 1963 : 14) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมทั้งหมดของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล

ไคแซงก์ (Eysenck. 1969 : 253) กล่าวว่า บุคลิกภาพนั้นพิจารณาได้สองมิติ คือมิติแรกเป็นด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะย่อย ๆ ไคแซงก์การมีส่วนร่วม-ไม่ร่วมมือ (Participation-with-drawn) เข้าสังคม-แยกตัว (Sociable-Isolated) เข้าใกล้-ถอยหนี (Approach-with-drawn) กระตือรือร้น-เฉื่อยชา (Active-Inactive) มิติที่สองเป็นลักษณะทางด้านอารมณ์ ซึ่งไคแซงก์ ความเป็นคนเข้มแข็ง อ่อนแอ มั่นคง ไม่มั่นคง ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ความวิตกกังวล และอื่น ๆ เป็นต้น

แคทเทล (Cattell) กล่าวว่า "บุคลิกภาพ" คือสิ่งที่ช่วยให้เราทำนายได้ว่าบุคคลจะหาอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ บุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้นอยู่ในภายใน ดังนั้นการศึกษาบุคลิกภาพจะต้องศึกษาพฤติกรรมทั้งหมดมิใช่ศึกษาเพียงบางอย่าง (Hall and Lindzey. 1970 396 - 411)

มอร์ริส (Morris. 1979 : 618) กล่าวว่า บุคลิกภาพหมายถึงรูปแบบต่าง ๆ (Traits) ประจาศักดิ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิด และทัศนคติ

ตุ้ย ทุมสาย (ตุ้ย ทุมสาย 2508 : 348) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือกระบวนการรวมหน่วย (Integration) อันหนึ่ง ซึ่งประกอบขึ้นด้วย รูปร่างลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นเครื่องสื่อนิสัยของคน ๆ หนึ่ง ซึ่งทำให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคน ๆ นั้น ด้วยอารมณ์ และไม่ใช่วิทยาศาสตร์หรือเชาวน์

๙) ทีวี ทอแก้ว (ทีวี ทอแก้ว 2517 : 101) กล่าวว่า บุคลิกภาพคือส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่รวมกันเข้าแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากคนอื่น ๆ ส่วนต่าง ๆ ที่กล่าวนั้นไคแซงก์

1. อุปนิสัย (Character)
2. การปรับตัว (Adjustment)
3. นิสัยใจคอ (Temperament)
4. ความสนใจ (Interest)
5. เจตคติ (Attitude)

๙ (๕) เชคส์เปียร์ โฆวาลีนุส (เชคส์เปียร์ โฆวาลีนุส 2520 : 3) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

บ๊องร ภูวภิรมย์ขวัญ (บ๊องร ภูวภิรมย์ขวัญ 2524 : 41) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า คือทุกสิ่งทุกอย่าง อันใดแก่ ลักษณะท่าทีการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต้องมีความคงตัวสำหรับเป็นพฤติกรรมเฉพาะของบุคคลนั้น ๆ อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างแต่ต้องใช้เวลาพอสมควร

✓ จรรยา สุวรรณทัต (จรรยา สุวรรณทัต 2526 : 74) ได้นิยามว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะกลุ่มหนึ่งซึ่งแยกบุคคลให้หาเห็นได้ว่าไม่เหมือนกัน แต่ละคนจะมีแบบฉบับของคุณลักษณะนี้เป็นของตนเอง เปรียบเสมือนรอยพิมพ์นิ้วมือ

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพหมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมที่มีความคงเส้นคงวาและสามารถสังเกตศึกษาได้ และพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอาจออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบการกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งอาจได้แก่ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความสนใจ ตลอดจนลักษณะทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2. บุคลิกภาพความเป็นครู

1. ความหมายของครู

ความหมายของ "ครู" ได้มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้มากมาย ซึ่งไ้รวบรวมไว้พอสังเขปดังนี้

จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 168) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ครู" ไว้ว่า ครูหมายถึงผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2525 : 89) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ครู" ไว้ว่า ครูหมายถึงผู้มีความหนักแน่น ผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์ ผู้สั่งสอน

ทานุพพทาสภิกขุ (พุทธทาสภิกขุ 2517 : 10 - 11, 13) ได้อธิบายความหมายของคำว่า "ครู" ไว้ว่า "ครู" ตามพหุชนะ แปลว่าหนัก คือคำว่า "ครู" นี้แปลว่าหนัก แต่ความหมายนี้เลยไปถึงว่าเป็นผู้ทำหน้าที่อันประเสริฐสุด คือทำหน้าที่ผู้นำในทางวิญญาณ . . . ซึ่งหมายความว่า เป็นแสงสว่างส่องทางแก่วิญญาณของสัตว์ในโลกใหญ่ จักเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงปรารถนา . . . ฉะนั้น อุดมคติของครู ได้แก่ การนำวิญญาณหรือความเป็นผู้นำทางวิญญาณของสัตว์ทั้งหลายนั้นเอง

จากการแสดงปาฐกถา ทานุพพทาสภิกขุ (พุทธทาสภิกขุ อ้างอิงมาจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2526 : 72) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครู ดังนี้ ครูคือ "ผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลกให้สูงขึ้น" ครูจึงเป็นปูชนียบุคคลที่โลก "ต้อง" บูชา ถวายเหตุนี้ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องใส่ใจแน่วแน่ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน เงินเดือนเห็นเพียงเครื่องสักการบูชา มิใช่ "กาจาง" ยิ่งกว่านั้น ถ้าครูเป็นคนเจ้าชู้ หรือเห็นแก่ความสวยงาม เจริญรอย สุนกสนาน เพลิดเพลิน ทางเนื้อหนังหรือทางวัตถุแล้ว ย่อมไม่มีทางที่จะยกสถานะทางวิญญาณของสัตว์โลก

ให้สูงขึ้นได้เลย ครูจะต้องพยายามลดกิเลส ตัณหา ความเห็นแก่ตัวลง มีความเมตตา กรุณามากขึ้นจึงจะดำเนินไปสู่อุดมคติของการเป็นครู

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 45) ได้ให้ความหมายของครูว่า ครูคือบุคคลที่ก่อให้เกิด การเรียนรู้และเกิดพัฒนาการโดยรอบขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในระดับที่วิญญูชน จะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในแง่บุคลิกทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อศิษย์และ บทบาทต่อสังคม

ระพี สาคริก (ระพี สาคริก 2529 : 4) ได้ให้ความหมายครู ครูคือคนที่ประกอบอาชีพชั้นสูง (Professional) เพื่อทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของสังคม โดยใช้กระบวนการศึกษาอบรมในฐานะผู้ฝึก ผู้แนะ ผู้นำ ผู้ส่งเสริมให้เกิด การพัฒนาแก่คน เพื่อสร้างให้เป็นคนดี พลเมืองดี ประพฤติในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ตนเองและผู้อื่น

จากความหมายของครูตามทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวพอสรุปได้ว่า
ครูคือ

1. บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ✓
2. กัลยาณมิตร
3. ผู้นำทางความคิด ทางปัญญา
4. แม่พิมพ์
5. ผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ✓
6. ผู้นำทางวิญญาณของศิษย์ และเป็นผู้นำวิญญาณของสัตว์โลก ✓
2. ลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพความเป็นครู

เนื่องจากครูเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น แก่ทุกคน ดังนั้นครูจึงมีความสำคัญยิ่งต่อวงการการศึกษา เพราะเป็นผู้ให้การอบรมสั่งสอน

ซึ่งแนวทางตลอดจนจะต้องประพัตินเป็นตัวอย่างและเป็นแบบฉบับที่ดีของนักเรียน และจากการสังเกตของ ซิมมอนด์ (Symonds. 1947 : 40) ปรากฏว่าพฤติกรรมของครูมีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักเรียน คือบุคลิกลักษณะของครูมีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะและการปรับตัวของนักเรียน และด้วยเหตุที่บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมทาง ๆ ของครูเข้ามา มีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะและการปรับตัวของนักเรียนนี้เอง จึงได้มีการค้นคว้าและให้ความหมายของลักษณะบุคลิกภาพความเป็นครูว่าควรมีลักษณะดังนี้

3 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 2523 : อ้างอิงมาจาก บทกวี ภูมิจิต 2524 : 120 - 121) มีพระกระแสพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานแก่ครูอาวุโส ประจำปี 2522 เมื่อวันอังคารที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2523 มีข้อความที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครูที่ตอนหนึ่งว่า

"... ครูที่แท้เป็นผู้กระทำแต่ความดี คือ

- ต้องหมั่นขยันและอดทนพากเพียร
- ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
- ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน
- ต้องรักภักดี สำนึก ระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม
- ต้องปลื้มใจปลื้มใจจากความสะอาดสบายและความสนุกสนานรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน
- ต้องตั้งใจใฝ่หมั่นคงและแน่วแน่
- ต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ
- ต้องเมตตาหวังดี
- ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ
- ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในค่านิยมวิชาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล..."

ส่วนพระราชบัญญัติฉบับนี้ (พระราชบัญญัตินี้ 2525 : 3 - 4) ได้นำหลักการสอนของสมเด็จพระพุทธองค์มาอธิบายถึงคุณธรรมของครู 7 ประการ ที่ครูควรปฏิบัติไว้ดังนี้คือ

1. ปิยะหรือปิโย คือการทำตนให้เป็นคนน่ารักของศิษย์ การที่จะหาตนให้คนน่ารักจะทอง

- 1.1 มีเมตตา รักเด็กมากกว่ารักตัว
- 1.2 มีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใส
- 1.3 ให้ความสนิทสนมกับศิษย์
- 1.4 พูดจาอ่อนหวานสมานใจ
- 1.5 เอาใจใส่อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เกิดความรู้
- 1.6 เป็นเพื่อนเด็กในสนามกีฬา เป็นครูในห้องเรียน
- 1.7 เป็นเพื่อนร่วมทุกข์เมื่อเด็กเป็นทุกข์ คอยปลอบโยนให้กำลังใจ

2. ครู (ครูโก) คือการเป็นคนหนักแน่น เป็นครูจริง ๆ ทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่เด็กในทางสร้างสรรค์จริง ๆ มีใจสงบ มีเหตุผล ไม่ใจร้อน ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ เป็นคนหนักแน่นประจักษ์เห็น ไม่เบาเหมือนนุ่น เป็นคนเสมอต้นเสมอปลายทุกกรณี

3. ภาวนิโย คือเป็นผู้อบรมตนให้เจริญ สนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เป็นคนสายตาวามองการไกลเปิดใจรับความรู้ความเข้าใจอยู่เสมอไม่ล่าหลังใคร เป็นครูเวลาสอนเด็ก เป็นนักเรียนเมื่อมีเวลาว่าง เป็นนักสากลนิยม ถือศาสนาเป็นหลักใจอย่าเป็นก๊กมีความเห็นผิด เชื่อกฎแห่งกรรมว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มีความควบคุมกาย วาจาใจด้วยศีล ควบคุมจิตด้วยสมาธิ ควบคุมความเห็นด้วยปัญญา จึงจะเอาตัวรอดปลอดภัย

4. วัชรา คือเป็นคนเคารพระเบียบแบบแผน เป็นคนมีระเบียบในการแต่งกาย มีระเบียบตั้งแต่หัวถึงเท้า คุมตัวเองให้เรียบร้อย ... ให้เด็กเห็นว่าครูเป็นผู้มีระเบียบแบบแผน ช่วยกันทำโรงเรียนให้สะอาด ...

8. มีความมานะอดทน
9. มีความสามารถในการเข้าสังคมกับชนทุกชั้น
10. มีสุขภาพอนามัยดี
11. มีความบริสุทธิ์
12. มีความรู้ความชำนาญในการสอน
13. มีความคิดริเริ่ม

✕ ผู้ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของครูอีกคนหนึ่งได้แก่ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (ไพฑูรย์
สินดารัตน์ 2529 : 11) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาคู ในส่วนที่
เกี่ยวกับบุคลิกภาพครู ได้แก่

มีความอดทน เสียสละ และรักดีในอาชีพ (Crusading Spirit)

1. มีความอดทนมีกบีน
2. มีวินัยความเป็นครู
3. เมตตากรุณา
4. สำนึกในสิทธิมนุษย
5. สำนึกความเป็นครู
  - 5.1 ฝึกฝนตนเอง (Training)
  - 5.2 กระหาย (Eager)
  - 5.3 กระตือรือร้น (Active)
  - 5.4 อยากรู้ อยากเห็น (Curiosity)
  - 5.5 ซื่อสัตย์ (Honest)
  - 5.6 ใจจกใจจก (Expectation)
  - 5.7 ความรับผิดชอบ (Responsibility)

สำหรับผู้ที่ไ้ศึกษาคนควาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู โดยไ้สรุปบุคลิกภาพของครูที่สื่หรือที่ครูควรมี จากผลการวิจัย การคนควา และการไ้ความหมายที่ตนเองไ้ศึกษาคนควานั้น กับหลายท่านซึ่งจะมีบุคลิกภาพของครูที่สื่ที่มีลักษณะใกล้เคียง สอดคล้องกันดังต่อไปนี้

๕) *บุญสนอง ไกรเนตร (บุญสนอง ไกรเนตร 2515 : 38) ไ้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพความต้องการระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล และในส่วนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพครู ไ้สรุปคุณลักษณะของครูทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยพิจารณาคุณลักษณะเด่นพิเศษว่า บุคคลที่จะดำรงอาชีพครูนั้นต้องเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะที่คเป็นที่ยังปรารถนาของสังคม คือ

1. มีความยุติธรรม
2. มีความมานะอดทน
3. มีความสุภาพอ่อนน้อม
4. มีความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจนักเรียน
5. สนใจนักเรียนสม่ำเสมอ
6. ความรุ่มอารมณไ้คคี่ สุ่อมเยือกเย็น
7. รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย
8. ขอมรับผิดในสิ่งที่ตนทำผิด
9. มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและผู้อื่น
10. มีความกระตือรือร้น ราบเรึง แจ่มใส
11. มีทัศนเป็นประชาธิปไตย
12. มีลักษณะทางางดี มารยาทงดงาม
13. มีความซื่อสัตย์สุจริต
14. มีอารมณ์ขัน
15. แต่งกายเรียบร้อยและสะอาด

16. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
17. มีความรู้กว้างขวาง รักความก้าวหน้า ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
18. มีความสามารถในการสอน และปรับปรุงวิธีการสอน
19. ตั้งใจทำงานและรับผิดชอบงาน
20. เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดี
21. มีสุขภาพและอนามัยดี
22. มีความเสียสละ
23. มีความร่วมมือ

สอดคล้องกับ วัลลภ หลีสันติพงษ์ (วัลลภ หลีสันติพงษ์ 2515 : 26) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู ได้สรุปคุณลักษณะที่สำคัญที่ครูควรมีจากผลการวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ได้ว่าบุคลิกภาพที่ดีประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ
2. ความว่องไว
3. ความเข้มแข็งอดทน
4. ความก้าวหน้า
5. ความรับผิดชอบ
6. ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
7. ความยืดหยุ่น
8. ความกตัญญู
9. ความเชื่อมั่นในตนเอง
10. ความคิดที่ทันสมัยและต้องทันตัวอยู่เสมอ

และใกล้เคียงกันกับ พรพิมล เพ็ญศรีทอง (พรพิมล เพ็ญศรีทอง 2515 : 31) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของครู ซึ่งศึกษาจากความหมาย งานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเช่นกัน โดยสรุปได้ว่า ครูที่จะประสบผลสำเร็จนั้น มีบุคลิกภาพดังต่อไปนี้

1. ใฝ่รู้การศึกษาดี
2. เป็นคนฉลาด
3. มีความสามารถทางสติปัญญา
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ /
5. มีความรู้กว้างขวาง
6. มีการพัฒนาความรู้ลึกทางใจสูง
7. มีความอดทน
8. ให้ความร่วมมือ
9. มีเหตุผล รู้จักใช้เหตุผล /
10. มีความเชื่อมั่นในตนเอง .
11. ทาสใจใคร่สมคณเสมอปลาย
12. สนใจความเคลื่อนไหวของนักเรียน
13. ตั้งตัวอยู่เสมอ
14. มีความเมตตากรุณา
15. มีผลงานและมีความรับผิดชอบ /

★ 3. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

3.1 ทฤษฎีในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

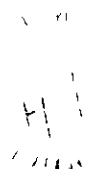
เนื่องจากทฤษฎีบุคลิกภาพนั้นมีหลายทฤษฎี สำหรับทฤษฎีที่ผู้วิจัยยึดเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ได้แก่ ทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของ ไอแซกส์

ซึ่งเขียนไว้ในปี ค.ศ. 1953 (Eysenck. 1970 : 13 - 15) และทฤษฎีโครงสร้างบุคลิกภาพของ กิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 99 - 103) เป็นหลักในการกำหนดแบบจำลองเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) ของบุคลิกภาพความเป็นครู ดังนี้

✓ 1. ทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของ ไอแซนค์ (Eysenck)

ไอแซนค์ (Eysenck. 1970 : 13 - 15) อธิบายว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยพฤติกรรม 4 ระดับ พฤติกรรมดังกล่าวจัดระบบขึ้นตามชั้นจากระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุด ดังภาพประกอบ 1

ระดับรูปแบบ

การเก็บตัว

ระดับลักษณะ
นิสัย

ดื้อดึง

ไม่ยืดหยุ่น

ลึกลับ

ซื่อาย

หงุดหงิด

ระดับการ
ตอบสนอง
ที่ไว้นิสัยHR₁HR₂HR_nระดับการ
ตอบสนอง
เฉพาะอย่างSR₁SR₂SR_n

ภาพประกอบ 1 ตัวอย่างแสดงการจัดระบบระดับชั้นของบุคลิกภาพ

ระดับต่ำสุด

คือ ระดับการตอบสนองเฉพาะอย่าง (Specific Responses)

ใช้สัญลักษณ์ SR_1 SR_2 ... SR_n พฤติกรรมในระดับนี้ คือการแสดงออก (Acts) ต่าง ๆ เช่น การตอบสนองต่อการทดสอบในการทดลองต่าง ๆ การตอบสนองต่อประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมนี้สามารถสังเกตเห็นได้ อาจเป็นลักษณะ (Characteristic) ของบุคคลหรือไม่ก็ได้

ระดับที่สอง

คือ ระดับการตอบสนองที่เป็นนิสัย (Habitual Responses) ใช้สัญลักษณ์ HR_1 HR_2 ... HR_n พฤติกรรมในระดับนี้ คือการตอบสนองเฉพาะอย่าง ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดซ้ำภายใต้เหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เช่น เมื่อทำการทดสอบซ้ำ การตอบสนองของบุคคลจะคล้ายคลึงกับการตอบสนองเดิม หรือถ้าสถานการณ์ในชีวิตเกิดขึ้นซ้ำเดิม บุคคลจะแสดงปฏิกิริยาในลักษณะคล้ายคลึงปฏิกิริยาเดิม HR เป็นการจัดระบบชั้นต่ำสุด ปริมาณของการจัดระบบสามารถวัดได้ในรูปของสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น เช่น วัคออกมา ในรูปของโอกาสที่จะเป็นไปได้ (Probability) ที่พฤติกรรมจะคงเส้นคงวาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ

ระดับที่สาม

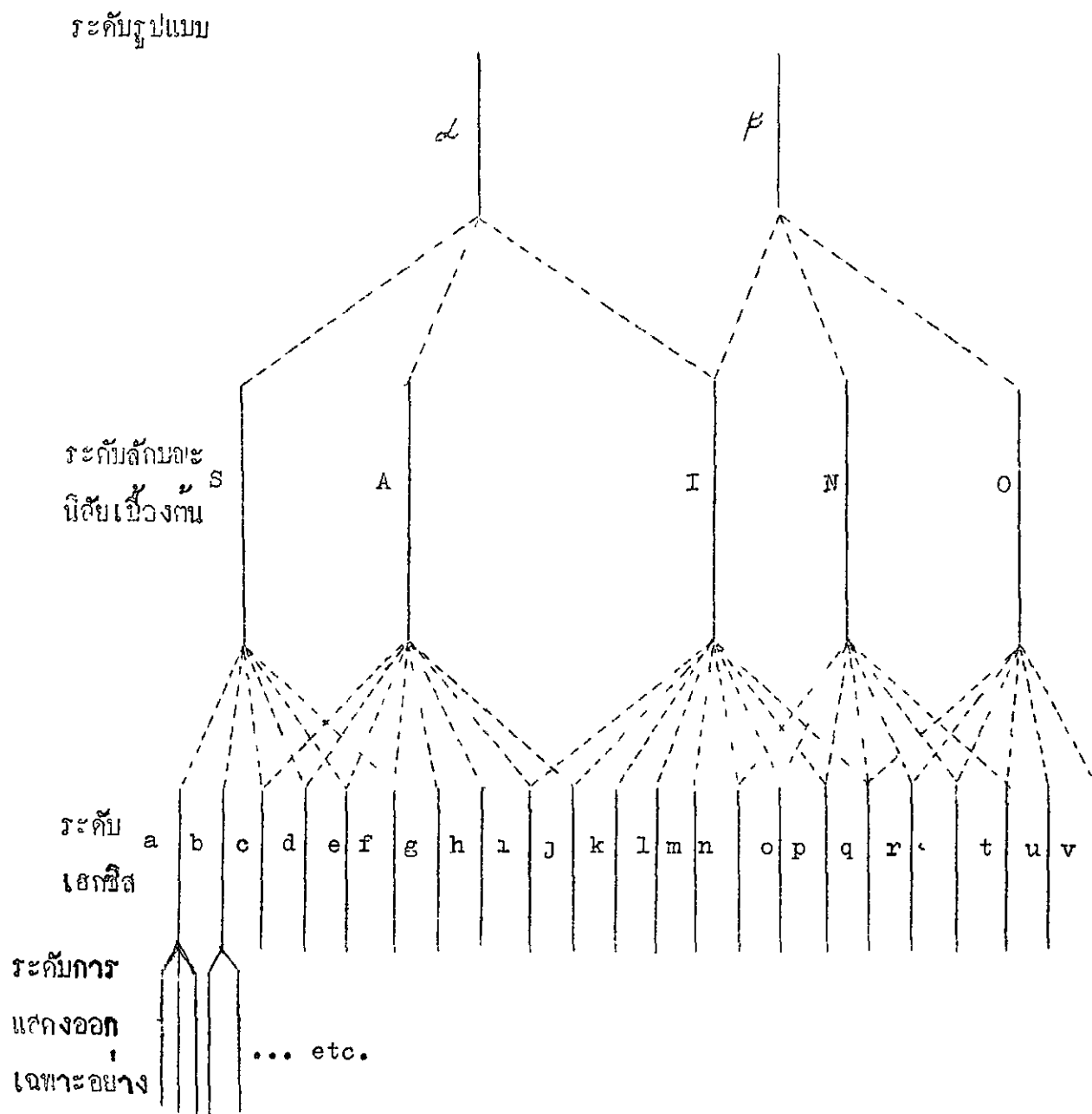
คือ ระดับลักษณะนิสัย (Traits) ใช้สัญลักษณ์ T_1 T_2 ... T_n พฤติกรรมในระดับนี้จัดระบบขึ้นจาก HR ตัวอย่างของลักษณะนิสัยคือ ลักษณะก่อตั้ง ลักษณะความหุนหันุนิด และลักษณะความไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น ลักษณะนิสัยเป็นตัวแปร (Theoretical Constructs) ที่ขึ้นอยู่กับสาเหตุสัมพันธ์ภายในที่สามารถสังเกตได้ของ HR ที่แตกต่างกันจำนวนหนึ่ง ในทัศนะของนักวิเคราะห์องค์ประกอบ ลักษณะนิสัยก็คือ องค์ประกอบกลุ่ม (Group Factors)

ระดับสูงสุด

คือ ระดับรูปแบบของบุคลิกภาพ (Types) ตามตัวอย่างในภาพประกอบ 1 รูปแบบของบุคลิกภาพ คือ การเก็บตัว พฤติกรรมในระดับนี้จัดระบบมาจากลักษณะนิสัย การจัดระบบขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ภายในที่สังเกตเห็นได้ของลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันกลุ่มหนึ่ง รูปแบบของบุคลิกภาพถือว่าเป็นตัวแปรในระดับสูง (Higher-Order Constructs)

2. ทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกภาพของ กิลฟอร์ด (Guilford)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 99 - 103) มีความคิดเห็นทางองเกี่ยวกับ ไอสแต็ค นั่นคือ เขาเชื่อว่าบุคลิกภาพมีโครงสร้างตามระดับชั้น และเขาเชื่อว่าแบบจำลองของโครงสร้างของบุคลิกภาพสามารถจาแนกจำลองขององค์ประกอบ (Factor Model) มาใช้อธิบายได้ ทฤษฎีของ กิลฟอร์ด สรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างของบุคลิกภาพซึ่งแสดงระดับชั้นของลักษณะนิสัยในระดับที่แตกต่างกัน

ภาพประกอบ 2 นี้แสดงให้เห็นว่า บุคลิกภาพมีโครงสร้างตามระดับชั้น ประกอบด้วย ลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่แตกต่างกัน 4 อย่างคือ การแสดงออกเฉพาะอย่าง (Specification) เฮกซิส (Hexis) ลักษณะนิสัยเบื้องต้น (Primary-Trait) และรูปแบบบุคลิกภาพ (Type)

ระดับการแสดงออกเฉพาะอย่าง

กิลฟอร์ด มีคำอธิบายรายละเอียดของลักษณะนิสัยอันนี้ เขาเพียงแต่อธิบายว่าเป็นระดับที่ต่ำกว่าระดับเฮกซิส และเป็นกรณีหนึ่ง (Trait Indicator) ของเฮกซิส

ระดับเฮกซิส

เฮกซิส เป็นลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่ต่ำที่สุด เช่นเดียวกับ HR ของ ไอแซกส์ กิลฟอร์ด อธิบายว่าการที่โซควา เฮกซิส แทนคำว่า นิสัย เพราะคำว่า นิสัย หมายถึงสิ่งที่เรียนรู้ แต่เฮกซิสมีความหมายกว้างกว่า เฮกซิส คือความโน้มเอียงที่จะประพฤติ อย่างคงเส้นคงวาในสถานการณ์ที่มีขอบข่ายจำกัด เฮกซิส ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรม โดยมีการแสดงออกเฉพาะอย่าง เป็นกรณีหนึ่ง

ระดับลักษณะนิสัยเบื้องต้น

ลักษณะนิสัยเบื้องต้นเป็นตัวการกำหนดเฮกซิส ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และในขณะเดียวกัน ก็เป็นตัวการกำหนดการแสดงออกเฉพาะอย่างด้วย กิลฟอร์ด มีความคิดว่าองค์ประกอบในความหมายของนักวิเคราะห์องค์ประกอบควรจะอยู่ในระดับนี้

ระดับรูปแบบบุคลิกภาพ

รูปแบบบุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่อยู่ในระดับของการสรุปที่สูง สูงกว่าระดับลักษณะนิสัยเบื้องต้น

ที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อเทียบกับระหว่างทฤษฎีของ ไอแซกส์ และทฤษฎีของ กิลฟอร์ด สรุปได้ว่า การแสดงออกเฉพาะอย่างอยู่ในระดับเดียวกับ SR เฮกซิสอยู่ในระดับเดียวกับ HR ลักษณะนิสัยเบื้องต้นอยู่ในระดับเดียวกับลักษณะนิสัย และรูปแบบบุคลิกภาพอยู่ในระดับเดียวกับรูปแบบบุคลิกภาพ

สำหรับข้อสังเกตที่เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างทฤษฎีของ ไอแซกส์ และกิลเลอร์ด มีดังนี้

1. ระดับบุคลิกภาพทั้ง 4 ระดับของ ไอแซกส์ เป็นระดับของพฤติกรรม ส่วนระดับบุคลิกภาพทั้ง 4 ระดับของ กิลเลอร์ด เป็นลักษณะนิสัยในระดับของการสรุปที่แตกต่างกัน

2. HR ชุดหนึ่งสำหรับลักษณะนิสัยหนึ่ง แยกขาดจากชุดของ HR สำหรับอีกลักษณะนิสัยหนึ่ง ส่วนเอกซิสชุดหนึ่งซึ่งลักษณะนิสัยเบื้องต้นหนึ่ง ไปแยกขาดจากชุดของเอกซิสซึ่งอีกลักษณะนิสัยเบื้องต้นหนึ่ง นั่นคือ ในเอกซิสชุดหนึ่งอาจมีเอกซิสที่ซึ่งลักษณะนิสัยเบื้องต้นหลาย ๆ ลักษณะได้

3. กิลเลอร์ด ยอมรับว่า α และ β type ของเขาอยู่ในระดับของการสรุปที่ต่ำกว่ารูปแบบบุคลิกภาพของ ไอแซกส์

3.2 แบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพของกวาง เป็นครู

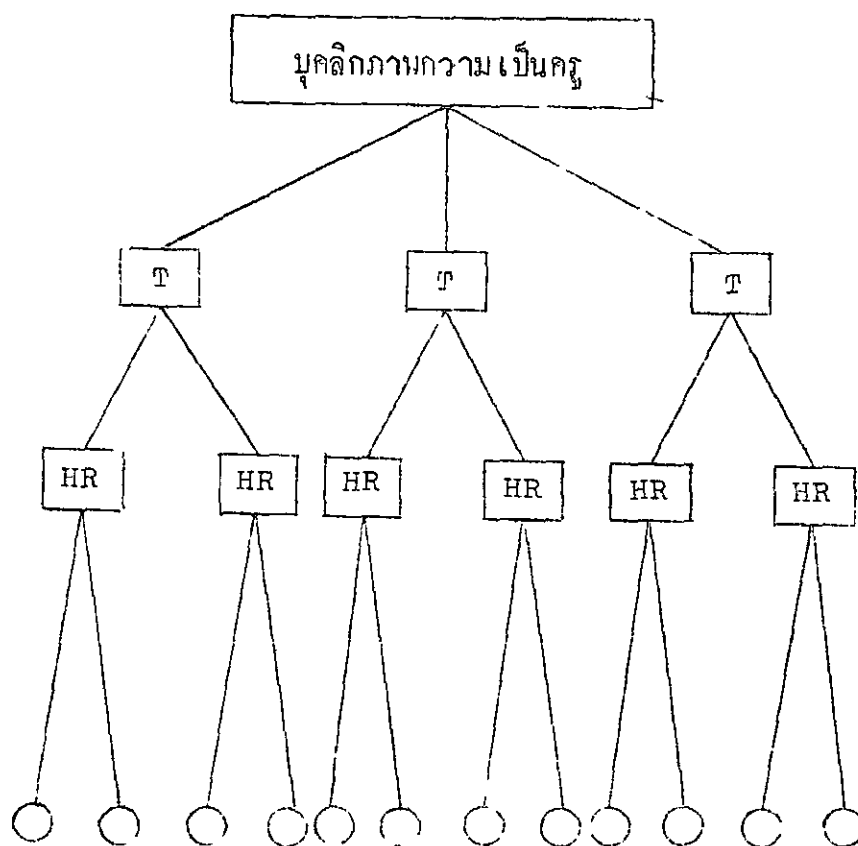
ผู้วิจัยยึดหลักทฤษฎีการจัดระบบบุคลิกภาพของ ไอแซกส์ และทฤษฎีโครงสร้างของบุคลิกภาพของกิลเลอร์ด มากำหนดเป็นแบบจำลองเชิงทฤษฎีบุคลิกภาพของความ เป็นครู คัมภีร์ประกอบ 3

ระดับรูปแบบ
ของบุคลิกภาพ

ระดับลักษณะนิสัย

ระดับตอบสนอง
ที่เป็นนิสัย หรือ
ลักษณะนิสัยย่อย

ระดับตอบสนอง
เฉพาะอย่าง

ภาพประกอบ 3 แบบจำลองเชิงทฤษฎีของบุคลิกภาพความเป็นครู

หมายเหตุ T หมายถึง ลักษณะนิสัย (Traits)

HR หมายถึง การตอบสนองที่เป็นนิสัย หรือลักษณะนิสัยย่อย
(Habitual Response or Hexis)

- T₁   ลักษณะนิสัย 1 : ความเชื่อมั่นในตนเอง
- HR₁   - การตัดสินใจในสิ่งที่เป็นตัวเองเห็นว่าถูก
  - HR₂   - กล้าแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ
  - HR₃   - ความคล่องตัวในการทำงาน ภัยความมั่นใจไม่ลังเล
- T₂   ลักษณะนิสัย 2 : ความรับผิดชอบ
- HR₄   - ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่
  - HR₅   - ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน
  - HR₆   - การตรงต่อเวลา
  - HR₇   - การไม่ละเลยหรือหลีกเลี่ยงการทำงาน
  - HR₈   - ความพากเพียรพยายามที่จะทำงานให้ดีที่สุด
  - HR₉   - การยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่
- T₃   ลักษณะนิสัย 3 : ความยุติธรรม
- HR₁₀   - การปฏิบัติต่อผู้อื่นตามความเป็นจริง
  - HR₁₁   - การไม่ลำเอียง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
  - HR₁₂   - การให้โอกาสแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน
- T₄   ลักษณะนิสัย 4 : ความมีระเบียบวินัย
- HR₁₃   - การประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบ
  - HR₁₄   - การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี
  - HR₁₅   - การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- T₅   ลักษณะนิสัย 5 : ความซื่อสัตย์
- HR₁₆   - การประพฤติปฏิบัติตนตรงต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
  - HR₁₇   - การประพฤติตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจาและใจ
  - HR₁₈   - มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

- T₆ ลักษณะนิสัย 6 : ความเสียสละ
- HR₁₉ - การไม่เห็นแก่ตัว
  - HR₂₀ - การแบ่งปันสิ่งของ กาลังกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา ให้แก่คนที่ควรให้
  - HR₂₁ - การให้ความร่วมมือกระทำกิจการ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
- T₇ ลักษณะนิสัย 7 : ความมีเหตุผล
- HR₂₂ - การไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ
  - HR₂₃ - การรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้กาละเทศะ
  - HR₂₄ - การไม่ยึดถือตนเองเป็นใหญ่ โดยไม่ยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่น
- T₈ ลักษณะนิสัย 8 : ความเมตตากรุณา
- HR₂₅ - การให้ความรัก ความปรารถนาดี ที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข
  - HR₂₆ - การไม่เบียดเบียนผู้อื่น
  - HR₂₇ - การให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำห้ตนเดือดร้อน
  - HR₂₈ - การช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์
  - HR₂₉ - การแสดงความเสียใจ เมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์
- T₉ ลักษณะนิสัย 9 : ความขยันหมั่นเพียร
- HR₃₀ - การปฏิบัติหรือการทำงานด้วยความกระตือรือร้น
  - HR₃₁ - ความตั้งใจทำงานให้สำเร็จด้วยความมานะ อุตสาหะ
  - HR₃₂ - การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.3 วิธีการวัดคุณลักษณะ

วิธีการวัดคุณลักษณะนั้น ทวี ทอแก้ว (ทวี ทอแก้ว 2517 : 121) กล่าวว่า ถ้าจะให้ใครวัดค่าความเที่ยงตรงสูง ก็ควรจะใช้หลายรูปแบบประกอบกัน และสรุปรูปแบบที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ดังนี้

5. วิธีให้สร้างจินตนาการ (Projective Techniques) เป็นวิธีที่ผู้วัดได้จัดสิ่งเร้าขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดู ตัวอย่างไคเก้ แบบทดสอบโรชาร์ท และรูปภาพที่เกิดจากหยดหมึก ให้สร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่งจากคำที่กำหนดให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ ให้แสดงออกโดยการวาดรูป เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้บุคคลที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

การเลือกวิธีวัดบุคลิกภาพขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับผู้สอบ ผู้ถูกทดสอบ รวมทั้งสภาพการณ์ของการทำสอบ และสิ่งที่จะวัดเพื่อการศึกษา

ดังนั้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตัดสินใจที่จะวัดบุคลิกภาพความเป็นครู โดยสร้างแบบทดสอบใช้ในการวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ซึ่งแม้ว่าวิธีการสร้างนั้นจะมีขั้นตอนมากและยุ่งยาก แต่ก็เป็นวิธีหนึ่งที่เป็นประโยชน์มากกว่าวิธีอื่น ๆ รวมทั้งการนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ก็จะสะดวกทั้งผู้ให้และผู้ถูกใช้ และประหยัดแรงงาน เวลา การตรวจสอบคุณภาพเพื่อแปลผลมีข้ออ้างอิงทางสถิติที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้การใช้แบบทดสอบยังสามารถลดอุปสรรคของการวัดด้านความละเอียดของผู้ทำการวัด การบันทึกรายละเอียดและการรวบรวมข้อมูลเพื่อการแปลผลอีกด้วย

3.4 วิธีการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

วิธีการสร้างและการเฉลยแบบทดสอบที่ไม่ได้วัดทางด้านความรู้ความเข้าใจ (Noncognitive) มักจะมีปัญหา เพราะเหตุว่า เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะแยกให้เห็นชัดระหว่างเทคนิคเฉพาะซึ่งใช้ในการสร้างและเฉลยคำตอบ ซึ่งวิธีการทั้งสองจะพิจารณาไปด้วยกัน แบบทดสอบที่วัดทางด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) จะมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แต่แบบทดสอบที่ไม่ได้วัดทางด้านความรู้ความเข้าใจไม่จำเป็นที่จะต้องมีความถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบทดสอบที่สร้างโดยใช้วิธีการแบบเชิงประจักษ์ (Empirically Keyed) ข้อคำถามแต่ละข้อเป็นคำตอบที่ถูกต้องสำหรับกลุ่มหนึ่ง แต่วางจะเป็นคำตอบที่ผิดสำหรับกลุ่มอื่น ๆ โดยทั่วไปแล้ววิธีการสร้างและการเฉลยแบบทดสอบประเภทนี้ 3 วิธีดังนี้ (Mehrens and Lehmann. 1975 544 - 561)

1. วิธีการสร้างแบบเชิงประจักษ์ (Empirical Construction)

วิธีการสร้างแบบเชิงประจักษ์หรือใช้เกณฑ์ ไม่ต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือลักษณะของคนที่อาจแตกต่างกัน แต่พยายามปรับปรุงข้อคำถามซึ่งจะจำแนกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ กัน ข้อคำถามแต่ละข้อจะถูกประเมินในรูปของความสัมพันธ์ของข้อคำถามกับเกณฑ์ ตัวอย่างเช่น เกณฑ์ในการทดสอบ กลุ่ม Paranoia อาจจะเป็นคนไข้ในสถานโรคสมอง ผู้ซึ่งถูกวิเคราะห์แล้วว่าเป็นโรคนี้ ส่วนกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มปกติ อาจจะเป็นผู้ที่ไม่เป็นโรคนี้ สำหรับเกณฑ์การเฉลยแบบสำรวจความสนใจประเภทนี้ ความสนใจของบุคคลจะถูกเปรียบเทียบกับความสนใจของผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้จะต้องถูกคัดเลือก โดยใช้วิธีเชิงประจักษ์ ไม่ใช่ใช้เหตุผล (Logical)

แบบสำรวจซึ่งสร้างโดยอาศัยวิธีการเชิงประจักษ์ได้แก่ SVIB (Strong Vocational Interest Blank) OIS (Kuder Occupation Interest Survey, Form DD) และ MVII (Minnesota Vocational Interest Inventory) ถึงแม้ว่าคะแนนนั้นจะอยู่ในรูปของหน่วยน้ำหนัก (Unitary Weights) แต่ว่าน้ำหนักที่แตกต่างออกจากกลุ่มจะถูกกำหนดให้อยู่ในรูปสัดส่วนกับความต่างของค่าตอบระหว่างกลุ่มที่เป็นเกณฑ์

ประโยชน์อย่างหนึ่งของวิธีการสร้างและการเฉลย โดยใช้วิธีเชิงประจักษ์ก็คือ เป็นการยากสำหรับผู้สอบที่จะแสวงหาคำตอบ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง เพราะว่าผู้สอบไม่ทราบวากกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่เป็นเกณฑ์) จะตอบอย่างไรในข้อคำถามที่ต่าง ๆ กัน

2. วิธีการสร้างโดยอาศัยความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous Construction)

ผู้สร้างแบบทดสอบประเภทนี้จะเริ่มต้นด้วยการสร้างข้อคำถามเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นก็ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ แยกออกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อจะถูกจัดเข้าในองค์ประกอบนั้น ๆ อย่างเหมาะสม ลักษณะทางจิตวิทยาของแบบทดสอบชนิดนี้ ข้อคำถามแต่ละข้อในสเกลหนึ่ง ๆ นั้นจะต้องมีสหสัมพันธ์ภายในกันสูง (Intracorrelations) และมีสหสัมพันธ์ระหว่างสเกลต่าง (Intercorrelations)

แบบสำรวจซึ่งสร้างโดยอาศัยวิธีการเช่นนี้ได้แก่ GIS (Kuder General Interest Survey, Form E) และ VPI (Vocational Preference Inventory)

3. วิธีการสร้างโดยอาศัยเหตุผลทางตรรกศาสตร์ (Logical Construction) วิธีการสร้างแบบนี้ ข้อคำถามจะถูกคัดเลือกโดยใช้พื้นฐานทางตรรกศาสตร์ (Logical หรือเหตุผล (Rational) มากกว่าแบบเชิงประจักษ์ ผู้สร้างแบบทดสอบประเภทนี้จะกองระบุคุณลักษณะหรือทักษะหรือความรู้ที่จำเป็นสำหรับงาน (Task) และตระเตรียมข้อคำถามที่เหมาะสม ซึ่งข้อคำถามนั้นจะต้องสอดคล้องกันกับความเข้าใจภายในทฤษฎีทางจิตวิทยา ตัวอย่างเช่น มีข้อคำถามว่า "ฉันชอบอ่านพิมพ์เขียว" ถ้าเป็นวิธีการสร้างแบบ Logical นั้น วิศวกรควรจะตอบว่า ชอบอ่านพิมพ์เขียว และในการเฉลยแบบนี้จะกำหนดคะแนน +1 ลงบนสเกลวิศวกรรม ซึ่งวิศวกรตอบเห็นด้วย อย่างไรก็ตามก็เป็สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติได้เช่นกันที่ วิศวกรจะตอบว่าไม่ชอบอ่านพิมพ์เขียว ซึ่งถ้าเป็นการเฉลยแบบ Empirical และพบว่า วิศวกรไม่ชอบกระทำกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นก็อาจจะกำหนดคะแนน +1 ลงบนสเกล ซึ่งวิศวกรตอบเห็นด้วย

แบบสำรวจซึ่งสร้างโดยอาศัยวิธีการเช่นนี้ได้แก่ OII (Lee-Thorpe Occupational Interest Inventories) และ OVIS (Ohio Vocational Interest Survey)

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

เชดคัลล์ โฆวาสินธุ์ (เชดคัลล์ โฆวาสินธุ์ 2520 : 13 - 17) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไว้ดังนี้

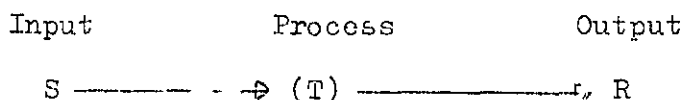
1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด การวางแผนในขั้นนี้เป็นการวางโครงการล่วงหน้าในการวิจัยหรือการสอบวัดนั้นต้องการจะวัดตัวแปร (คุณลักษณะ) ใด จะสอบวัดกับใคร วัดเพื่ออะไร หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการวางโครงร่างของการวิจัยก็ได้

กล่าวคือในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะร่างกำหนดขอบเขตของการวัด และอธิบายคุณลักษณะของตัวแปร ให้เห็นแจ้งว่า พฤติกรรมหรือตัวแปรที่จะวัดนั้นเมื่อประกอบเช่นไร และจะสร้างนิยามปฏิบัติการ ใดบ้าง

2. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบหรือเครื่องมือ การวางแผนในขั้นตอนนี้ เป็นการวางแผนเพื่อกำหนดรูปแบบของ เครื่องมือหรือแบบทดสอบที่จะนำไปใช้วัดหรือวัด ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา โดยต้องกำหนดให้สอดคล้องกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรม และจุดมุ่งหมายของการวิจัยนั้น ๆ ว่า ควรใช้แบบทดสอบประเภทใด จะวัดได้ผลตามที่ มุ่งหวังได้ผลสอดคล้องกับกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบว่า ควรมีจำนวนข้อหรือสเกล มากน้อยเพียงใดจึงจะครอบคลุมและจะใช้วิธีดำเนินการสอบเช่นไร เป็นการตอบกลุ่มหรือ รายบุคคล จำกัดเวลาในการตอบหรือไม่จำกัด

3. การสร้างแบบทดสอบ จักมีการกำหนดรูปแบบของแบบทดสอบจะดำเนินการ ใด ลักษณะของขงคำถามว่า จะเป็นไปในลักษณะใด ในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยา ส่วนใหญ่จะมุ่งวัดพฤติกรรมที่แอบแฝงของบุคคล ดังนั้นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัดจึงควร ที่จะผ่านการวิจัยมาแล้วว่า มีลักษณะย่อยอะไรบ้าง หรืออย่างน้อยก็ควรจะมีการวิจัยมาบ้าง ว่าเมื่อประกอบใด ข้อควรระวังประการหนึ่งในการสร้างแบบทดสอบก็คือ พึงระลึกว่า ตัวข้อสอบนั้นเป็นแต่เพียงตัวอย่างของพฤติกรรมเท่านั้น มิได้หมายความว่า จะเป็นพฤติกรรม ทั้งหมดของตัวแปรนั้น ในการวัดได้มีแต่เพียงพฤติกรรม ไม่มีเนื้อหา เช่น แบบทดสอบ ทางบุคลิกภาพนั้นควร เลือกใช้พฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะเด่น หรือกล่าวว่าเป็นองค์ประกอบหลักของ ตัวแปรนั้น และถ้าในกรณีที่เป็นข้อสอบวัดสมรรถภาพทางสมองนั้น เนื้อหาและพฤติกรรม ควรผ่านการวิเคราะห์หรือวิจัยมาก่อน นอกจากนี้ ผู้สร้างแบบทดสอบยังต้องคำนึงถึงคุณภาพ และข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้นกับเครื่องมือนั้นเสมอ

4. การประเมินคุณภาพเครื่องมือ การสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาเป็นการวัด ทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วยการประกอบ 3 ประการ ดังนี้

ตัวแบบทดสอบในขั้นต้น สิ่งเราหรือ Input ที่จะนำไปกระตุ้นให้อื่นหรือ
แสดงพฤติกรรม (Output) อันเป็นผลเนื่องมาจากการ (Process) เป็นตัว
กำหนดพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา ซึ่งการสร้างสิ่งเราหรือแบบทดสอบวัด จำเป็นจะต้องอาศัย
การสุ่มเนื้อหา (Content Sampling) เพื่อให้แบบทดสอบนั้นสามารถเชื่อถือได้ว่าเป็น
ตัวแทนที่ดีของสิ่งเรา หรือสภาพการณ์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมนั้น ๆ ตามขอบข่ายของการ
อ้างอิง หรือโครงสร้างของพฤติกรรม ฉะนั้นการจะนำแบบทดสอบไปใช้ในการวิจัยจริง ๆ
จำเป็นต้องหาการตรวจสอบว่าแบบทดสอบนั้นเป็น Key ของสิ่งเราจริงหรือไม่ เพราะ
การวัดที่แม่นยำให้ข้อมูลที่ดีนั้นต้องขึ้นอยู่กับเครื่องมือเป็นสำคัญว่าเครื่องมือนี้ดีคุณภาพเป็น
ประการใด

คุณภาพของแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้น ส่วนใหญ่แล้วมักจะคำนึงถึงคุณภาพในด้าน
ต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึงคุณภาพของแบบทดสอบนั้นสามารถ
แทนสิ่งเราที่ให้อื่นหรือตอบสนองตามที่คุณลักษณะ (Traits) นั้นกำหนดให้ตอบสนอง
หรือไม่

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึงผลของการวัดนั้นสามารถ
ระบับหรือความเข้มของคุณลักษณะนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงใด มีความคลาดเคลื่อนในการ
ดำเนินการวัดมากน้อยเพียงใด

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายความว่าเครื่องมือหรือ
แบบทดสอบนี้มีความชัดเจนในตัวของมันเองมากน้อยเพียงใด ในการที่จะเป็นสื่อหรือจะเรา
ให้อื่นหรือตอบสนองใดก็ตามความต้องการของผู้สร้างแบบทดสอบ ตลอดจนระบบของการ
ให้คะแนนหรือสัญลักษณ์ที่จะแทนความเข้มของคุณลักษณะเป็นต้น เชื่อถือ และนำไปใช้ได้ทั่ว ๆ ไป
หรือไม่ในการแปลความหมาย

นอกจากคุณภาพทั้งกลายมาแว้นั้น แบบทดสอบทางจิตวิทยาบางประเภท อาจต้องการคุณภาพด้านอื่น ๆ อีกเช่น อานาจการจำแนก การนำแบบทดสอบไปใช้ หรือประโยชน์ของแบบทดสอบนั้นมีมากน้อยเพียงใด แต่คุณภาพของแบบทดสอบบางประการ เช่น ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นนั้นถึงแม้ว่านักจิตวิทยาบางคนอาจต้องการตัวเลขทาง สถิติมาอ้างอิงสนับสนุน แต่แบบทดสอบบางประเภทก็อาจจะหาตัวเลขมาสนับสนุนไม่ได้ก็มี ดังนั้น หน้าที่ของนักวิจัยในเรื่องนี้คือ ต้องอาศัยเหตุผลมาอุปมาโนให้เป็นที่เชื่อถือได้ว่า เครื่องมือหรือแบบทดสอบนั้นมีคุณภาพในเรื่องนั้นจริง ๆ

3.5 การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภายในประเทศและต่างประเทศ

สำหรับการสร้างแบบทดสอบมาตรฐานวัดคุณลักษณะภายในประเทศนั้น ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดสร้างขึ้น มีแต่แบบทดสอบวัดเจตคติของครูและแบบทดสอบวัดความมีศรัทธา ในการประกอบอาชีพครู ส่วนการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ก็มีการสร้างกัน หลายด้าน ซึ่งที่พอเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูได้ดังต่อไปนี้

ลัดดาวัลย์ หวังพานิช (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช 2528 : 78 - 85)

ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู โดยสร้าง แบบทดสอบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 15 นาที โดยในแต่ละสถานการณ์จะมีทางเลือกปฏิบัติอยู่ 3 ทาง และจะมีทางเลือกที่ถูกต้องเพียงทางเดียว ซึ่งถ้าเลือกทางนี้แล้ว จะเป็นผู้มีความศรัทธา ในการประกอบอาชีพครู แบบทดสอบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู ประกอบด้วย คุณลักษณะสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านเห็นคุณค่าในอาชีพครู และด้านมีความรักในอาชีพครู

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู สำหรับด้าน ความเที่ยงตรง มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิ วินิจฉัยว่าเหตุการณ์ หรือสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องกับพฤติกรรมความศรัทธาในการประกอบ อาชีพครู โดยใช้เกณฑ์ความเห็นสอดคล้องกัน 80 เปอร์เซ็นต์ และแบบทดสอบวัดความศรัทธา ในการประกอบอาชีพครูมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity)

เนื่องจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูกับเกรดรายวิชา และเกรดเฉลี่ยรวมในหมวดวิชาชีพครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ และไม่มี ความสัมพันธ์กัน ตามลำดับ สำหรับความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ผู้วิจัยได้อภิปรายโดยอ้างแนว ความคิดของ แคมเบลล์ และฟิสก์ (Campbell and Fiske) ว่า ถ้าแบบทดสอบต่าง ๆ ต่างวัดลักษณะต่างกันแล้วผลการสอบด้วยแบบทดสอบเหล่านี้จะไม่มีสหสัมพันธ์กัน หรือมี สหสัมพันธ์กันต่ำ เรียกลักษณะนี้ว่ามีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ส่วนค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู ได้ค่าความเชื่อมั่นในการทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เท่ากับ 0.56 และ 0.60 ตามลำดับ

ชมพู^๑ พึ่งธรรม (ชมพู^๑ พึ่งธรรม 2526 : 39 - 41, 77) ได้สร้าง แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2526 โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น มี 8 ฉบับ คือ

1. แบบทดสอบด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบการแสดงออก ซึ่งความคิดใหม่ ๆ ความคิดที่แรกเริ่มและความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ๆ เพื่อใช้แก้ปัญหา มีจำนวน 15 ข้อ
2. แบบทดสอบวัดความยุติธรรม เป็นแบบทดสอบวัดการแสดงออกในลักษณะ เสมอภาค ไม่ลำเอียง ปราศจากอคติใด ๆ มีจำนวน 15 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกมา ในลักษณะการกระทำที่มั่นใจ กล้าแสดงออก ถึงแม้ว่าจะผิดหรือถูกก็ตาม มีจำนวน 15 ข้อ
4. แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบ เป็นแบบทดสอบที่วัดถึงการแสดงออกถึง การไว้วางใจได้ ความละเอียดรอบคอบ ความปรารถนาที่จะทำดีที่สุด การรับความผิด หรือความชอบในผลงานของตน มีจำนวน 15 ข้อ

5. แบบทดสอบวัดความเห็นอกเห็นใจ เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกมา โดยการสนใจปัญหา และความต้องการของผู้อื่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อประสบความทุกข์ยาก มีจำนวน 15 ข้อ

6. แบบทดสอบวัดความรอบคอบ เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกมาในลักษณะการทำงานที่มีแบบแผน การแสดงออกความคิดที่ถี่ถ้วนรอบคอบ มีจำนวน 15 ข้อ

7. แบบทดสอบวัดความใจกว้าง เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกมาโดยพร้อมที่จะรับความคิดใหม่ ๆ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาอื่น ๆ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน มีจำนวน 15 ข้อ

8. แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง เป็นแบบทดสอบที่วัดการแสดงออกของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมไปตามระเบียบของสังคม มีจำนวน 15 ข้อ

ลักษณะของแบบทดสอบในแต่ละข้อจะให้เป็นข้อความ แล้วให้นักเรียนตอบ ใช่หรือไม่ใช่ จากนั้นนำแบบทดสอบมาหาค่าเฉลี่ย โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลปรากฏว่าองค์ประกอบด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความยุติธรรม ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเห็นอกเห็นใจ ด้านความรอบคอบ ด้านความใจกว้าง และด้านความมีวินัยในตนเอง เท่ากับ .4893 .8483 .6919 .6575 .8259 .7835 .7298 .7040 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8245 และทำโดยวิธีแบ่งครึ่ง ได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละองค์ประกอบเป็น .8095 .9071 .8826 .8636 .9189 .8571 .9583 .8624 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .9362 สำหรับความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแต่ละองค์ประกอบ และรวมทุกองค์ประกอบจากการทดลองครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ตรวจสอบโดยใช้เทคนิคกลุ่มรูชคอยู่แล้ว (Known Group Technique) ผลปรากฏว่า แบบทดสอบทุกองค์ประกอบมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

วินัย ธรรมศิริ (วินัย ธรรมศิริ 2527 : 35 - 39) ได้สร้างแบบทดสอบ วัตถุประสงค์ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะของ แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 2 ตัวเลือก ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจมั่นคง ด้านกล้าแสดงออก ด้านเป็นผู้นำ ด้านกล้าตัดสินใจ ด้านกล้าเผชิญความจริง ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งแบบทดสอบ 6 ด้านนี้มีจำนวน 70 ข้อ แต่ละข้อให้คะแนน 0, 1 นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 370 คน หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.869 และหาค่า ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known-Group Technique) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ทุกด้าน ส่วนความ เที่ยงตรงของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 4.16

และจากการศึกษาแบบทดสอบมาตรฐานวัตถุประสงค์สภาพความเป็นครูของต่างประเทศ ยังไม่พบว่ามีผู้ใดสร้างไว้ มีแต่แบบทดสอบมาตรฐานวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ ที่พอเป็น แนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัตถุประสงค์สภาพความเป็นครูได้ ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ CTP (California Test of Personality)

แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นโดย หลุยส์ พี โทรป วิลลิส คัมเบิ้ลยู คลาร์ก และเออร์เนสต์ คัมเบิ้ลยู ทีกส์ (Louis P. Thorpe, Willis W. Clark และ Ernest W. Tiegss) ในปี ค.ศ. 1953 มีข้อคำถามทั้งหมด 144 ข้อ แบบทดสอบ ชุดนี้มุ่งหมายเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการปรับตัวทางส่วนตัวของบุคคล และวัตถุประสงค์ทางด้านการปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 5 ฉบับด้วยกัน ซึ่งแยกต่างหาก สำหรับในแต่ละระดับคือ ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับ มหาวิทยาลัย และระดับผู้ใหญ่ แบบทดสอบ CTP นี้มี 2 ฟอร์ม คือ Form AA และ Form BB

การวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวของบุคคล (Personal Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่ ความศรัทธาในตนเอง (Self-Reliance) การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง (Sense of Personal Worth) ความรู้สึกอิสระในตัวเอง (Sense of Personal Freedom) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging) แนวโน้มที่จะถอยหนี (With drawing Tendencies) และอาการทางประสาท (Nervous Symptoms) มีข้อคำถามด้านละ 12 ข้อ รวม 72 ข้อ ส่วนการวัดบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) มี 6 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานทางสังคม (Social Standards) ทักษะทางสังคม (Social Skills) แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti-Social Tendencies) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relations) ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relations) และความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations) ซึ่งมีข้อคำถามด้านละ 12 ข้อ รวม 72 ข้อ เช่นกัน

คุณภาพของแบบทดสอบนั้น หากความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder-Richardson โคเคความเชื่อมั่นแต่ละด้านอยู่ในช่วง 0.59 ถึง 0.83 และทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.94 ส่วนความเที่ยงตรงดูจากค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างด้านต่าง ๆ ของลักษณะบุคลิกภาพ ใช้สูตรของ Pearson Product Moment ซึ่งโคเคสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.94 (Thorpe. 1953 . 1 - 32)

2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ MMPI (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory)

แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นโดย สตาร์ค อาร์ แฮทเวย์ และเจ ชาร์มลีย์ แมคคินเลย์ (Starke R Hathaway and J. Charmely McKinley) จุดมุ่งหมายในการสร้างเพื่อจะตรวจสอบลักษณะที่มักจะพบในพวกที่มีความผิดปกติทางจิต แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความบอกเล่า 550 ข้อ ผู้ที่ถูกทดสอบจะต้องตอบ "จริง" "ไม่จริง" หรือ "ตัดสินใจไม่ได้" ในฟอร์มที่ทดสอบเป็นรายบุคคลนั้นจะพิมพ์ข้อความแต่ละข้อลงในการ์ด

แยกจากกัน ซึ่งผู้ถูกทดสอบจะต้องนำมาจัดเรียงเป็น 3 ประเภท และมีการสร้างฟอร์มที่ทดสอบเป็นหมู่ ซึ่งได้พิมพ์ข้อความลงในชุดคำถาม (Test Book Let) และให้บันทึกคำตอบลงในแผ่นคำตอบ (Answer Sheet) ทั้ง 2 ฟอร์มนี้ ออกแบบขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป แบบทดสอบนี้ใช้ตรวจควมเชื่อ หรือควมเครื่องจักรก็ได้ แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 26 หัวข้อ กลุ่มเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องสุขภาพ อาการ Psychosomatic ความผิดปกติทางประสาท และความผิดปกติทางมอเตอร์ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ศาสนา อาชีพ การเมือง และสังคม คำถามเกี่ยวกับการศึกษา ครอบครัว การแต่งงาน ตลอดจนการแสดงออกของพฤติกรรม โรคประสาท และโรคจิต และเกี่ยวกับสภาวะ Obsessive and Compulsive States Delusion อาการประสาทหลอน (Hallucinations) ความคิดอ่าน อาการกลัวต่าง ๆ (Phobias) ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้หาจากการทดสอบซ้ำ (Test-Retest) ให้ความเชื่อมั่นตั้งแต่ .71 ถึง .83 และความเที่ยงตรงของคะแนนแต่ละตอน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับผลการวิเคราะห์ทางจิตเวช (Hathaway. 1967 : 1 - 16)

3. แบบทดสอบบุคลิกภาพ EPPS (Edwards Personal Preference Schedule)

แบบทดสอบบุคลิกภาพนี้สร้างโดย แอลเลน แอล เอ็ดเวิร์ด (Allen L. Edwards) เมื่อปี ค.ศ. 1959 แบบทดสอบนี้ข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมอยู่ 225 ข้อ ข้อความเหล่านี้จัดเป็นคู่ ๆ ผู้รับการทดสอบจะต้องระบุว่า ในคู่หนึ่ง ๆ นั้นคนชอบพฤติกรรมชนิดไหนมากกว่ากัน แบบทดสอบนี้วัดตัวแปรทางบุคลิกภาพ 15 ชนิด ใช้เวลาทดสอบประมาณ 1 ชั่วโมง คุณภาพของแบบทดสอบค่าความเชื่อมั่นคำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 1,509 คน โดยวิธีแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ส่วน คำนวณฐานของสัมประสิทธิ์คือ .78 และมีพิสัยตั้งแต่ .60 ถึง .87 ในการทดสอบกับนิสิตมหาวิทยาลัย จานวน 89 คน โดยวิธีสอบซ้ำ (Test-Retest) เวนระยะห่างกัน 1 สัปดาห์ ปรากฏว่าคำนวณฐานสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น

มีค่า .83 สัมประสิทธิ์เฉพาะตอนหนึ่ง ๆ มีค่าแตกต่างกันออกไปตั้งแต่ .74 ถึง .88 ความเที่ยงตรงได้จากการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงโดยหาความสัมพันธ์กับ The Guilford-Martin Personal Inventory และ Taylor Manifest Anxiety Scale และปกติวิสัยหาในรูปอันดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) และคะแนนมาตรฐานจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชาย 780 คน และนิสิตหญิง 749 คน (Edward. 1959 : 1 - 9)

4. ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพความเป็นครูนั้น มีผู้ศึกษาหลายท่านพอที่จะยกตัวอย่างประกอบได้ดังต่อไปนี้

ลอม ไชยศรี (ลอม ไชยศรี 2510 : 43) ได้ศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ปรากฏว่า คุณลักษณะของครูที่นักเรียนชอบ มีดังนี้

1. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
2. พูดจาสุภาพอ่อนโยน ชัดเจน เข้าใจง่าย
3. มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. มีคุณวุฒิสูง อย่างน้อยควรจบชั้นมัธยมศึกษา 5
5. พูดจริงทำจริง
6. ให้เสรีภาพในการออกความคิดเห็นพอสมควร
7. รักและเมตตาครูณนักเรียน ✓✓
8. ใจดี สุ่มุข เยือกเย็น
9. มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ
10. เข้มงวดต่อความประพฤติของนักเรียนขณะที่สอน และทำโทษพอสมควร

11. ขยันขันแข็งและอดทน
12. ช่วยเหลือนักเรียนได้ในกราวจำเป็น
13. ส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักหาความรู้
14. ให้สิทธิในการซักถาม และยินดีรับ ข้อโต้แย้ง
15. รักความก้าวหน้าและสนใจในการสอนและตัวนักเรียน
16. มีสุขภาพสมบูรณ์
17. มีความยุติธรรม
18. วางตัวได้เหมาะสม

ต่อมา มัณฑนา ปิยะมาตา (มัณฑนา ปิยะมาตา 2511 : 98) ได้ทำการศึกษาลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี โดยใช้วิธีการ The Critical Incident Technique (C.I.T.) พบว่าคุณลักษณะของครูทางด้านการสอนนั้นเมื่ออยู่ 9 ลักษณะคือ

1. การส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน
2. มีความเมตตากรุณา
3. การสอนดี
4. การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน
5. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย
6. มีความยุติธรรม ชัดตรง
7. มีบุคลิกภาพดี
8. ให้ความอุปการะแก่นักเรียน
9. มีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน

จากการใช้คุณลักษณะของครูทั้ง 9 ลักษณะ สํารวจครูจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,406 คน เป็นชาย 415 คน หญิง 991 คน พบว่า คุณลักษณะของครูที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งมี 2 ลักษณะคือ การสอนดีและมีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย อันดับรองลงมา

มี 5 ลักษณะ คือ มีความเมตตา กรุณา การให้การปรึกษาแก่นักเรียน ความยุติธรรม ซื่อตรง บุคลิกภาพดี และมีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน ส่วนอันที่สุดท้ายมี 2 ลักษณะ คือ การส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียนและการให้ความอุปการะแก่นักเรียน

เมื่อแยกศึกษาตามเพศ พบว่า ครูหญิงมีความเมตตาและการให้ความอุปการะนักเรียนมากกว่าครูชาย แต่ครูชายมีคุณลักษณะในการปรึกษาและมีสัมพันธภาพกับนักเรียนสูงกว่าครูหญิง

เมื่อแยกศึกษาตามวุฒิ พบว่า ครูที่มีปริญญา มีคุณลักษณะในด้านความเมตตา กรุณา และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิประกาศนียบัตร แต่น้อยกว่าในด้าน การสอน ความยุติธรรม ซื่อตรง บุคลิกภาพ และการให้ความอุปการะแก่นักเรียน

สำหรับวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 60 - 94) ได้วิจัยลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยกำหนดคุณลักษณะของครูไว้ 7 ด้าน คือ ด้านความประพฤติ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการสอน ด้านการปกครองนักเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการท างานนอกเวลา และงานอดิเรก

การวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยานั้น ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 14 กลุ่ม เช่น นักเรียน นักศึกษาคู ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งสิ้น 756 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือก 2 ทาง และมีตอนปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้สรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพไว้ว่า คุณลักษณะอื่น ๆ ที่ครูควรมี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. มีความเมตตา กรุณา
2. มีความยุติธรรม
3. มีความเรียบร้อย สุภาพ อ่อนโยน
4. มีอารมณ์ดี
5. แต่งกายเหมาะสมกับความเป็นครู

6. มีมนุษยสัมพันธ์
7. มีความสนใจใฝ่ใถ้นักเรียน
8. มีความตรงต่อเวลา
9. มีศิลปะในการพูด

นอกจากนี้ เฉลียว บุรีภักดิ์ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ 2520 : 59) ได้ศึกษาวิจัยถึงลักษณะของครูที่ดี โดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้บริหาร พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งสิ้น 7,762 คน ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

ตามคุณลักษณะที่สำคัญและครูควรจะต้องมีได้แก่

1. ความมีศรัทธาในวิชาชีพครู
2. ความเป็นผู้มีระเบียบวินัย
3. ทนแค้นต่อเหตุผล
4. ความสุภาพอ่อนโยน
5. ความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
6. ความขยันขันแข็ง และกระตือรือร้นในการทำงาน
7. ความสุ่มรอบคอบ
8. การพูดที่ชักจูงชักคำ
9. การรู้จักควบคุมอารมณ์
10. ความกล้าในการแสดงความคิดและกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล
11. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของความเป็นครูหรือลักษณะของครูที่ดีที่สำคัญของไทย ซึ่งหาร่วมกับกลุ่มประเทศอาเซียน และนำเสนอในการสัมมนาคณิตศาสตร์และ
 ศึกษาศาสตร์ทั้งประเทศ ครั้งที่ 6 "การจัดการฝึกหัดครูเพื่อให้ได้ครูที่พึงประสงค์"
 จากการวิจัยของ ชีระ บุญเจริญ (ชีระ บุญเจริญ และคณะ 2526 : 1 - 8)

ซึ่งเสนอผลการวิจัยเรื่องพื้นฐานบางประการของปรัชญาการฝึกหัดครูของประเทศไทยและ
กลุ่มประเทศอาเซียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารและการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง
สำหรับสำรวจประชากร 3 กลุ่ม ในการสำรวจคือ นักเรียน นักศึกษา บุคลากร
ในสถานศึกษาและกลุ่มนอกระบบการศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ ถึง 2 จังหวัด ยกเว้นภาคตะวันออก
เนื่องเหลือใช้ 3 จังหวัด รวม 9 จังหวัด รวมกลุ่มตัวอย่าง 1,125 คน ผลของการวิจัย
ซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะของครูที่ดีที่พึงประสงค์ พอสรุปได้ดังนี้

คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของครูควรมีตั้งแต่ครู-
อาจารย์ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันก็คือ ความรับผิดชอบ
ความมีเหตุผล ความยุติธรรม และความซื่อสัตย์ และผลจากการวิจัยถึงแนวโน้มในอนาคต
คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของครู ก็ยังประกอบไปด้วยคุณลักษณะ
ทั้ง 4 ประการดังกล่าวข้างต้น เช่นกัน

สำหรับทางด้านต่างประเทศก็มีการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูหลายท่านซึ่งได้
รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. 1929 ชาร์เตอร์ และเวปเปลส์ (Richey. (2d) 1958 : 53-54
อ้างอิงมาจาก Charters and Waples. 1929) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะที่เหมาะสม
ในการสอนของครู โดยศึกษาจากผลงานของครูในด้านทักษะ ความสามารถและความรู้
ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นครูที่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า
ครูที่สอนดีจะต้องมีลักษณะ 25 ประการ ดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. ลักษณะท่าทางดึงดูดใจ (บุคลิกดี)
3. มีความสนใจกว้างขวาง
4. มีความแม่นยำ รอบคอบ
5. มีความเมตตากรุณา

6. รู้จักให้ความร่วมมือ
7. มีความสม่ำเสมอ
8. มีความกระตือรือร้น
9. หุคกลอง
10. กล้าหาญ เป็นตัวของตัวเอง
11. ตัดสินใจดี
12. สุขภาพดี
13. ซื่อสัตย์
14. ชยัน ออทน
15. มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี
16. มีอารมณ์ขัน ราเริง
17. สะอาด มีระเบียบ
18. เปิดเผย
19. มีความคิดเป็นของตนเอง
20. หัวก้าวหน้า
21. ไม่ยลัดวันประกันพรุง
22. มีรสนิยมดี มีคุณธรรม
23. ฉลาด และเฝ้าหาความรู้
24. บังคับตนเองได้
25. ประหยัด

วิทธี (Witty. 1947 : 662 - 668) ได้หาการศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ดี โดยให้นักเรียนเกรด 2 ถึงเกรด 12 จำนวน 1,200 คน เรียงความเรื่อง "ครูที่ฉันชอบมากที่สุด" และจากการรวบรวมลักษณะครู ปรากฏว่า ครูที่ดีจะต้องมีลักษณะให้ความร่วมมือ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่นักเรียนทุกคน มีความอดทน

มีความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไปดี มีบุคลิกลักษณะกริยามารยาทดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน
หาสิ่งใดเสนอตนเสมอปลาย สนใจในปัญหาและความเดือดร้อนของนักเรียน ยกย่องชมเชย
ให้รางวัลนักเรียน และมีความสามารถพิเศษในการสอนแต่ละวิชา

งัวมัว (Moore. 1955 : 57) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครูเพื่อหาลักษณะที่ได้
มาใช้ในการเลือกนักเรียนครู และผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ที่จะเข้ามาศึกษาในสถาบัน
ฝึกหัดครูจะต้อง

1. เป็นคนมีสุขภาพดี
2. มีความสามารถทางสติปัญญา
3. มีบุคลิกภาพดี บุคลิกลักษณะเป็นสิ่งสำคัญ บุคลิกลักษณะของครูจะช่วยในด้าน
การสอนมาก ครูที่มีบุคลิกดีการสอนก็จะบังเกิดผลดี ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านการสอน
ก็คือครูที่มีลักษณะแสดงถึงความสะดวกสบาย เป็นกันเองในการติดต่อเผชิญหน้ากับสังคมและ
ชุมชน มีความเต็มใจที่จะรับผิชอบต่อความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นไปอย่างสุชุมในเมื่อ
การตัดสินใจนั้นจะมีผลกระทบกระเทือนถึงบุคคลอื่น

คาร์ค และเอสตราบรูก (March-Estrabrook. 1956 : 19 - 23)
ได้ทำการศึกษาวิจัยบุคลิกลักษณะของครูโดยวิธีวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ผลปรากฏ
ว่าคุณสมบัติของครูที่มีอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการสอน
ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว และด้านลักษณะทาง

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น จะต้องมีความสนใจและพยายามที่เข้าใจในปัญหา
ของนักเรียน อย่าให้เรื่องส่วนตัวที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติที่มีต่อนักเรียน พยายามจัดเรื่อง
ยุ่งยากและอุปสรรคต่าง ๆ พยายามควบคุมอารมณ์ มีใจคอหนักแน่น อย่าสนใจนักเรียน
เพียงคนเดียวคนหนึ่ง อย่าสนิทสนมกับนักเรียนมากเกินไป และจะต้องตัดสินใจต่อนักเรียน
ด้วยความยุติธรรมและมีเหตุผล

ไมเยอร์ (Myers. 1960 : 135 - 239) ได้ทำการสำรวจลักษณะที่ดี
ของครูเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู พบว่า คุณลักษณะนั้นอาจจะแบ่ง

ได้เป็น 4 ประการคือ มีคุณสมบัติทั่ว ๆ ไปคือ มีความพร้อมที่จะเรียน สามารถเข้ากับสังคมได้ดี สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

ลูก และคนอื่น ๆ (Cook & Staff. 1961 : 865 - 872) ได้วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบสำรวจ EPBS และ GZTS พบว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ควรนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ได้แก่ ความสุภาพอ่อนน้อม ความเชื่อถือได้ เป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ สามารถควบคุมตนเองได้ และเป็นผู้ไม่หลบเลี่ยงงาน

การค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีที่สำคัญยิ่งเป็นของ โรอัน และคนอื่น ๆ (เจดีย์ว บุรีภักดี 2520 : 20-23 อ้างอิงมาจาก Ryans. 1970) ซึ่งเริ่มศึกษาในปี ค.ศ. 1948 พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกปี ค.ศ. 1960 และพิมพ์ครั้งที่ 5 เมื่อปี ค.ศ. 1970 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ลักษณะของครู 5 ด้าน 9 ลักษณะ คือ

ด้านพฤติกรรมในชั้นเรียน

ลักษณะที่ 1 ให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจ และมีความเป็นมิตร ซึ่งตรงกันข้ามกับการแยกตัวออกจากหากไม่เกี่ยวข้อง เห็นตนเองเป็นใหญ่ และเข้มงวดกวดขัน

ลักษณะที่ 2 มีความรับผิดชอบทำงานอย่างมีระบบและทันอกทันใจ ซึ่งตรงกันข้ามกับหลีกเลี่ยงงาน ทำงานอย่างไม่มีแบบแผน เลื่อยเฉื่อย

ลักษณะที่ 3 มีการกระตุ้นช่วย คัดค้านหน้า ซึ่งตรงกันข้ามกับเชื่องซึม จำเจ

ด้านทัศนคติ

ลักษณะที่ 4 สนใจในความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งตรงกันข้ามกับไม่สนใจนักเรียน

ลักษณะที่ 5 สนใจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยในชั้นเรียน ซึ่งตรงกันข้ามกับไม่สนใจ

ลักษณะที่ 6 สนใจความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้อื่นซึ่งตรงกันข้ามกับไม่สนใจ

ด้านทักษะทางการศึกษา

ลักษณะที่ 7 คือการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง (Learning Centered-Traditional)
ซึ่งตรงข้ามกับถือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered-Permissive)

ด้านความสามารถในภาษา

ลักษณะที่ 8 เข้าใจภาษาพูดได้ดีซึ่งตรงกันข้ามกับไม่เข้าใจภาษาพูด

ด้านความมั่นคงทางอารมณ์

ลักษณะที่ 9 อารมณ์สม่ำเสมอปรับตัวได้ดี ซึ่งตรงกันข้ามกับปรับตัวไม่ได้
อารมณ์มั่นคง

ดังนั้นจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู จากทัศนะของผู้ที่ศึกษาค้นคว้า
ผู้รู้ รวมทั้งจากผลการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศแล้วพอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพที่
สำคัญของความเป็นครูหรือบุคลิกภาพของครูที่ดีนั้นประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่เด่น 9 ประการ
คือ

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความรับผิดชอบ
3. ความยุติธรรม
4. ความมีระเบียบวินัย
5. ความไว้วางใจ
6. ความเสียสละ
7. ความมีเหตุผล
8. ความเมตตาากรุณา
9. ความซื่อสัตย์สุจริต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญา
ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครู
สวนสุนันทา วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูธนบุรี และ
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ และมีจำนวนห้องเรียน 69 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนนักศึกษา
2,563 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญา
ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู ในกรุงเทพมหานคร
จำนวน 759 คน จาก 21 ห้องเรียน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) โดยมีวิทยาลัยครูเป็นชั้น (Strata)
และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) โดยมีขั้นตอนดังนี้
ขั้นที่ 1 ประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์
($\alpha = .05$) เมื่อเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรเลือกจากประชากรแล้ว
ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน (ลวิน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 :
260 อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967)

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนห้องเรียนทั้งหมดใน
แต่ละวิทยาลัยครู ได้จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 21 ห้องเรียน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น
2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ จำนวน 11 ห้องเรียน แบ่งเป็น การสอบครั้งที่ 1 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวน 190 คน การสอบครั้งที่ 2 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 202 คน

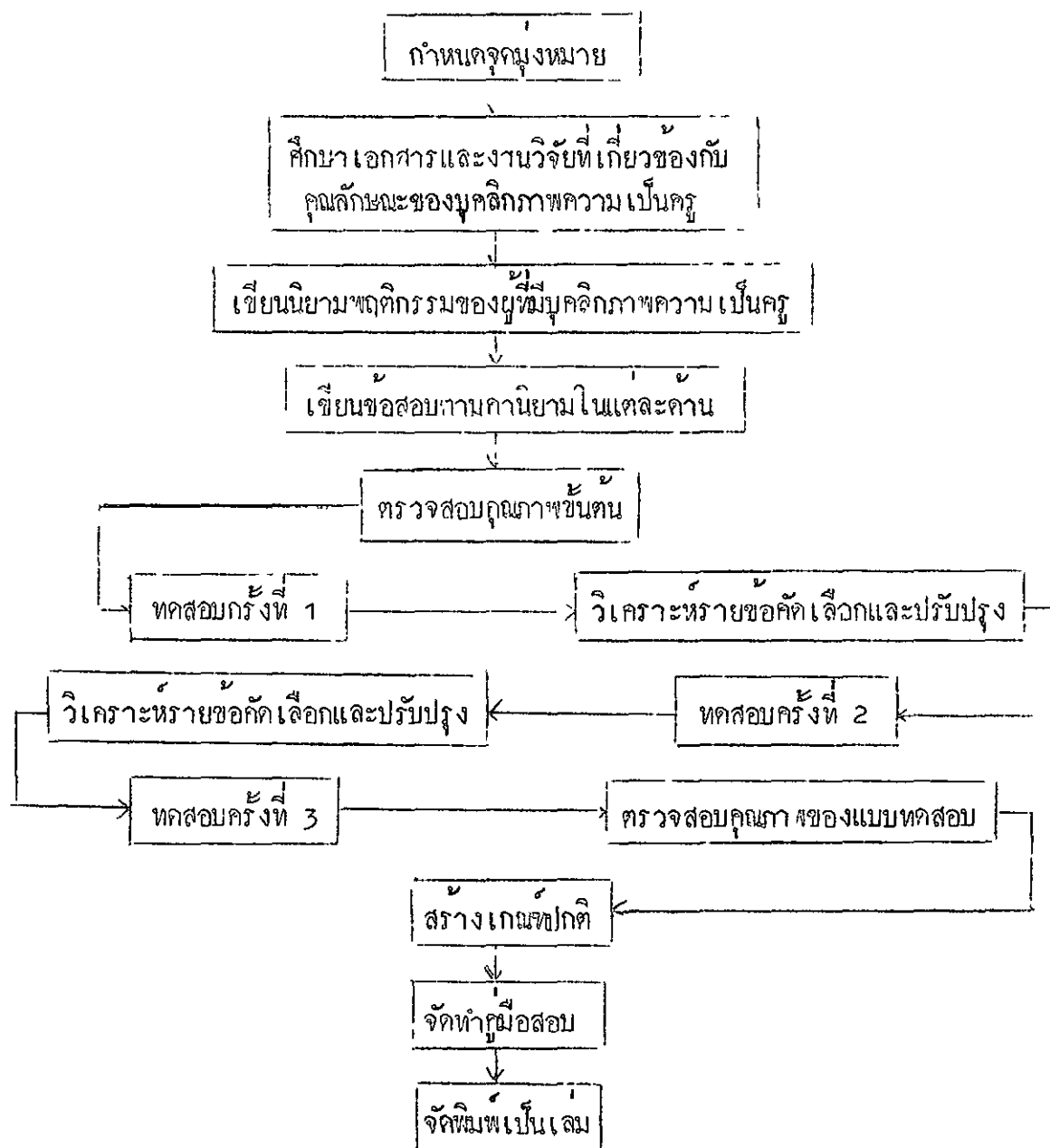
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ และสร้างเกณฑ์ปกติจำนวน 10 ห้องเรียน จำนวน 367 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อวิทยาลัยครูและจำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบแต่ละครั้ง

วิทยาลัย	จำนวนนักศึกษาในการสอบ (ห้องเรียน)		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	54(1)		68(2)
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา		71(2)	62(2)
วิทยาลัยครูจันทระเกษม	62(2)		61(2)
วิทยาลัยครูพระนคร	74(2)		90(2)
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ		45(2)	51(1)
วิทยาลัยครูธนบุรี		86(2)	35(1)
รวม	190(5)	202(6)	367(10) ๖ ๖

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูนั้น ผู้วิจัยได้วางโครงการและขั้นตอนการสร้าง ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามภาพประกอบข้างต้น ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู สำหรับนักศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู

1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนน

2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลิกภาพความเป็นครู ศึกษาทฤษฎีการจัดระบบของไอแซก (Cysenck. 1970 : 13 - 15) และทฤษฎีโครงสร้างบุคลิกภาพของกิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 99 - 103) ส่วนรูปแบบการสร้างแบบทดสอบได้ศึกษาจากแบบทดสอบมาตรฐานของต่างประเทศ ดังนี้คือ California test of Personality (CTP), Edward's Personal Preference Schedule (EPPS) และ The Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)

3. เขียนนิยามตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีบุคลิกภาพความเป็นครูที่วัดได้ในรูปแบบเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสรุปจากนิยามและลักษณะของบุคลิกภาพความเป็นครูที่มากกว่าจากเอกสารต่าง ๆ

4. เขียนข้อสอบตามคานิยามของพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีบุคลิกภาพความเป็นครูในแต่ละด้าน

4.1 ลักษณะของแบบทดสอบที่สร้าง เป็นข้อความที่เป็นสถานการณ์สมมุติที่ประสบในชีวิตประจำวัน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนและเรื่องทั่วไป โดยในแต่ละสถานการณ์ให้มี 3 ตัวเลือก

4.2 สร้างข้อความให้ครอบคลุมบุคลิกภาพความเป็นครูทั้ง 9 ด้าน

4.3 กำหนดให้คะแนนแต่ละข้อ มีน้ำหนักคะแนนเป็น 0, 1 และ 2

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 4 ท่าน และผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพครูมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อทดสอบเป็นรายข้อ จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่าแบบทดสอบฉบับนี้สามารถวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ตามนิยามที่กำหนดได้ และมีความเห็นสอดคล้องกันเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป คือ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความมีเหตุผล ด้านความเมตตากรุณา ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 90 ข้อ

6. ทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองสอบกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน

7. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ จากการทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อ

7.1 หาจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องของแบบทดสอบ เช่น การใช้ภาษาในข้อความหรือตัวเลือก ภาษาในคำสั่งแจง เวลาในการสอบ การดำเนินการสอบ ความเหมาะสมของการวางรูปแบบข้อสอบ เป็นต้น

7.2 หาเวลาจำกัด (Time Limit) ในการให้นักศึกษาทำแบบทดสอบ โดยใช้เวลา 90 เปอร์เซ็นต์ของนักศึกษาที่ทำเสร็จ

7.3 หาข้อบกพร่องในวิธีดำเนินการสอบ รวบรวมปัญหาไว้เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการทดสอบครั้งที่ 2

7.4 หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t -test เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ ข้อสอบที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.98 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อสอบที่ไม่ดีในแต่ละด้าน

8. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน

9.1 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อหาความจำแนกรายข้อ โดยใช้ t -test และคัดเลือกข้อสอบที่มีความจำแนก (t) ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ .05

10. ทดสอบครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน

11. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดย

11.1 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร Alpha-Coefficient

11.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้วิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีบุคลิกภาพในความเป็นครูมาก กับกลุ่มที่มีบุคลิกภาพความเป็นครูน้อย โดยใช้ t -test สำหรับกลุ่มที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพความเป็นครูมากคือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาดังัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นข้าราชการครูดีเด่นจากผู้บริหารสถานศึกษานั้น และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มที่ 2 ที่มีบุคลิกภาพครูน้อย คือ ข้าราชการพลเรือน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และไม่มีประสบการณ์ในการเป็นครูมาก่อน

11.3 หาค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการตอบแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู กับคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจรายการ (Checklist) สังเกตพฤติกรรมโดยอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านร่วมกับเพื่อนนักศึกษา 5 คน ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

12. สร้างเกณฑ์ปกติ นำคะแนนจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 3 ไปคำนวณเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่าที่ปกติ (Normalized T-Score)

13. จัดทำคู่มือดำเนินการสอบ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคนควา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคนควาครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของคำถามเป็นข้อความที่เป็นสถานการณ์สมมุติที่ประสบในชีวิตประจำวัน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยมีตัวเลือกให้นักศึกษาเลือกตอบ 3 ตัวเลือก แบบทดสอบฉบับนี้มีข้อสอบในแต่ละคุณลักษณะย่อยด้านละ 10 ข้อ จำนวน 90 ข้อ

ตัวอย่างข้อสอบและวิธีการตอบ

คำชี้แจง แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ฉบับนี้มี 90 ข้อ แต่ละข้อจะมีตัวเลือกอยู่ 3 ตัวเลือก ให้นักศึกษาพิจารณาเลือกตัวเลือกที่นักศึกษามีความรู้สึก ความคิดเห็นและตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด แล้วให้ทำเครื่องหมาย > หัวตัวอักษร ก, ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักศึกษาเลือกตอบในแต่ละข้อ ลงในกระดาษคำตอบ

1. ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

1. อาจารย์กฤษณี เป็นอาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ที่สอนมาหลายปีแล้ว วันหนึ่งขณะที่อาจารย์กฤษณีเขียนสูตรในการคำนวณบนกระดานดำ เป็นนักศึกษาคนหนึ่งก็ทักว่าสูตรที่อาจารย์เขียนอาจจะผิด จึงทักท้วงขึ้น ถ้าท่านเป็นอาจารย์กฤษณี ท่านจะหาอย่างไร
  - ก. ตอบนักเรียนว่าสูตรนั้นเขียนถูกต้องแล้ว
  - ข. เปิดหนังสือดูว่าถูกหรือไม่ แล้วจึงตอบ
  - ค. ลบสูตรบนกระดานดำทิ้งก่อน แล้วเปิดหนังสือดู

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบ

1. อาจารย์ขรรค์ชัยเป็นอาจารย์สอนวิชาฟิสิกส์ ยังมีเนื้อหาวิชาที่ยังไม่ได้ทำการสอนอยู่ 2 เนื้อหา และมีเวลาสอนเหลืออีก 2 คาบเรียนเท่านั้น ซึ่งแต่ละเนื้อหาใช้เวลาสอนประมาณ 1 คาบเรียน ในคาบเรียนแรกอาจารย์ขรรค์ชัยป่วยไม่สามารถมาทำการสอนได้ ถ้าท่านเป็นอาจารย์ขรรค์ชัย ท่านจะทำอย่างไร

ก. นัดนักเรียนมาทำการสอนชดเชยใหม่

ข. รวบรวมเนื้อหาครั้งที่แล้วกับครั้งที่ใหม่ สอนให้จบภายใน 1 คาบเรียน

ค. ให้นักเรียนทบทวนเองในเรื่องที่ไม่ได้เขาสอน

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความยุติธรรม

1. ศักดาเป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน และผลปรากฏว่าศึกษาสอบตกหลายวิชา ศักดาจึงมาพบและเล่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาฟัง ถ้าท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของศักดาท่านจะหาอย่างไร

ก. พูดปลอบและให้กำลังใจในการสอบครั้งต่อไป

ข. บอกศักดาว่าควรจะขยันใ้หมากกว่านี้

ค. บอกศักดาว่าช่วยอะไรไม่ได้

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความมีระเบียบวินัย

1. โรงเรียนแห่งหนึ่งออกระเบียบให้ครูแต่งเครื่องแบบข้าราชการครูทุกวันจันทร์ แต่ครูส่วนใหญ่ไม่ยอมแต่งเครื่องแบบดังกล่าว ถ้าท่านเป็นครูคนหนึ่งในโรงเรียนนี้ ท่านจะปฏิบัติตนอย่างไร

ก. แต่งเครื่องแบบ แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะไม่แต่งก็ตาม

ข. ไม่แต่งเครื่องแบบ เพราะคนส่วนใหญ่ปฏิบัติเช่นนั้น

ค. ไม่แต่งเพราะคิดว่าระเบียบนั้นล้าสมัยแล้ว

1. 3. 6

3

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความซื่อสัตย์

1. รื่นฤดีไปซื้อของที่สหกรณ์ของวิทยาลัย พอจ่ายเงินเสร็จทางเจ้าหน้าที่สหกรณ์ก็ทอนเงินมาให้รื่นฤดีเกินไปจำนวน 100 บาท ถ้าท่านเป็นรื่นฤดีท่านจะทำอย่างไร

- ก. นำเงินไปคืน เพราะถือว่าไม่ใช่ของช. เรา
- ข. นำเงินไปคืน เพราะกลัวเขาสงสัยและถูกจับได้
- ค. ไม่คืน เพราะไม่ใช่ความผิดของเรา

1. 3. 6

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความเสียสละ

1. สมชายกับมนตรีเป็นเพื่อนกัน ทั้งสองสมัครสอบชิงทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ผลปรากฏว่าสมชายซึ่งมีฐานะดีสอบได้เป็นความจริง และมนตรีซึ่งมีฐานะยากจนกว่าสอบได้เป็นตัวแทนรอง สมชายรู้จากเพื่อน ๆ ว่ามนตรีต้องการจะไปศึกษาต่อต่างประเทศมาก ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำอย่างไร

- ก. สละสิทธิ์ให้มนตรี เพราะเขามีโอกาสน้อยกว่าเรา
- ข. สละสิทธิ์ให้มนตรี ถ้ามนตรีมาขอรอง
- ค. ไม่สละสิทธิ์ เพราะเป็นสิทธิ์ของเราอยู่แล้ว

1. 3. 6

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความมีเหตุผล

1. สารีเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ วันหนึ่งขณะที่เดินผ่านห้องเรียน ได้ยินขุนนางซึ่งเป็นผู้ศึกษาคนหนึ่งคุยกับเพื่อน ๆ ว่าอาจารย์สารีสอนไม่ดีไม่รู้เรื่อง ถ้าท่านเป็นอาจารย์สารี ท่านจะอย่างไร

- ก. เรียกขุนนางมาสอบถามเหตุผล
- ข. เฉย ๆ ไม่สนใจต่อคำวิจารณ์
- ค. เรียกขุนนางมาตักเตือน

1/10/71

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความเมตตากรุณา

1. ศักดาเป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน และผลปรากฏว่าศักดาสอบตกหลายวิชา ศักดาจึงมาพบและขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วย ถ้าท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของศักดาท่านจะหาอย่างไร
  - ก. พูดปลอบและให้กำลังใจในการสอบครั้งต่อไป
  - ข. บอกศักดาว่า ควรจะขยันใ้หมากกว่านี้
  - ค. บอกศักดาว่าช่วยอะไรไม่ได้

ตัวอย่างแบบทดสอบด้านความขยันหมั่นเพียร

1. ปรีชาส่งรายงานให้อาจารย์ตรวจ ผลปรากฏว่า อาจารย์ตรวจแล้วสั่งให้ปรีชาไปแก้ไขเพิ่มเติมอีกเป็นครั้งที่ 3 ในขณะที่รายงานของเพื่อน ๆ ทุกคนส่งกันหมดแล้วโดยไม่ได้บอกให้ซ้ำอีก ถ้าท่านเป็นปรีชา ท่านจะหาอย่างไร
  - ก. พยายามทำตามที่อาจารย์สั่งใหม่ทันทีด้วยความตั้งใจ
  - ข. ขอร้องให้เพื่อน ๆ ช่วยหารายงาน
  - ค. บอกอาจารย์ว่าขอส่งโดยไม่แก้ไขแล้ว เพราะทำได้เท่านี้

เครื่องมือในการสังเกตเพื่อหาความเที่ยงตรงตามสภาพ

ในการหาค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ของแบบทดสอบนั้น จำเป็นต้องใช้คะแนนจากการสังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่าน และเพื่อนนักศึกษาจำนวน 5 คน เป็นเกณฑ์ภายนอก สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตนั้น ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการ Check list ในการบันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่กำหนด

ในการสร้างแบบทดสอบแต่ละคุณลักษณะ จะมีรายการสังเกตคุณลักษณะ 10 ข้อ การให้คะแนนในแต่ละข้อ คือถ้านักศึกษามีพฤติกรรมดังกล่าวในทางบวกให้คะแนน 1

และถ้านักศึกษาไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าวในทางบวก ให้คะแนน 0 ตัวอย่างข้อความใน

Check list ของคุณลักษณะด้านความยุติธรรม

... ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นที่ไม่ชอบ

... เวลาเพื่อนทะเลาะกันไม่เข้าข้างใคร

... ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทุกคน

... ช่วยเหลือเพื่อนเหมือนกันทุกคน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิทยาลัยครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง นัดหมายวันและเวลาที่จะนำแบบทดสอบ

ไปสอบ

2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง

3. อธิบายให้นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ

4. อธิบายให้นักศึกษาที่เข้าสอบเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัตถุประสงค์ ความเป็นครู และวิธีการตอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มตอบ

5. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5.1 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน เพื่อปรับปรุงข้อสอบ และคัดเลือกข้อสอบ

5.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและแก้ไขแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน เพื่อคัดเลือกข้อสอบ

5.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วจากการทดสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับ
กลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 จำนวน 367 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและหาเกณฑ์ปกติ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาพื้นฐานของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
2. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) หากค่าอำนาจจำแนก
ของแบบทดสอบ โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
(ลวิน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ

3.1 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)
 ด้วยเทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยอยู่แล้ว (Known Group Technique) ในการเปรียบเทียบใช้
 t-test (สุนันท์ ศลโกศล 2524 : 289)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน Distribution ของ t

S_1^2 , S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

$\bar{X}_1$, $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1 , n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 หาความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากการทดสอบกับคะแนนที่ได้จากการสังเกตของครู
 โดยใช้สูตรของ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (r)
 (เฮนรี คีรีโลสก 2524 : 38)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง x และ y

X แทน คะแนนการทดสอบของวิชาหนึ่ง

Y แทน คะแนนการทดสอบของอีกวิชาหนึ่ง (ของนักศึกษาคนเดียวกัน)

N แทน จำนวนนักศึกษาที่เข้าสอบทั้งหมด

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน โดยใช้สูตร
 α - Coefficient (อนันต์ ศรีโสภณ 2524 : 56)

$$\alpha = \frac{1}{n-1} \left[1 - \frac{\sum_{i=1}^n S_i^2}{\sum_x^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 $\sum_{i=1}^n S_i^2$ แทน ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
 $\sum_x^2$ แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

5. หาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติแบบยัดขึ้นที่โตโก
 เป็นหลัก (Area Transformation) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
 (Percentile Rank) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็น
 คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) (ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ
 2522 : 148 - 153)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง	P
n	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ	a
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย	
S	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
S^2	แทน ความแปรปรวน	
$S.E._{meas}$	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด	>
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution	
r_{tt}	แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	
V	แทน สัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย (Coefficient of Variation)	
T_x	แทน คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)	
X_1	แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	
X_2	แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความรับผิดชอบ	
X_3	แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความยุติธรรม	

- X_4 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความมีระเบียบวินัย
 X_5 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความซื่อสัตย์
 X_6 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความเสียสละ
 X_7 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความมีเหตุผล
 X_8 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความเมตตากรุณา
 X_9 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครูด้านความซื่อ
 หมดน้เพียร
 X_{10} แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความ เป็นครู

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

1.1 คาสถิตพื้นฐานของแบบทดสอบ

1.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

1.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบ เพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

2.1 คาสถิตพื้นฐานของแบบทดสอบ

2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

2.3 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

3.1 คาสถิตพื้นฐานของแบบทดสอบ

3.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

3.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

โดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) และโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

3.4 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

3.5 คะแนนปกติ (Norms) ของแบบทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

1.1 คำนวณพื้นฐานของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แต่ละคำถามมีค่า 10 ข้อ รวม 90 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน ได้คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย ปรากฏผลดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 คำนวณพื้นฐานของแบบทดสอบจากการทดลองครั้งที่ 1

แบบทดสอบ	$\bar{X}$	S	V (%)
X_1	12.971	3.020	23.283
X_2	14.078	3.896	27.674
X_3	13.049	2.697	20.668
X_4	13.392	2.969	22.170
X_5	14.735	3.554	24.119
X_6	14.098	4.220	29.933
X_7	13.245	3.649	27.550
X_8	14.765	4.062	27.511
X_9	14.069	3.986	28.332
X_{10}	124.402	32.053	25.766

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูทั้ง 9 ด้าน จำนวน 90 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 180 คะแนน ใช้เวลาสอบ 70 นาที มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 124.402 คะแนน ซึ่งมีความมากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 32.053 และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย 25.766 เปอร์เซ็นต์ จากการวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 12.971 ถึง 14.765 แบบทดสอบด้านความเมตตา กรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 2.697 ถึง 4.220 และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายมีค่าตั้งแต่ 20.668 เปอร์เซ็นต์ ถึง 29.933 เปอร์เซ็นต์ แบบทดสอบด้านความเสียสละมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายสูงสุด แสดงว่ามีความการกระจายของคะแนนมากกว่าด้านอื่น ๆ และแบบทดสอบด้านความยุติธรรมมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายต่ำสุด แสดงว่ามีความการกระจายของคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 48 คน และทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบจากการ
ทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อ ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}_1$	S^2	$\bar{X}_2$	S^2		
1	1.327	.224	1.120	.393	1.88	ตัดออก
2	1.692	.413	1.100	.704	4.01	คัดเลือกไว้
3	1.808	.315	1.420	.534	3.01	คัดเลือกไว้
4	1.558	.487	1.380	.649	1.19	ตัดออก
5	1.885	.222	1.380	.812	3.56	คัดเลือกไว้
6	1.827	.264	1.560	.496	2.19	คัดเลือกไว้
7	1.692	.217	1.160	.668	4.06	คัดเลือกไว้
8	1.615	.241	1.100	.500	4.29	คัดเลือกไว้
9	1.846	.133	1.020	.510	7.40	คัดเลือกไว้
10	1.865	.119	1.480	.336	4.10	คัดเลือกไว้
11	1.846	.133	1.380	.485	4.26	คัดเลือกไว้
12	1.250	.309	1.200	.490	.40	ตัดออก
13	1.385	.516	1.200	.612	1.24	ตัดออก
14	1.558	.252	1.160	.545	3.19	คัดเลือกไว้
15	1.385	.790	.780	.787	3.44	คัดเลือกไว้
16	1.596	.245	1.180	.600	3.25	คัดเลือกไว้
17	1.750	.191	1.420	.412	3.05	คัดเลือกไว้
18	1.827	.146	1.180	.396	6.31	คัดเลือกไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
19	1.115	.183	.840	.504	2.38	คัดเลือกไว้
20	1.987	.019	1.060	.833	7.19	คัดเลือกไว้
21	1.365	.393	1.220	.665	1.01	ตัดออก
22	1.731	.201	1.500	.337	2.25	คัดเลือกไว้
23	1.885	.143	1.540	.458	3.19	คัดเลือกไว้
24	1.346	.741	1.240	.472	.69	ตัดออก
25	1.769	.181	.780	.542	8.35	คัดเลือกไว้
26	2.000	.000	1.220	.624	7.12	คัดเลือกไว้
27	1.962	.038	1.280	.655	5.90	คัดเลือกไว้
28	1.962	.077	1.360	.602	5.25	คัดเลือกไว้
29	1.115	.928	1.160	.627	-.26	ตัดออก
30	1.846	.290	1.340	.596	3.85	คัดเลือกไว้
31	1.981	.019	.960	.856	7.87	คัดเลือกไว้
32	1.808	.276	1.180	.763	4.42	คัดเลือกไว้
33	1.962	.077	.960	.856	7.47	คัดเลือกไว้
34	1.788	.170	.940	.583	7.00	คัดเลือกไว้
35	1.654	.348	1.080	.728	3.96	คัดเลือกไว้
36	1.442	.408	.840	.586	4.32	คัดเลือกไว้
37	1.442	.369	1.060	.466	2.99	คัดเลือกไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
38	1.808	.237	1.100	.704	5.24	คัดเลือกไว้
39	1.538	.371	.900	.337	5.42	คัดเลือกไว้
40	1.904	.089	1.140	.490	7.22	คัดเลือกไว้
41	1.885	.104	1.220	.665	5.45	คัดเลือกไว้
42	1.846	.290	1.040	.529	6.38	คัดเลือกไว้
43	1.423	.759	.920	.524	3.17	คัดเลือกไว้
44	1.923	.112	.920	.891	7.21	คัดเลือกไว้
45	1.481	.333	1.220	.665	1.87	คัดออก
46	1.538	.528	.880	.516	4.60	คัดเลือกไว้
47	1.481	.333	1.040	.815	2.95	คัดเลือกไว้
48	.308	.531	.920	.647	-4.03	คัดออก
49	.269	.475	.840	.709	-3.75	คัดออก
50	1.731	.279	.720	.736	7.19	คัดเลือกไว้
51	1.731	.201	1.040	.651	5.37	คัดเลือกไว้
52	1.788	.170	1.000	.735	5.96	คัดเลือกไว้
53	1.923	.072	1.060	.670	7.21	คัดเลือกไว้
54	1.731	.397	1.360	.684	2.55	คัดเลือกไว้
55	1.519	.333	1.120	.598	2.96	คัดเลือกไว้
56	1.962	.038	1.040	.529	8.82	คัดเลือกไว้

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
57	1.923	.072	1.120	.638	6.68	คัดเลือกไว้
58	2.000	.000	.960	.815	8.31	คัดเลือกไว้
59	2.000	.000	1.500	.378	5.87	คัดเลือกไว้
60	1.943	.055	1.280	.777	5.23	คัดเลือกไว้
61	1.115	.104	.920	.402	1.97	คัดออก
62	1.846	.250	1.360	.643	3.69	คัดเลือกไว้
63	1.423	.327	.900	.500	4.11	คัดเลือกไว้
64	1.288	.288	.920	.442	3.09	คัดเลือกไว้
65	1.750	.191	.920	.565	6.85	คัดเลือกไว้
66	1.981	.019	.880	.557	10.45	คัดเลือกไว้
67	1.462	.410	1.000	.653	3.20	คัดเลือกไว้
68	1.038	.038	.680	.589	3.26	คัดเลือกไว้
69	1.962	.038	.980	.632	8.64	คัดเลือกไว้
70	1.904	.089	1.040	.611	7.43	คัดเลือกไว้
71	1.788	.170	1.020	.918	5.30	คัดเลือกไว้
72	1.808	.158	.940	.833	6.62	คัดเลือกไว้
73	1.962	.038	1.100	.786	6.84	คัดเลือกไว้
74	1.962	.038	1.040	.570	8.52	คัดเลือกไว้
75	1.231	.259	1.240	.472	-.08	คัดออก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
76	1.539	.645	.840	.586	4.49	คัดเลือกไว้
77	1.846	.132	1.480	.336	3.83	คัดเลือกไว้
78	1.923	.151	.620	.730	9.89	คัดเลือกไว้
79	1.404	.324	.940	.711	3.27	คัดเลือกไว้
80	1.827	.146	1.060	.833	5.57	คัดเลือกไว้
81	1.827	.146	1.060	.833	5.57	คัดเลือกไว้
82	1.250	.779	.700	.541	3.41	คัดเลือกไว้
83	1.481	.333	1.120	.393	3.02	คัดเลือกไว้
84	1.365	.315	1.180	.722	1.31	ตัดออก
85	1.673	.303	1.380	.603	2.20	คัดเลือกไว้
86	1.926	.038	.900	.786	8.43	คัดเลือกไว้
87	1.808	.237	.820	.477	8.37	คัดเลือกไว้
88	1.981	.019	1.020	.632	8.58	คัดเลือกไว้
89	1.942	.055	.880	.516	10.12	คัดเลือกไว้
90	1.923	.072	.940	.507	9.30	คัดเลือกไว้

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู จำนวน 90 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.03 ถึง 10.45 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ไม่ถึงเกณฑ์ คือ $t \leq 1.98$ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ α เท่ากับ $.05$ ซึ่งมีจำนวน 13 ข้อ ดังรายละเอียดของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้านดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.88 ถึง 6.84 มีข้อ
ที่ต่ำกว่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 1

ค่าความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.26 ถึง 8.82 มีข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 29

ค่าความยุติธรรม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.03 ถึง 10.45 มีข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 12, 21, 48, 75, 84

ค่าความมีระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.75 ถึง 8.31 มีข้อ
ที่ต่ำกว่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 13, 49

ค่าความซื่อสัตย์ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.19 ถึง 8.43 มีข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ค่าความเสียสละ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.69 ถึง 9.89 มีข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 24

ค่าความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.97 ถึง 8.58 มีข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 61

ค่าความมีเมตตากรุณา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.05 ถึง 10.12 มีข้อ
ที่ต่ำกว่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ค่าความขยันหมั่นเพียร มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.87 ถึง 9.30 มีข้อ
ที่ต่ำกว่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 45

1.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดลองสอบครั้งที่ 2

ผลการวิเคราะห์จากการทดลองในครั้งที่ 1 จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบที่
สร้างขึ้นเมื่อนั้นคำถามบางข้อยังมีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ไม่อยู่ในเกณฑ์ ดังนั้นในการ

คัดเลือกข้อสอบเพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่สำหรับไปทดลองสอบในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยจึงตัด
ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออก เหลือจำนวนข้อสอบที่ใช้ได้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน 9 ข้อ
ด้านความรับผิดชอบ	จำนวน 9 ข้อ
ด้านความยุติธรรม	จำนวน 5 ข้อ
ด้านความมีระเบียบวินัย	จำนวน 7 ข้อ
ด้านความซื่อสัตย์	จำนวน 10 ข้อ
ด้านความเสียสละ	จำนวน 9 ข้อ
ด้านความมีเหตุผล	จำนวน 9 ข้อ
ด้านความเมตตากรุณา	จำนวน 10 ข้อ
ด้านความขยันหมั่นเพียร	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

2.1 ศาสติฐานพื้นฐานของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูแต่ละด้าน จำนวน 77 ข้อ
ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน ได้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์
แห่งการกระจาย และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ปรากฏผลดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดลองครั้งที่ 2

แบบทดสอบ	n	$\bar{X}$	S	V (%)	r_{tt}
X_1	9	11.629	2.621	22.538	.469
X_2	9	13.574	2.812	20.716	.561
X_3	5	7.376	1.863	25.258	.344
X_4	7	10.391	2.307	22.202	.400
X_5	10	14.861	3.153	21.217	.607
X_6	9	12.861	3.375	26.242	.608
X_7	9	12.471	2.907	23.326	.610
X_8	10	14.842	3.308	22.288	.592
X_9	9	13.371	3.023	22.609	.601
X_{10}	77	111.376	20.662	18.552	.924

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู จำนวน 77 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 154 คะแนน ใช้เวลาสอบ 60 นาที มีค่าคะแนนเฉลี่ย รวม 111.376 คะแนน ซึ่งมีค่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20.662 ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย 18.552 เปอร์เซ็นต์ และค่าความเชื่อมั่น 0.924 ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายด้านปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 7.376 ถึง 14.861 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 1.863 ถึง 3.375 ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายมีค่าตั้งแต่ 20.716 ถึง 26.242 แบบทดสอบด้านความเสียสละมีค่าสัมประสิทธิ์

แห่งการกระจายสูงสุด แสดงว่ามีค่าการกระจายของคะแนนมากกว่าค่าอื่น ๆ และแบบทดสอบค่าความรับผิดชอบมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายต่ำสุด แสดงว่ามีค่าการกระจายของคะแนนน้อยกว่าค่าอื่น ๆ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 0.344 ถึง 0.610 ส่วนแบบทดสอบค่าความยุติธรรมมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด แบบทดสอบค่าความมีเหตุผลมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด

2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 50 คน และทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงไว้ใช้ในแบบทดสอบ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ จากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อ ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.703	0.371	1.366	0.594	3.44	คัดเลือกไว้
2	1.762	0.323	1.376	0.677	3.88	คัดเลือกไว้
3	1.941	0.116	1.644	0.491	3.83	คัดเลือกไว้
4	1.822	0.228	1.722	0.342	1.32	ตัดออก
5	1.594	0.324	1.475	0.552	1.28	ตัดออก
6	1.465	0.351	1.267	0.378	2.51	คัดเลือกไว้
7	1.713	0.266	1.455	0.490	2.97	คัดเลือกไว้

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับ ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
8	1.713	0.266	1.634	0.275	1.08	ตัดออก
9	1.733	0.198	1.485	0.412	3.18	คัดเลือกไว้
10	1.485	0.293	1.267	0.438	2.56	คัดเลือกไว้
11	1.129	0.794	0.832	0.724	2.43	คัดเลือกไว้
12	1.545	0.310	1.168	0.542	4.10	คัดเลือกไว้
13	1.782	0.213	1.624	0.358	2.11	คัดเลือกไว้
14	1.733	0.198	1.455	0.391	3.63	คัดเลือกไว้
15	1.139	0.201	0.960	0.359	2.40	คัดเลือกไว้
16	1.852	0.168	1.376	0.658	5.26	คัดเลือกไว้
17	1.822	0.148	1.673	0.303	2.22	คัดเลือกไว้
18	1.792	0.206	1.584	0.445	2.59	คัดเลือกไว้
19	1.782	0.213	1.238	0.604	6.06	คัดเลือกไว้
20	1.941	0.116	1.564	0.669	4.27	คัดเลือกไว้
21	1.792	0.266	1.376	0.578	4.55	คัดเลือกไว้
22	1.852	0.187	1.525	0.491	3.98	คัดเลือกไว้
23	1.693	0.494	1.475	0.491	2.20	คัดเลือกไว้
24	1.861	0.181	1.287	0.826	5.75	คัดเลือกไว้
25	1.753	0.228	1.356	0.612	4.34	คัดเลือกไว้
26	1.802	0.340	1.327	0.803	4.47	คัดเลือกไว้

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
27	1.822	0.148	1.248	0.608	6.64	คัดเลือกไว้
28	1.624	0.338	1.208	0.706	4.09	คัดเลือกไว้
29	1.405	0.383	0.941	0.576	4.79	คัดเลือกไว้
30	1.297	0.291	1.000	0.420	3.54	คัดเลือกไว้
31	1.753	0.228	1.347	0.588	4.51	คัดเลือกไว้
32	1.564	0.288	1.099	0.391	5.68	คัดเลือกไว้
33	1.802	0.160	1.376	0.397	5.73	คัดเลือกไว้
34	1.614	0.399	1.218	0.632	3.92	คัดเลือกไว้
35	1.713	0.466	1.168	0.601	5.30	คัดเลือกไว้
36	1.376	0.817	1.079	0.674	2.44	คัดเลือกไว้
37	1.673	0.442	1.129	0.794	4.92	คัดเลือกไว้
38	1.495	0.493	1.178	0.627	3.01	คัดเลือกไว้
39	1.356	0.372	1.307	0.555	0.52	คัดออก
40	1.703	0.291	1.168	0.762	5.24	คัดเลือกไว้
41	1.673	0.222	1.277	0.623	4.33	คัดเลือกไว้
42	1.992	0.166	1.317	0.659	5.26	คัดเลือกไว้
43	1.842	0.194	1.149	0.648	7.59	คัดเลือกไว้
44	1.743	0.274	1.386	0.599	3.83	คัดเลือกไว้
45	1.535	0.311	1.069	0.545	5.05	คัดเลือกไว้

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
46	1.901	0.130	1.416	0.506	6.12	คัดเลือกไว้
47	1.931	0.065	1.297	0.569	7.63	คัดเลือกไว้
48	1.960	0.078	1.307	0.755	7.19	คัดเลือกไว้
49	1.970	0.029	1.465	0.591	6.44	คัดเลือกไว้
50	1.891	0.158	1.307	0.796	6.01	คัดเลือกไว้
51	1.564	0.489	1.277	0.663	2.69	คัดเลือกไว้
52	1.337	0.386	0.970	0.469	3.98	คัดเลือกไว้
53	1.218	0.312	0.881	0.366	4.11	คัดเลือกไว้
54	1.594	0.304	1.089	0.602	5.33	คัดเลือกไว้
55	1.733	0.318	0.822	0.548	9.84	คัดเลือกไว้
56	1.347	0.489	0.871	0.674	4.43	คัดเลือกไว้
57	1.089	0.142	0.782	0.632	3.51	คัดเลือกไว้
58	1.832	0.141	1.198	0.526	7.39	คัดเลือกไว้
59	1.822	0.148	1.109	0.677	7.88	คัดเลือกไว้
60	1.753	0.188	1.010	0.750	7.71	คัดเลือกไว้
61	1.782	0.213	1.109	0.797	6.73	คัดเลือกไว้
62	1.921	0.114	1.099	0.830	8.50	คัดเลือกไว้
63	1.871	0.153	1.257	0.473	7.80	คัดเลือกไว้
64	1.634	0.494	1.119	0.666	4.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
65	1.792	0.187	1.465	0.311	4.65	คัดเลือกไว้
66	1.832	0.241	0.856	0.828	9.53	คัดเลือกไว้
67	1.416	0.386	0.802	0.681	5.98	คัดเลือกไว้
68	1.713	0.307	1.238	0.743	4.66	คัดเลือกไว้
69	1.644	0.332	1.208	0.686	4.34	คัดเลือกไว้
70	1.059	0.676	0.682	0.539	3.43	คัดเลือกไว้
71	1.584	0.325	1.158	0.514	4.67	คัดเลือกไว้
72	1.515	0.353	1.208	0.726	2.97	คัดเลือกไว้
73	1.822	0.288	0.812	0.834	9.58	คัดเลือกไว้
74	1.646	0.432	0.703	0.491	9.84	คัดเลือกไว้
75	1.911	0.082	1.248	0.648	7.80	คัดเลือกไว้
76	1.753	0.308	1.109	0.498	7.20	คัดเลือกไว้
77	1.772	0.177	1.119	0.526	7.83	คัดเลือกไว้

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู
จำนวน 77 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 9.84 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์
คือ $t \leq 1.98$ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ .05 ซึ่งมีจำนวน 4 ข้อ
ทั้งรายละเอียดของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูในแต่ละด้านดังนี้

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.08 ถึง 8.50 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 8

ด้านความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 7.80 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 39

ด้านความยุติธรรม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.20 ถึง 9.84 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์

ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.22 ถึง 7.19 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์

ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.56 ถึง 9.58 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์

ด้านความเสียสละ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.32 ถึง 9.53 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 4

ด้านความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.28 ถึง 7.88 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 5

ด้านความเมตตากรุณา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.11 ถึง 7.71 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์

ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.97 ถึง 7.83 และทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์

2.3 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองสอบครั้งที่ 2 พบว่ามีข้อสอบบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงได้คัดออก และได้คัดเลือกข้อสอบนำไปทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพครั้งสุดท้าย โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงรวมทั้งปรับปรุงแบบทดสอบบางข้อ รวมเป็นข้อสอบทั้งสิ้น 73 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

3.1 คาสติพื้นฐานของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูแต่ละด้าน จำนวน 73 ข้อ
ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน ใ้คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
ปรากฏผลดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 คาสติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 3

แบบทดสอบ	n	$\bar{X}$	S	V (%)	r_{tt}	S.E. meas
X_1	8	10.392	2.747	26.434	.575	± 1.791
X_2	8	11.812	2.687	22.748	.602	± 1.696
X_3	5	6.719	1.827	27.192	.267	± 1.564
X_4	7	9.561	2.663	27.853	.571	± 1.744
X_5	10	14.275	3.251	22.774	.612	± 2.025
X_6	8	10.793	2.906	26.925	.589	± 1.863
X_7	8	10.313	2.960	28.702	.627	± 1.807
X_8	10	14.131	3.707	26.233	.735	± 1.907
X_9	9	12.460	3.248	26.067	.657	± 1.903
X_{10}	73	100.498	21.013	20.909	.933	± 5.439

จากตาราง 6 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัด
บุคลิกภาพความเป็นครูจำนวน 73 ข้อ มีคะแนนเต็มเป็น 146 คะแนน ใช้เวลาสอบ 60 นาที
มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 100.498 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 146 คะแนน ซึ่งมีค่าสูงกว่า
ครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม 27.498 คะแนน

แสดงว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนี้มีบุคลิกภาพความเป็นครูสูงกว่าระดับปานกลางของแบบทดสอบ
มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 21.013 ค่าความเชื่อมั่น 0.933 และมีคะแนนความคลาด
เคลื่อนมาตรฐานในการวัด ± 5.439 ส่วนคะแนนจากการวิเคราะห์เป็นรายด้าน ปรากฏว่า
มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 6.719 ถึง 14.275 แบบทดสอบด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ
แบบทดสอบด้านความยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 1.827
ถึง 3.707 ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย มีค่าตั้งแต่ 22.748 เปอร์เซนต์ ถึง 28.702
เปอร์เซนต์ แบบทดสอบด้านความมีเหตุผลมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจายสูงสุด แสดงว่ามีก
การกระจายของคะแนนมากกว่าด้านอื่น ๆ และแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบมีค่าสัมประสิทธิ์
แห่งการกระจายต่ำสุด แสดงว่ามีค่าการกระจายของคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 0.267 ถึง 0.735 แบบทดสอบด้านความเมตตากรุณา
มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด และแบบทดสอบด้านความยุติธรรมมีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด ค่าความ
คลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบ มีค่าตั้งแต่ ± 1.564 ถึง ± 2.025

3.2 การวิเคราะห์หขอสมรายขอ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็น
รายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 92 คน และทดสอบ
ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test โดยผลการวิเคราะห์ขงมูล ดังแสดงใน
ตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนก ขวงบแบบทดสอบจากการ
ทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	-1.760	0.326	1.337	0.629	5.86
2	1.762	0.323	1.376	0.677	3.88
3	1.863	0.228	1.489	0.569	5.68
4	1.541	0.250	1.201	0.457	5.48
5	1.836	0.138	1.304	0.672	8.01
6	1.814	0.174	1.516	0.480	4.99
7	1.880	0.162	1.228	0.669	9.69
8	1.129	0.794	0.832	0.727	2.43
9	1.328	0.486	1.092	0.477	3.25
10	1.896	0.104	1.283	0.554	10.25
11	1.749	0.189	1.375	0.489	6.16
12	1.139	0.201	0.960	0.359	2.40
13	1.787	0.267	0.984	0.781	10.63
14	1.781	0.171	1.326	0.615	6.96
15	1.738	0.216	1.364	0.452	6.19
16	1.678	0.263	1.272	0.417	6.66
17	1.978	0.022	1.304	0.585	11.74
18	1.789	0.323	1.228	0.582	7.96

ตาราง 7 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
19	1.831	0.163	1.380	0.434	7.90
20	1.710	0.361	1.207	0.624	6.88
21	1.924	0.082	1.054	0.796	12.59
22	1.771	0.232	1.245	0.666	7.52
23	1.918	0.097	1.174	0.702	11.29
24	1.672	0.232	0.880	0.598	11.78
25	1.344	0.227	1.158	0.341	3.36
26	1.437	0.368	0.902	0.438	8.07
27	1.301	0.352	1.049	0.527	3.63
28	1.820	0.248	1.272	0.461	8.80
29	1.564	0.288	1.099	0.391	5.68
30	1.355	0.318	1.011	0.634	4.78
31	1.743	0.378	1.321	0.536	5.99
32	1.743	0.389	1.103	0.596	8.73
33	1.339	0.785	0.978	0.557	4.21
34	1.831	0.274	1.076	0.704	10.34
35	1.563	0.335	1.158	0.527	5.91
36	1.530	0.272	1.391	0.578	2.04
37	1.612	0.271	0.989	0.656	8.77

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
38	1.809	0.177	0.995	0.726	11.61
39	1.803	0.225	1.087	0.561	10.95
40	1.552	0.282	1.005	0.748	7.30
41	1.383	0.304	1.011	0.491	5.65
42	1.907	0.107	1.456	0.545	7.57
43	1.853	0.127	1.038	0.632	12.28
44	1.863	0.206	1.114	0.757	10.35
45	1.836	0.259	1.375	0.585	6.80
46	1.929	0.088	1.446	0.664	7.56
47	1.776	0.219	1.109	0.687	9.50
48	1.393	0.284	1.011	0.503	5.85
49	1.754	0.417	0.967	0.534	10.93
50	1.594	0.304	1.089	0.602	5.33
51	1.383	0.299	1.000	0.251	7.25
52	1.601	0.340	1.082	0.731	6.80
53	1.066	0.227	0.837	0.564	3.49
54	1.393	0.272	0.951	0.440	7.10
55	1.689	0.370	1.136	0.501	8.03
56	1.853	0.193	1.223	0.524	10.08

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
57	1.694	0.235	0.888	0.736	11.12
58	1.929	0.077	0.810	0.691	17.32
59	1.853	0.138	1.190	0.428	11.94
60	1.404	0.264	0.984	0.279	7.74
61	1.344	0.293	0.864	0.402	7.80
62	1.896	0.104	0.783	0.587	18.16
63	1.404	0.253	0.940	0.341	8.16
64	1.705	0.308	0.951	0.604	10.70
65	1.650	0.251	1.348	0.545	4.60
66	1.432	0.312	0.919	0.371	8.41
67	1.399	0.263	0.951	0.320	7.95
68	1.546	0.282	1.087	0.626	6.53
69	1.749	0.310	0.929	0.733	10.87
70	1.344	0.293	0.929	0.333	7.20
71	1.421	0.289	1.005	0.279	7.47
72	1.339	0.280	0.821	0.311	9.12
73	1.618	0.304	1.158	0.494	6.98

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 3 ปรากฏว่า แบบทดสอบ
 วัดคุณลักษณะความเป็นครูทุกด้าน จำนวน 73 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.04 ถึง 18.16
 มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ทุกข้อ นั่นคือจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ α เท่ากับ .05

21

3.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการสอบในแต่ละคนมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีการเทคนิคกลุ่มรู้อยู่แล้ว โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากกลุ่มที่มีคุณลักษณะความเป็นครูมาก ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการครูดีเด่น จากผู้บริหารสถานศึกษานั้น และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 31 คน และกลุ่มที่มีคุณลักษณะความเป็นครูน้อย ซึ่งได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และไม่มีประสบการณ์ในการเป็นครูมาก่อน จำนวน 35 คน การตรวจสอบความแตกต่างระหว่างกาเฉลี่ยใช้ t -test ดังแสดงในตาราง 8 และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในเชิงทาคาลัมประสิทธิภาพสัมพัทธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 367 คน ปรากฏดังตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 8 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูแยกเป็น
แต่ละงานและรวมทุกงาน

แบบทดสอบ	กลุ่มครูชด	$\bar{X}$	S^2	t
X_1	มาก	13.032	1.433	8.22 **
	น้อย	9.200	5.988	
X_2	มาก	14.645	1.036	11.93 **
	น้อย	10.286	3.504	
X_3	มาก	8.290	1.479	4.69 **
	น้อย	6.543	3.197	
X_4	มาก	12.065	1.263	10.18 **
	น้อย	8.057	3.996	
X_5	มาก	17.807	2.028	9.60 **
	น้อย	13.029	6.381	
X_6	มาก	14.032	0.832	12.00 **
	น้อย	9.343	4.410	
X_7	มาก	13.516	2.190	11.96 **
	น้อย	8.343	4.056	
X_8	มาก	17.903	1.357	12.77 **
	น้อย	11.743	6.610	
X_9	มาก	16.065	1.662	10.22 **
	น้อย	11.086	6.431	
X_{10}	มาก	127.355	7.634	20.54 **
	น้อย	87.629	122.368	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ไม่ว่าจะวิเคราะห์เป็นรายค่าหรือทั้งฉบับ แบบทดสอบด้านความเมตตาากรุณามีค่าสูงสุด
และด้านความยุติธรรมมีค่าต่ำสุด

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู
แต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀
X ₁	1.000	**	**	**	**	**	**	**	**	**
X ₂	0.665	1.000	**	**	**	**	**	**	**	**
X ₃	0.467	0.545	1.000	**	**	**	**	**	**	**
X ₄	0.607	0.649	0.493	1.000	**	**	**	**	**	**
X ₅	0.665	0.663	0.485	0.581	1.000	**	**	**	**	**
X ₆	0.609	0.653	0.460	0.588	0.611	1.000	**	**	**	**
X ₇	0.584	0.571	0.476	0.569	0.548	0.719	1.000	**	**	**
X ₈	0.684	0.753	0.492	0.727	0.663	0.609	0.632	1.000	**	**
X ₉	0.589	0.601	0.468	0.609	0.619	0.813	0.554	0.662	1.000	**
X ₁₀	0.815	0.845	0.645	0.806	0.816	0.813	0.766	0.890	0.801	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.460 ถึง 0.753 แบบทดสอบด้านความรับผิดชอบ
กับด้านความเมตตาากรุณามีความสัมพันธ์กันสูงสุด ส่วนแบบทดสอบด้านความยุติธรรม กับด้าน

ความเสียดสีมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด แบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.645 ถึง 0.890 แบบทดสอบด้านความมีเมตตาทางานกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันสูงสุด ส่วนแบบทดสอบด้านความยุติธรรมกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด แสดงว่า แบบทดสอบแต่ละด้านวัดองค์ประกอบรวมเดียวกัน คือบุคลิกภาพความเป็นครู

3.4 ความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลกาตอบของนักศึกษา จำนวน 30 คน กับคะแนนจากการสังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ร่วมกับนักศึกษา 5 คน โดยใช้แบบสำรวจรายการเป็นเครื่องมือในการสังเกต และหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แยกเป็นแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน

แบบทดสอบ	r
	**
X_1	0.944
X_2	0.898 **
X_3	0.723 **
X_4	0.850 **
X_5	0.866 **
X_6	0.821 **
X_7	0.615 **
X_8	0.857 **
X_9	0.819 **
X_{10}	0.922 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู มีความเที่ยงตรงตามสภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไม่ว่าจะวิเคราะห์เป็นรายคำหรือวิเคราะห์ทั้งฉบับ โดยมีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.615 ถึง 0.944 แบบทดสอบด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีค่าความเที่ยงตรงสูงสุด และแบบทดสอบด้านความมีเหตุผลมีค่าความเที่ยงตรงต่ำสุด

3.5 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการตอบแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู มาสร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)

เนื่องจากการกระจายของคะแนนไม่ครอบคลุมคะแนนต่ำและคะแนนใกล้เคียงเต็มทุกช่วง ในการสร้างเกณฑ์ปกติจึงต้องขยายขอบเขตของคะแนนดิบแปลงเป็นคะแนนเกณฑ์ปกติ เพื่อให้ได้เป็นเกณฑ์ปกติ ของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู ได้ทุกคะแนน จึงแสดงในตาราง 11 - 12 ดังนี้

ตาราง 11 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู แต่ละด้าน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ								
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉
20					68			66	
19					65			63	
18					61			60	67
17					58			58	64
16	70	66			55		69	55	61
15	67	62			52	64	66	52	58
14	63	58		67	49	61	62	50	54
13	59	54		63	46	58	59	47	52
12	56	51		59	43	54	56	44	49
11	52	47		55	40	51	52	42	46
10	49	43	68	52	37	47	49	39	42
9	45	40	62	48	34	44	46	36	39
8	41	36	57	44	31	40	42	33	36
7	38	32	52	40	28	37	39	31	33
6	34	28	46	37	25	34	35	28	30
5	30	25	41	33	21	30	32	26	27
4	26	21	35	29	18	27	29	23	24
3	23	17	30	25	15	23	25	20	21
2	19	13	24	22	12	20	22	18	19
1	15	10	19	18	9	16	19	15	16

* ส่วนขยาย

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัด
บุคลิกภาพความเป็นครูในรูปคะแนนปกติ มีพิสัยดังนี้

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	อยู่ระหว่าง	T 23 ถึง	T 70
ด้านความรับผิดชอบ	อยู่ระหว่าง	T 21 ถึง	T 66
ด้านความยุติธรรม	อยู่ระหว่าง	T 19 ถึง	T 68
ด้านความมีระเบียบวินัย	อยู่ระหว่าง	T 18 ถึง	T 67
ด้านความซื่อสัตย์	อยู่ระหว่าง	T 21 ถึง	T 68
ด้านความเสียสละ	อยู่ระหว่าง	T 23 ถึง	T 64
ด้านความมีเหตุผล	อยู่ระหว่าง	T 25 ถึง	T 69
ด้านความเมตตากรุณา	อยู่ระหว่าง	T 23 ถึง	T 66
ด้านความขยันหมั่นเพียร	อยู่ระหว่าง	T 21 ถึง	T 67

ตาราง 12 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู รวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
146	72	137	68	128	63
145	72	136	67	127	63
144	71	135	67	126	62
143	71	134	66	125	62
142	70	133	66	124	61
141	70	132	65	123	61
140	69	131	65	122	60
139	69	130	64	121	60
138	68	129	64	120	59

ตาราง 12 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
119	59	99	49	79	40
118	58	98	49	78	39
117	58	97	48	77	39
116	57	96	48	76	38
115	57	95	47	75	38
114	56	94	47	74	37
113	56	93	46	73	37
112	55	92	46	72	36
111	55	91	46	71	36
110	55	90	45	70	36
109	54	89	45	69	35
108	54	88	44	68	35
107	53	87	44	67	34
106	53	86	43	66	34
105	52	85	43	65	33
104	52	84	42	64	33
103	51	83	42	63	32
102	51	82	41	62	32
101	50	81	41	61	31
100	50	80	40	60	31

ตาราง 12 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
59	30	42	22	25	14
58	30	41	22	24	14
57	29	40	21	23	13
56	29	39	21	22	13
55	28	38	20	21	12
54	28	37	20	20	12
53	27	36	19	19	11
52	27	35	19	18	11
51	26	34	18	17	10
50	26	33	18	16	10
49	26	32	17	15	9
48	25	31	17	14	9
47	25	30	16	13	8
46	24	29	16	12	8
45	24	28	16	11	7
44	23	27	15	10	7
43	23	26	15	9	6

ตาราง 12 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
8	6	4	4	0	2 *
7	6	3	4	$\bar{X} =$	100.498
6	5 *	2	3	S =	21.013
5	5	1	3	N =	367

* ส่วนที่ขยาย

จากตาราง 12 พบว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู
ในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัยอยู่ระหว่าง T 2 ถึง T 72

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญา
ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กรุงเทพมหานคร จำนวน
759 คน ใช้ในการทดลองสร้างเครื่องมือครั้งที่ 1 จำนวน 190 คน ครั้งที่ 2 จำนวน
202 คน และใช้ในการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ จำนวน 367 คน
ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดย
วิทยาลัยครูเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู
ชนิดสถานการณ์แบบ เลือกตอบ เพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อประสบกับสถานการณ์นั้น ๆ
ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 73 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

✓ วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิทยานิพนธ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตนำแบบทดสอบไปสอบ และนัดหมายวัน เวลาที่จะนำแบบทดสอบไปสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้นักศึกษาที่เข้าสอบเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบ วัตถุประสงค์คุณภาพความเป็นครู และวิธีการตอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มคนทำ
5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และทั้งฉบับ ดังนี้
  - 5.1 การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบ
  - 5.2 การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อสอบ
  - 5.3 การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบในด้านอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ

- สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู จำนวน 90 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.03 ถึง 10.45 ไม่ผ่านเกณฑ์ 13 ข้อ แยกเป็นรายข้อ ดังนี้คือ

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.88 ถึง 6.84 มีข้อ
 ไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

ด้านความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -0.26 ถึง 8.82 มีข้อไข
 ไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

ด้านความยุติธรรม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.03 ถึง 10.45 มีข้อไข
 ไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 5 ข้อ

ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.75 ถึง 8.31
 มีข้อไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 3 ข้อ

ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.19 ถึง 8.43 ทุกข้อมีค่า
 อำนาจจำแนกถึงเกณฑ์

ด้านความเสียสละ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.69 ถึง 9.89 มีข้อไขมีค่า
 อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

ด้านความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.97 ถึง 8.58 มีข้อไขมีค่า
 อำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

ด้านความมีเมตตากรุณา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.05 ถึง 10.12 ทุกข้อ
 มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์

ด้านความซื่อสัตย์มีวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.87 ถึง 9.30 มีข้อไข
 ไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูที่ได้จาก
 การทดสอบครั้งที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู ซึ่งคัดเลือกข้อไขมีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์
 จากการทดสอบครั้งที่ 1 ได้จำนวน 77 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 9.84
 ไขมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 4 ข้อ แยกเป็นรายด้าน ดังนี้คือ

- ความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.08 ถึง 8.50
มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ
- ความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 7.80 มีค่าอำนาจ
จำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ
- ความสุจริตธรรม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.20 ถึง 9.84 มีค่าอำนาจจำแนก
ถึงเกณฑ์ทุกข้อ
- ความมีระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.28 ถึง 7.19 มีค่า
อำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ
- ความซื่อสัตย์ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.56 ถึง 9.58 มีค่าอำนาจจำแนก
ถึงเกณฑ์ทุกข้อ
- ความเสียสละ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.32 ถึง 9.53 มีค่าอำนาจจำแนก
ไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ
- ความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.28 ถึง 7.88 มีค่าอำนาจ
จำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ
- ความเมตตากรุณา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.11 ถึง 7.71 มีค่า
อำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ
- ความขยันหมั่นเพียร มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.97 ถึง 7.83
มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ทุกข้อ
3. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู ที่ได้จาก
การทดสอบครั้งที่ 3 สรุปได้ดังนี้
- แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู ซึ่งคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง และ
อยู่ในเกณฑ์จากการทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 73 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.04 ถึง
18.16 แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

5.2 ค่าสัมประสิทธิ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้านของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
ความเป็นครู มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.460 ถึง 0.753
และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้าน
กับแบบทดสอบทั้งหมด มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดยมีค่าตั้งแต่ 0.645 ถึง 0.890 และมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.1

5.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนผลการตอบ
แบบทดสอบกับคะแนนการสังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านรวมกับนักศึกษา 5 คน ผลปรากฏว่า
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความยุติธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย
ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเสียสละ ด้านความมีเหตุผล ด้านความเมตตาากรุณา ด้านความขยัน
หมั่นเพียร และรวมทั้งฉบับ มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.944 0.898 0.723 0.850
0.866 0.821 0.615 0.857 0.819 และ 0.922 ตามลำดับ

6. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูในแต่ละด้าน
และรวมทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบโดยใช้คะแนนที่ปกติ (Normalized
T-Scores) ผลปรากฏว่า คะแนนที่ปกติมีพิสัยดังนี้

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	อยู่ระหว่าง	T 23	ถึง	T 70
ด้านความรับผิดชอบ	อยู่ระหว่าง	T 21	ถึง	T 66
ด้านความยุติธรรม	อยู่ระหว่าง	T 19	ถึง	T 68
ด้านความมีระเบียบวินัย	อยู่ระหว่าง	T 18	ถึง	T 67
ด้านความซื่อสัตย์	อยู่ระหว่าง	T 21	ถึง	T 68
ด้านความเสียสละ	อยู่ระหว่าง	T 23	ถึง	T 64
ด้านความมีเหตุผล	อยู่ระหว่าง	T 25	ถึง	T 69
ด้านความเมตตาากรุณา	อยู่ระหว่าง	T 23	ถึง	T 66
ด้านความขยันหมั่นเพียร	อยู่ระหว่าง	T 21	ถึง	T 67
รวมทั้งฉบับ	อยู่ระหว่าง	T 20	ถึง	T 80

อภิปรายผล

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบจำนวน 90 ข้อ คำนวณได้ 10 ข้อปรากฏว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.03 ถึง 10.45 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้พบว่า ช่วงความจำแนกกระจายมาก และค่าที่ได้ในบางข้อไม่ดี บางข้อมีค่าอำนาจจำแนกต่ำมากจนถือว่าเป็นลบ ซึ่งถือว่าข้อคุณภาพใช้ไม่ได้ มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์และไม่เหมาะสม 13 ข้อ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความกำกวมในคำถาม และเป็นการทดสอบในครั้งแรก ซึ่งแบบทดสอบฉบับนี้ยังไม่ผ่านการวิเคราะห์มาก่อน เมื่อทำการวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยจึงได้พิจารณา剔เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพดีและเหมาะสม ได้จำนวน 77 ข้อ เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 2

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบจำนวน 77 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 0.52 ถึง 9.84 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อสอบบางข้อยังมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ แนวข้อสอบจะได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งที่ 1 แล้วยึดตาม แทกมีจำนวนน้อย และค่าอำนาจจำแนกบางข้อสูงขึ้น บางข้อต่ำลง เนื่องจากเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึง剔เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 3 แบบทดสอบจำนวน 73 ข้อ มีค่าตั้งแต่ 2.04 ถึง 18.16 ซึ่งจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ ทุกข้อ ถือว่า $t > 1.98$ และสอดคล้องกับเกณฑ์ของ เอ็ดเวิร์ด (Edward. 1957 : 153) ที่กำหนดค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริงในแต่ละข้อคำถามนั้น ๆ และจะเห็นได้ว่ามีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากการปรับปรุงและ剔เลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีคุณภาพ ประกอบกับจำนวนข้อสอบมีจำนวนน้อยลงและกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้น จึงทำให้ค่าอำนาจจำแนกสูงขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้นี้มีค่า

ใกล้เคียงและสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดคุณลักษณะประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 3.348 ถึง 15.170 (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 99) แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นทหาร สร้างโดย นางเยาว์ พิงพา ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.013 ถึง 14.038 (นางเยาว์ พิงพา 2529 : 98) และมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สร้างโดย อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 1.86 ถึง 11.70 (อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ 2526 : 94) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ใช้ได้ และจำแนกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็นรายข้อ และรวมทั้งฉบับ โดยใช้สูตร Alpha-Coefficient ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 9 ข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.267 ถึง 0.735 ค่าความเชื่อมั่นด้านความยุติธรรมมีค่าต่ำสุด แต่ผู้วิจัยเน้นศึกษาคุณลักษณะรวมมากกว่าคุณลักษณะย่อย และจำนวนข้อสอบด้านความยุติธรรมด้านนี้มีเพียง 5 ข้อเท่านั้น จึงทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลง ซึ่งสอดคล้องกับที่ อนันต์ ศรีโสภณ (อนันต์ ศรีโสภณ 2525 : 77 - 78) ได้กล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบคือ จำนวนข้อในแบบทดสอบ เพราะค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจะสูงขึ้นถ้าเพิ่มจำนวนข้อมากขึ้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูทั้งฉบับ จะเห็นได้ว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้น โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.933 สอดคล้องกับแบบทดสอบวัดคุณลักษณะประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ (สันติ สุขทรัพย์ 2529 : 92) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ 0.503 ถึง 0.714 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.824 และใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งสร้างโดย ชมพู่ พิงธรรม มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .4893 ถึง .8245 (ชมพู่ พิงธรรม 2527 : 77) และแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านความเป็นทหาร สร้างโดย นางเยาว์ พิงพา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.925 (นางเยาว์ พิงพา 2529 : 90) ดังนั้นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงมีค่าความเชื่อถือว่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านอื่นดังกล่าวมาแล้ว

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

3.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้ชั้คอยู่แล้ว (Known Group Technique) ซึ่งเป็นข้าราชการครูและข้าราชการพลเรือน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แล้วใช้วิธีการทางสถิติ t -test ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าได้ค่า t อยู่ระหว่าง 4.69 ถึง 12.77 และค่า t รวมทั้งหมด เทียบกับ 20.54 ซึ่งมีค่าจากแนกไต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ดังนั้นจึงสอดคล้องและใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ สร้างโดย ชมพู พิงธรรม มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตั้งแต่ 3.536 ถึง 13.558 (ชมพู พิงธรรม 2526 : 67) และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร สร้างโดย นางเยาว์ พิงพา มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตั้งแต่ 2.525 ถึง 4.726 (นางเยาว์ พิงพา 2529 : 101) จึงเห็นได้ว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญที่ $\alpha = .01$ ใกล้เคียงกับการวัดบุคลิกภาพด้านอื่นดังกล่าว

3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านมีค่าตั้งแต่ 0.460 ถึง 0.753 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งหมดมีค่าตั้งแต่ 0.645 ถึง 0.850 ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สร้างโดย สันติ สุขทรัพย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.669 ถึง 0.753 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งหมดมีค่าตั้งแต่ 0.864 ถึง 0.927 (สันติ สุขทรัพย์ 2528 : 109) และใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร สร้างโดย นางเยาว์ พิงพา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.424 ถึง 0.734 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งหมดมีค่าตั้งแต่ 0.679

ถึง 0.855 (นงเยาว์ พึ่งพา 2529 : 103) จึงเห็นได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบกับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับนั้นมีค่าเป็นบวก และแสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าด้วย แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู ในแต่ละด้านวัดลักษณะเดียวกัน เพราะมีสหสัมพันธ์กันในแต่ละด้าน นั่นคือ ทุกด้านวัดบุคลิกภาพความเป็นครูจริง

3.3 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient (r) ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบกับคะแนนที่ได้จากการสังเกตของอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบเป็นรายด้าน ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.615 ถึง 0.944 และแบบทดสอบรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.922 ซึ่งมีความเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า นั่นคือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดความเป็นครูของนักศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงอย่างเชื่อมั่นได้ 99 เปอร์เซ็นต์ และจากการศึกษาแบบทดสอบ Heston Personality Adjustment Inventory สร้างโดย โจเซฟ ซี เฮสตัน (Joseph C. Heston) พบว่า แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามสภาพ ตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.59 (Heston. 1949 : 27) และแบบทดสอบมาตรฐานชื่อ Behavior in School Inventory สร้างโดย ยังแมน (Youngman) พบว่ามีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ เท่ากับ 0.53 (สรุชัย โกกียะกุล 2526 : 107 อ้างอิงมาจาก Youngman. 1973 : unpagged) และจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารสร้างโดย นงเยาว์ พึ่งพา ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพเป็นรายด้านมีค่าตั้งแต่ 0.486 ถึง 0.811 และแบบทดสอบรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.881 (นงเยาว์ พึ่งพา 2529 : 102) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องและใกล้เคียงกับแบบทดสอบดังกล่าวข้างต้น จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงตามสภาพ

4. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) เพื่อเปรียบเทียบระดับของบุคลิกภาพความเป็นครู จากคะแนนดิบของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ เนื่องจากการกระจายของคะแนนไม่ครอบคลุมทุกช่วง ดังนั้นในการสร้างคะแนนเกณฑ์ปกติ จึงต้องขยายขอบเขตของคะแนนดิบในบางช่วงของคะแนน

การประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับบุคลิกภาพความเป็นครูของนักศึกษาเป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูง-ต่ำเพียงใด ให้พิจารณาเกณฑ์ดังนี้ (ชาวล แพทย์กุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูสูงมาก
 ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูสูง
 ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูพอใช้
 เฉพาะ T 50 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูในระดับกลางของกลุ่ม
 ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูต่ำ
 ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีบุคลิกภาพความเป็นครูต่ำมาก
 ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T 35, T 55 และ T 65

ให้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

ดังนั้น ถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูได้คะแนนรวมทั้งฉบับ เป็น 110 คะแนน ก็จะตรงกับค่าที่ปกติที่ T 55 ก็จัดว่าผู้สอบผู้นี้มีบุคลิกภาพความเป็นครูสูง หรือถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความซื่อสัตย์ได้คะแนน 12 คะแนน ก็จะตรงกับค่าที่ปกติที่ T 43 ก็จัดว่า ผู้สอบนั้นมีบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความซื่อสัตย์ต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1. การนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ในการสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู หรือเข้าทำงานในสายวิชาชีพครูนั้นได้ ควรใช้ประกอบควบคู่กับการสังเกต และการสัมภาษณ์จะช่วยให้สามารถเลือกหรือพิจารณาพิเคราะห์บุคคลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. การสร้างสถานการณ์และตัวเลือกนั้น ควรได้แนวความคิดมาจากครูหรืออาจารย์ที่ประสบการณ์ในการสอนและมีลักษณะของครูที่ดี ช่วยสร้างสถานการณ์และตัวเลือก จึงจะได้ตัวคำถามและคำตอบที่เหมาะสม
3. ควรมีการสร้างข้อคำถามเป็นรูปแบบอื่นบ้าง เช่น เป็นลักษณะข้อความหรือสถานการณ์ที่เป็นรูปภาพ ซึ่งอาจจะได้ผลที่ดีเช่นกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู คู่มือดำเนินการสอบ
แข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู 2529 โรงพิมพ์คุรุสภา
มกราคม 2528, 199 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน จรรยาครู สำนักงานกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ 2525, 19 หน้า อัดสำเนา

คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน "ลักษณะครูที่ดี" เอกสารประกอบการสัมมนา
14 - 16 กันยายน 2526, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 72 หน้า อัดสำเนา
คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต
สารสยามจากัด, มกราคม 2518, 294 หน้า

จรรยา สุวรรณทัต ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายในประเทศ
พ.ศ. 2511 - 2526 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ 2526, 251 หน้า

จิระ เจริญสุขวิมล การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านความวิตกกังวลสำหรับเด็ก
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม ปรินิพนธ์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2527, 131 หน้า อัดสำเนา

เจดีย์ บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
2520, 425 หน้า

ชวาล แพร่สกุล คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 59 หน้า

ชมพู พิงธรรม การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 157 หน้า อัดสำเนา

- ✓ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า
- เดโช สนวนนท์ "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการทำงาน" วิทยาสาร ปีที่ 22 - 23
ตุลาคม 2508
- ✓ ฑูย ฑูมสาย, ม.ล. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน ไทยวัฒนาพานิช 2508, 466 หน้า
- ทวี ทอแก้ว และอมรม สนิทบาล จิตวิทยาการศึกษา โอเดียนสโตร์ 2517, 172 หน้า
- ธีระ รุญเจริญ และคนอื่น ๆ "เรื่องพื้นฐานบางประการของปรัชญาการฝึกหัดครูของ
ประเทศไทย และกลุ่มประเทศอาเซียน" เอกสารการสัมมนาครั้งที่ คณะศึกษาศาสตร์/
ครุศาสตร์ทั่วประเทศ ครั้งที่ 6 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2 - 4
กุมภาพันธ์ 2526, 8 หน้า
- นางเขาว์ พึ่งพา การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร ปรินูญานินท์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 129 หน้า อัดสำเนา
- ✓ บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ "บุคลิกภาพแห่งบุคคล" วิจัย 81 1(1) : 41 - 53 พฤษภาคม
2524
- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร
2518, 127 หน้า
- บุญสนอง ไกรเนตร การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการ (Personality
needs) ระหว่างผู้ที่ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาชีพพยาบาล ปรินูญานินท์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515, 136 หน้า, อัดสำเนา
- ปัญญานันท์พูนี, พระราช "แดกคุณครูที่รัก" ข่าวการประถมศึกษา 2(84) : 3 - 4
1 มกราคม 2525
- เปลื้อง ณ นคร พจนานุกรม ฉบับทันสมัย เล่ม 1 ไทยวัฒนาพานิช 2525,
603 หน้า

ฝ่ายวิจัยประเมินผล กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู การติดตามคุณภาพของแบบตรวจสอบ
คุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นครูที่ใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
2524, 192 หน้า อุดสาเนา

พรพิมล เพ็ญศรีทอง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ปรินญาณินพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร 2515, 247 หน้า อุดสาเนา

พุทธทาสภิกขุ การศึกษาคืออะไร สำนักหนังสือธรรมบุษชาของคณะเผยแพร่วิธีการดำเนินชีวิต
อันประเสริฐ 2517, 147 หน้า

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ "การแสวงหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบันวิชาชีพครู" เอกสาร
สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ กรมการฝึกหัดครู 2529, 15 หน้า อุดสาเนา

ภิญโญ สาร หลักการึกษา ป.สัมพันธ์พาณิชย์ 2521, 425 หน้า

มณฑา ปิยะมาตา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี ปรินญาณินพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร 2511, 133 หน้า อุดสาเนา

ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช
2522, 276 หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวิกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 วิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ 2528,
314 หน้า

ฉอม ไชยสร คุณลักษณะของครูที่คึกในทัศนะของนักเรียนมัธยมตอนต้น โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2510 วิทยานินพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2510, 57 หน้า อุดสาเนา

ฉัดฉาวัดย์ หวังพานิช "เรื่องความเที่ยงตรงของแบบวัดความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู"
วารสารวัดฉลการศึกษา 7(19) : 78 - 85 พฤษภาคม - สิงหาคม 2528

วัดฉี หลีฉันทิพนธ์ การึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร 2515, 162 หน้า อุดสาเนา

วินัย ธรรมศิลป์ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 118 หน้า อัดสำเนา

วิรัช เกตุศิลป์ การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนพยาบาล ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 126 หน้า อัดสำเนา

✓ วิรุพุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไทยสมัยพัฒนา" พัฒนาสังคม 6 บริษัทไทยพาณิชย์การจำกัด
2513, 145 หน้า

รัตนา เพทลไชย บุคลิกภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดด้วย EPSS วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518, 120 หน้า อัดสำเนา

ระพี สาคริก และทองคูณ หงส์พันธ์ "การแสวงหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบัน
วิชาวิพากร" เอกสารสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ กรมการฝึกหัดครู 2529, 15 หน้า
อัดสำเนา

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2525,
930 หน้า

ยนต์ ชุมจิต ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู สำนักพิมพ์แพรวพิทยา 2524, 187 หน้า

สงบ ลักษณะ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือก คณะจากแบบทดสอบ
ติดตามผล และผลการเรียนของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรการศึกษา ปีการศึกษา
2509 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2509, 103 หน้า
อัดสำเนา

ณิกิ สุขทรัพย์ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2528, 129 หน้า อัดสำเนา

สุนันต์ ศลโกศล การวัดผลการศึกษา โรงพิมพ์สามกษัตริย์วิทยาลัย 2524, 314 หน้า
 สุนังก แสงวณิช "บุคลิกภาพ" ศูนย์ศึกษา 4 : 37 เมษายน 2506
 สุนาท วาณิช ทำอย่างไรนิสิต นักศึกษาคู จึงจะสอบได้ดี ไทยวัฒนาพานิช 2523,
 226 หน้า

สุรัช โกศิยะกุล การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการปรับตัว สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 163 หน้า อักสาเนา

อนันต์ ศรีโสภ การวัดและการประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช
 2524, 251 หน้า

_____ การวัดผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2525, 326 หน้า

อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ในกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2526, 125 หน้า อักสาเนา

✓ Allport, G.W. Pattern and Growth in Personality. New York,
 Macmillan, 1982. 665 p.

Broome, Edwards C. 'Colleges and Universities Organization
 and Administration,' Encyclopedia of Education Research.
 3rd. ed., New York, Macmillan, Co., 1960. 263 p.

Cook, Desmond L., Linden, James O., and Mc.Kay, Marrission E.,
 'A Factor Analysis of Teacher Trainer Response to Selected
 Personality Inventories, Educational and Psychological
Measurement. 21 : 865 - 872, Winter, 1961.

Edward, Allen L. Manual for the Edward Personal Preference
Schedule. New York, The Psychological Cooperation. 1959.
 9 p.

_____. Technique of Attitude Scale Constructions. New York,
 Appleton-Century Crofts, Inc., 1957. 256 p.

✓ Eysenck, H.J. "Personality in Primary School Children Part I,"
The British Journal of Educational Psychology. 38 : 109 - 118
 July, 1969.

- ✓ Eysenck, H.J. The Structure of Human Personality. Methuen & Co. Ltd., London. 1970. 476 p.
- Ferguson, A. George. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, Inc., 1976. 480 p.
- Gordon, Jesse E. Personality and Behaviors. The Macmillan Company, New York, 1963. 579 p.
- ✓Guilford, Joy Paul. Personality. New York, McGraw-Hill. 1959. 562 p.
- Hall, Calvin S. and Gardner, Lindrey. Theories of Personality 2nd. ed., New York, John Wiley and Sons. Inc., 1970. 622 p.
- Hathaway, S.R. and J.C. McKinley. Minnesota Multiphasic Personality Inventory Manual for Administration and Scoring. New York, Psychological Cooperation. 1967. 16 p.
- Henjum, Arnold. "A Study of Significance of Student Teachers' Personality Characteristics," Journal of Teacher Education. 2 · 143 - 147, Summer, 1969.
- Karch, Robert R., and Estrabroak, E.C. 250 Teaching Techniques. The Bruce Publishing Co. Milwaukee, 1956. 131 p.
- Mehrens, William A. and Lehmann, Irwin J. Measurement and Evaluation and Psychology. 2nd. ed., Holt, Rinehart and Winston. 1975. 743 p.
- Moore, Harold Ed., and Walters, Newell B. Personal Administration in Education. Harper and Brothers, Publish, New York, 1955. 476 pp.
- ✓ Morris, C.G. Psychology. 3rd. ed., Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey. 1979. 654 p.
- Myers, Roger A. Faculty Perceptions of Student Success in Teacher Education, ' Journal of Educational Psychology. 51 235 - 239, August, 1960.
- Heston, Joseph C. Heston Personality Adjustment Inventory. Test Booklet and Manual. New York, World Book Company, 1949. 34 p.

Richey, Robert W. Planning for Teaching. 2d. ed., New York, McGraw-Hill Book Co., 1958. 550 p.

_____. Planning for Teaching. 5th. ed., New York, McGraw-Hill Book Co., 1973. 646 p.

Ryans, David G. Characteristics of Teacher. American Council and Education. Washington, D.C., 1960. 416 pp.

Ryans, David G. et. al. Characteristics of Teachers. Washington D.C. American Council on Education. 1970. 416 p.

Symonds. P.H. "Personality of Teachers," The Journal of Education Research. 40 253, May. 1947.

Thorpe, Louis P. Clark, Willis W. and Tiege, Ernest W. Manual California Test of Personality. America, McGraw-Hill Inc., 1953. 32 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คู่มือดำเนินการสอบ
แบบทดสอบวัดคุณลักษณะภาพความเป็นครู

คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู

ความหมายของบุคลิภาพความเป็นครู

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู หมายถึงแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกในลักษณะของความเป็นครู เฉพาะลักษณะที่เด่นของลักษณะความเป็นครู อันประกอบด้วยลักษณะ 9 ประการดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูก กล่าวแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ การออกความเห็น การแสดงให้他人มีความคล่องตัวในการทำงานใด ๆ ด้วยความมั่นใจไม่ลังเล

2. ความรับผิดชอบ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยงการงานนั้น มีความพากเพียรพยายาม ประารถนาที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

3. ความยุติธรรม หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการปฏิบัติต่อผู้อื่นตามความเป็นจริง ไม่ลำเอียง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และให้โอกาสแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน

4. ความมีระเบียบวินัย หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม และการเคารพในสิทธิของผู้อื่น

5. ความซื่อสัตย์ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

6. ความเสียสละ หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะการไม่เห็นแก่ตัว การแบ่งปันสิ่งของ กำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา ให้แก่คนที่ควรให้ รวมทั้งการให้ความร่วมมือหรือกระทำการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

7. ความปีติพุดล หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการกระทำที่มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ การรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักกาละเทศะ และเข้าใจดีต่อตนเองเป็นใหญ่ โดยไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

8. ความเมตตากรุณา

8.1 เมตตา หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการให้ความรัก ความปรารถนาดีที่จะให้ผู้ใดมีความสุข ความเจริญ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น และการให้อภัย เมื่อผู้อื่นทำผิดตนเตือน

8.2 กรุณา หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการที่ช่วยเหลือ ผู้ที่ได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อน ให้เขาพ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อน และการแสดงความใส่ใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์

9. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการทำงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจทำงานให้สำเร็จด้วยความมานะอดทน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ความมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ทดสอบวัดบุคลิกภาพ ความเป็นครูของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 ว่ามีบุคลิกภาพความเป็นครูอยู่ในระดับใด เพื่อใช้ในการสอบบรรจุบุคคลเข้าทำงานในสายวิชาชีพครู และเพื่อประโยชน์ต่อสถาบันทางการศึกษา ที่ผลิตครู ตลอดจนบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ในการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นครูของนักศึกษาที่อยู่ในความปกครอง

โครงสร้างของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู เป็นแบบทดสอบในรูปสถานการณ์สมมติ เพื่อให้ผู้ตอบตอบคำถามตามความรู้สึก ความคิดเห็นหรือการกระทำทาง ๆ ของนักศึกษา โดยสมมติ

ตนเองให้อยู่ในสถานการณ์นั้น และให้นักศึกษาเลือกคำตอบเรียงคำตอบเดียวจาก 3 ตัวเลือก แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูมีข้อละ 1 สถานการณ์ และมีสถานการณ์ในแต่ละคำถามตั้งแต่ 5 - 10 ข้อ รวมทั้งฉบับมี 73 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที

ตัวอย่าง

- (๐) กักตักเป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน และผลปรากฏว่ากักตักสอบตกหลายวิชา กักตักจึงมาพบและเล่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาฟัง ถ้าท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของกักตักท่านจะหาอย่างไร
- พูดปลอบและให้กำลังใจในการสอบครั้งต่อไป
  - บอกกักตักว่าควรจะขยันมากกว่านี้
  - บอกกักตักว่า ช่วยอะไรไม่ได้

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครูนี้ ได้ดำเนินการสร้างตั้งแต่เดือนมกราคม 2530 ถึงเดือนมีนาคม 2530 จึงสำเร็จความต้องการ สำหรับการดำเนินการทดสอบและปรับปรุงได้ทำติดต่อกัน 3 ครั้ง คือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 จำนวน 190 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนก (t) ของแต่ละข้อตั้งแต่ -4.03 ถึง 10.45 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ คือมีค่า t มากกว่า 1.96 ขึ้นไป ($\alpha = .05$) เพื่อรวบรวมเป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู จากเดิม 90 ข้อ คัดเลือกไว้ 77 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2

การทดสอบครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 202 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 9.84 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ไว้จำนวน 73 ข้อ เพื่อรวบรวมไว้ใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ได้กำหนดจำแนกตั้งแต่ 2.04 ถึง 18.16 ซึ่งสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ได้ค่าสถิติพื้นฐาน และคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐาน และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร
Alpha-Coefficient ในแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู	n	$\bar{X}$	S	r_{tt}
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	8	10.392	2.747	0.575
ด้านความรับผิดชอบ	8	11.812	2.687	0.602
ด้านความยุติธรรม	5	6.719	1.827	0.267
ด้านความมีระเบียบวินัย	7	9.561	2.663	0.571
ด้านความซื่อสัตย์	10	14.275	3.251	0.612
ด้านความเสียสละ	8	10.793	2.906	0.589
ด้านความมีเหตุผล	8	10.313	2.960	0.627
ด้านความเมตตากรุณา	10	14.131	3.707	0.735
ด้านความขยันหมั่นเพียร	9	12.460	3.248	0.657
รวมทั้งฉบับ	73	100.498	21.013	0.933

2. การหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว

(Known Group Technique) และตรวจสอบด้วยค่าสถิติ t-test ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากผลการตอบแบบทดสอบกับคะแนนจากการสังเกตของอาจารย์ร่วมกับนักศึกษา 5 คน โดยใช้สูตรของ Pearson Product Moment Correlation Coefficient ในการหาความสัมพันธ์ ปรากฏว่ามีค่าความเที่ยงตรงตามสภาพอยู่ระหว่าง 0.615 ถึง 0.944 และเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน และสัมประสิทธิ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้าน กับแบบทดสอบแต่ละด้าน กับแบบทดสอบทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀
		**	**	**	**	**	**	**	**	**
X ₁	1.000	0.665	0.467	0.607	0.665	0.609	0.584	0.684	0.589	0.815
X ₂		1.000	0.545	0.649	0.663	0.653	0.571	0.753	0.601	0.843
X ₃			1.000	0.493	0.485	0.460	0.476	0.492	0.468	0.645
X ₄				1.000	0.581	0.588	0.569	0.727	0.609	0.806
X ₅					1.000	0.611	0.548	0.663	0.619	0.816
X ₆						1.000	0.580	0.719	0.609	0.813
X ₇							1.000	0.632	0.554	0.766
X ₈								1.000	0.662	0.890
X ₉									1.000	0.801
X ₁₀										1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- X_1 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
- X_2 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความรับผิดชอบ
- X_3 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความยุติธรรม
- X_4 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความมีระเบียบวินัย
- X_5 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความซื่อสัตย์
- X_6 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความเสียสละ
- X_7 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความมีเหตุผล
- X_8 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความเมตตากรุณา
- X_9 แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูด้านความขยันหมั่นเพียร
- X_{10} แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูรวมทั้งฉบับ

วิธีการในการสอบ

วิธีการในการสอบกำหนดเป็น 3 ช่วง คือ การเตรียมตัวก่อนการสอบ วิธีปฏิบัติขณะทำการสอบ เมื่อการสอบเสร็จสิ้นแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนการสอบ ควรปฏิบัติดังนี้ คือ

1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบ

วัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมอุปกรณ์ในการสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน

กับผู้ช่วย 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ

ให้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าสอบ ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจง

วิธีทำแบบทดสอบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ ปฏิบัติดังนี้

2.1 พูกริเริ่มนำจิตใจผู้สอบ ให้มีความรู้สึกและความกระตือรือร้นที่จะทำการสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องให้คำชี้แจงจากที่อยู่แต่เฉพาะเท่าที่ปรากฏในแผ่นหน้าเท่านั้น โดยอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามให้ผู้เขาสอบเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เขาสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำแล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือน 2 ครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และอีก 5 นาทีจะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 ถ้าให้ผู้สอบวางดินสอหรือปากกา หยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการสอบแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้สอบออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำขอบคุณนักศึกษา ที่พยายามตั้งใจสอบเป็นอย่างดี เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ

วิธีการตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ ผู้ตรวจยึดหลักการให้คะแนนดังนี้

1. ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีบุคลิกภาพความเป็นครู ในข้อนั้นมาก
  2. ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีบุคลิกภาพความเป็นครู ในข้อนั้นน้อย
  3. ให้ 0 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีบุคลิกภาพความเป็นครู ในข้อนั้นไม่มีเลย
- สำหรับข้อที่ใช้วัดบุคลิกภาพความเป็นครู ในแต่ละด้านมีดังนี้

ตาราง 3 การกระจายคะแนนของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความเป็นครู

คำถาม	ข้อ	รวม
1. ความเชื่อมั่นในตนเอง	12, 19, 27, ¹ 35, 41, 49, ² 58, 66	8
2. ความรับผิดชอบ	1, ⁴ 6, ⁵ 13, 28, 42, 50, 59, ⁶ 67	8
3. ความยุติธรรม	2, 20, 29, 43, ⁵ 51	5
4. ความมีระเบียบวินัย	¹⁰ 14, ¹¹ 21, 30, 44, ¹² 52, 60, 68	7
5. ความซื่อสัตย์	⁹ 3, 7, 15, 22, 31, 36, 45, 53, 61, 69	10
6. ความเสียสละ	8, 23, 32, 37, 46, 54, 62, 70	8
7. ความอดทน	9, ⁸ 16, 24, 33, 38, 55, 63, 71	8
8. ความเมตตากรุณา	¹³ 4, ¹⁴ 10, 17, ¹⁵ 25, 34, 37, 41, 56, 64, 72	10
9. ความขยันหมั่นเพียร	5, 11, 18, 26, 40, 48, 57, 65, 73	9

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษารัฐปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติจำนวน 367 คน คะแนนปกตินี้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนทีปกติ (Normalized T-Scores) จึงสร้างเป็นแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 4 และ 5

สำหรับการให้คะแนนของตัวเลือกแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 คะแนนของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม

ข้อคำถาม	คำตอบ			ข้อคำถาม	คำตอบ			ข้อคำถาม	คำตอบ		
	ก	ข	ค		ก	ข	ค		ก	ข	ค
1	2	0	1	6	0	2	1	11	0	1	2
2	1	2	0	7	2	1	0	12	2	1	0
3	1	2	0	8	2	1	0	13	2	0	1
4	2	1	0	9	2	1	0	14	1	2	0
5	1	2	0	10	0	1	2	15	2	1	0

ตาราง 4 (ต่อ)

✓ ข้อคำถาม	คำตอบ			✓ ข้อคำถาม	คำตอบ			✓ ข้อคำถาม	คำตอบ		
	ก	ข	ค		ก	ข	ค		ก	ข	ค
16	2	1	0	36	2	0	1	56	2	1	0
17	0	1	2	37	2	0	1	57	2	0	1
18	2	1	0	38	2	0	1	58	2	0	1
19	2	1	0	39	0	1	2	59	0	1	2
20	2	0	1	40	2	0	1	60	1	0	2
21	2	0	1	41	0	1	2	61	2	1	0
22	0	2	1	42	0	2	1	62	1	0	2
23	2	0	1	43	2	0	1	63	2	0	1
24	2	0	1	44	2	0	1	64	1	0	2
25	1	2	0	45	1	2	0	65	1	2	0
26	0	1	2	46	1	2	0	66	0	1	2
27	0	1	2	47	1	2	0	67	2	1	0
28	2	1	0	48	0	1	2	68	1	2	0
29	2	1	0	49	2	1	0	69	1	0	2
30	1	2	0	50	0	1	2	70	0	1	2
31	1	2	0	51	0	1	2	71	0	1	2
32	0	1	2	52	2	0	1	72	0	1	2
33	0	1	2	53	1	0	2	73	0	1	2
34	1	0	2	54	0	1	2				
35	1	0	2	55	0	1	2				

ตาราง 5 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครูรวมทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
146	72	126	62	106	53
145	72	125	62	105	52
144	71	124	61	104	52
143	71	123	61	103	51
142	70	122	60	102	51
141	70	121	60	101	50
140	69	120	59	100	50
139	69	119	59	99	49
138	68	118	58	98	49
137	68	117	58	97	48
136	67	116	57	96	48
135	67	115	57	95	47
134	66	114	56	94	47
133	66	113	56	93	46
132	65	112	55	92	46
131	65	111	55	91	46
130	64	110	55	90	45
129	64	109	54	89	45
128	63	108	54	88	44
127	63	107	53	87	44

ตาราง 5 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
86	43	66	34	46	24
85	43	65	33	45	24
84	42	64	33	44	23
83	42	63	32	43	23
82	41	62	32	42	22
81	41	61	31	41	22
80	40	60	31	40	21
79	40	59	30	39	21
78	39	58	30	38	20
7	39	57	29	37	20
76	38	56	29	36	19
75	38	55	28	35	19
74	37	54	28	34	18
73	37	53	27	33	18
72	36	52	27	32	17
71	36	51	26	31	17
70	36	50	26	30	16
69	35	49	26	29	16
68	35	48	25	28	16
67	34	47	25	27	15

ตาราง 5 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
26	15	16	10	6	5
25	14	15	9	5	5
24	14	14	9	4	4
23	13	13	8	3	4
22	13	12	8	2	3
21	12	11	7	1	3
20	12	10	7	0	2
19	11	9	6	$\bar{X} = 100.498$	
18	11	8	6	$S = 21.013$	
17	10	7	6	$\Pi = 367$	

* ส่วนที่ขยาย

เกณฑ์การตัดสิน

เนื่องจากการตีความหมายของคะแนนเป็นแบบอิงกลุ่ม เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบจึงได้คะแนนมาตรฐานในรูปของคะแนนที่ปกติ ตัดสินผลการสอบคิดได้ดังนี้

1. การคิดคะแนนผลการสอบในแต่ละด้าน เมื่อสามารถวัดได้ว่านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ปกติเท่าใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาค แพทย์กุล 2520 : 53)

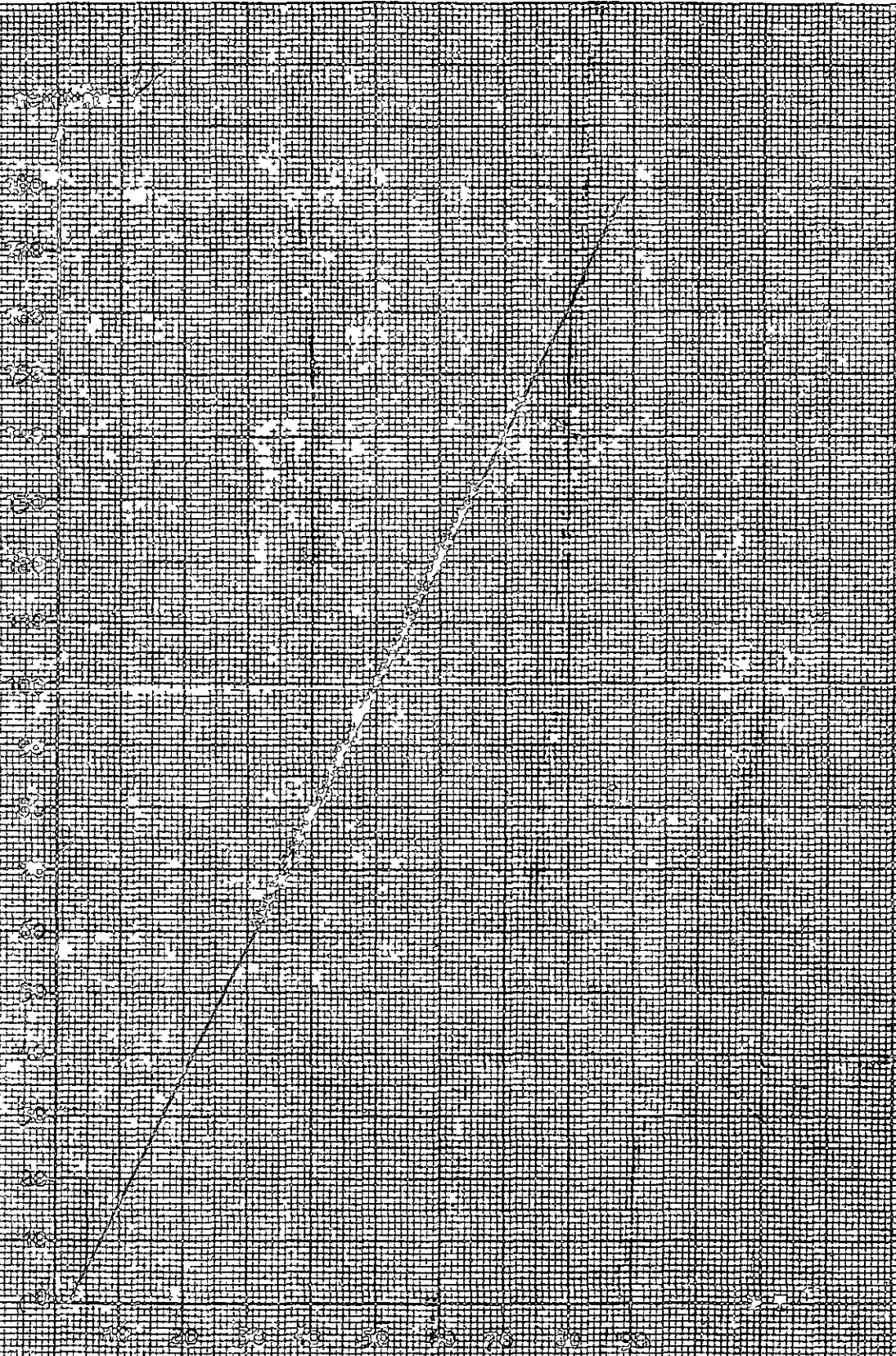
ตั้งแต่	T 65	และสูงกว่า	แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับสูงมาก
ถึงแต่	T 55 - T 65		แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับสูง
ตั้งแต่	T 45 - T 55		แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับพอใช้
เฉพาะที่	T 50		แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับในระดับปานกลาง ของกลุ่ม

ตั้งแต่	T 35 - T 45	แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับต่ำ	
ตั้งแต่	T 35	และต่ำกว่า	แปลว่า	มีความ เป็นครูค่านับต่ำมาก

ถ้าผู้สอยได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T 35, T 45, T 55 และ T 65

แล้ว ให้เลื่อนผู้สอบนั้นขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

2. การคิดคะแนนผลการสอบรวมทุกด้าน โดยรวมคะแนนกับทุกด้าน แล้วไปเทียบ
เป็นคะแนนที่ปกติจากตารางที่ให้ไว้ ส่วนเกณฑ์ตัดสินใช้เกณฑ์เดียวกับข้อ 1

[illegible]

แบบทดสอบสำหรับงานวิจัย

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้ใช้สำหรับงานวิจัยเพื่อต้องการทราบการกระทำ ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่านนักศึกษา ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับท่านนักศึกษา
คำตอบของท่านนักศึกษาในแต่ละข้อนั้นไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่ได้
มีผลต่อการเรียนของท่านนักศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นขอความกรุณาท่าน
นักศึกษากรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่ท่านนักศึกษาคิดให้มากที่สุด
เพื่อจะได้ผลการวิจัยออกมาอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย
2. แบบทดสอบฉบับนี้ 21 หน้า รวม 73 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
3. วิธีตอบ ให้ท่านนักศึกษาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวอักษร ก, ข หรือ ค ซึ่งตรงกับข้อเลือกที่ท่านนักศึกษาเลือกตอบในแต่ละข้อตาม
ในกระดาษคำตอบและกรอกรายละเอียดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงใน
แบบทดสอบ

ตัวอย่าง

- (๐) ครูสั่งหาของกับครูกันยา ต่อมาครูกันยาได้อื่นเพื่อน ๆ ครูพูดกันว่า
ครูสั่งหาไม่ทราบแล้ว ยังมาขอครูกันยาอีก ถ้าท่านเป็นครูกันยา
ท่านจะทำอย่างไร เมื่อพบกับครูสั่งหา
- ก. ตอว่าพันที
- ข. สอบถามความจริง
- ค. เฉย ๆ รอให้ครูสั่งหาพูดเอง

กระดาษคำตอบ

- (๐)

ก	ข	ค

 เมื่อท่านนักศึกษาจะตอบในข้อ ก
- แต่ถ้าท่านนักศึกษาต้องการ เปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก เป็นข้อ ข ให้ทำดังนี้
ก	ข	ค

หมายเหตุ ท่านนักศึกษา โปรดพิจารณาคำถามและตอบคำถามตามความรู้สึกนึกคิดของท่านเท่านั้น

1. อาจารย์ขรรค์ชัยเป็นอาจารย์สอนวิชาฟิสิกส์ ยังมีเนื้อหาวิชาที่ยังไม่ทำการสอนอยู่ 2 เนื้อหา และปีเวลาสอนเหลืออีก 2 คาบเรียนเท่านั้น ซึ่งแต่ละเนื้อหาใช้เวลาสอนประมาณ 1 คาบเรียน ในคาบเรียนแรกอาจารย์ขรรค์ชัยป่วยไม่สามารถทำการสอนได้ ถ้าท่านเป็นอาจารย์ขรรค์ชัยท่านจะทำอย่างไร
  - ก. นัดนักเรียนมาหาการสอนสดเชยใหม่
  - ข. ให้นักเรียนกันกว่าเองในเรื่องที่ไม่ได้เขาสอน
  - ค. รวบรวมเนื้อหาครั้งแรกที่แจวกับครั้งใหม่ สอนให้จบภายใน 1 คาบเรียน
2. ในชั้นเรียนก่อนหมดชั่วโมงเรียน ครูโกธานนักเรียนในชั้นว่าถ้าใครมีอะไรสงสัยให้ถามได้ ครูโกเห็นเด็กชายโอกับเด็กชายเอ ยกมือขึ้นพร้อมกันก่อนคนอื่นในห้อง ถ้าท่านเป็นครูโกท่านจะทำอย่างไร
  - ก. ให้ ค. ช. โอพูดก่อนเพราะเป็นคนเรียนร่อยและตั้งใจเรียนกว่า ค. ช. เอ
  - ข. ให้ ค. ช. โอ และ ค. ช. เอ ตกลงกันเองสองคน ว่าใครจะถามก่อน
  - ค. ให้นั่งลงใหม่ทั้งสองคน แล้วนักเรียนยกมือใหม่ทั้งหมด
3. ครูรัตนฤดีไปซื้อของที่สหกรณ์ของวิทยาลัย พอจ่ายเงินเสร็จทางเจ้าหน้าที่สหกรณ์ก็ทอนเงินมาให้ครูรัตนฤดีเกินไปจำนวน 100 บาท ถ้าท่านเป็นครูรัตนฤดีท่านจะทำอย่างไร
  - ก. นำเงินไปคืน เพราะกลัวเขาสงสัยและถูกจับได้
  - ข. นำเงินไปคืน เพราะกลัวว่าไม่ใช่ของของเรา
  - ค. ไม่คืน เพราะไม่ใช่ความผิดของเรา
4. ศักดาเป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน และผลปรากฏว่าศักดาสอบตกหลายวิชา ศักดาจึงมาพบและเล่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาฟัง ถ้าท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของศักดา ท่านจะทำอย่างไร
  - ก. พูดปลอบและให้กำลังใจในการสอบครั้งต่อไป
  - ข. บอกศักดาว่าควรจะขยันใ้มากกว่านี้
  - ค. บอกศักดาว่า ช่วยอะไรไม่ได้

5. อาจารย์ณิพัทธ์หัวหน้าสายกิลปะ มอบหมายให้อาจารย์จิตรกรเขียนรูปผู้อำนวยการ เพื่อเป็นของขวัญในวันเกษียณอายุ ซึ่งกำหนดให้เสร็จภายใน 10 วัน ถ้าท่านเป็น อาจารย์จิตรกร ท่านก็จะทำอย่างไร
- วางแผน ทำเฉพาะตอนวางกึ่งกลางเสร็จ
  - รีบทำตั้งแต่ได้รับงาน เพื่อเวลาไว้แก้ไขซ่อมท่พรอง
  - ค่อย ๆ ทำให้ครบ 10 วันพอดี เพราะถ้าเสร็จก่อนอาจมีงานมาให้ทำอีก
6. อาจารย์มร เพ็ญศรีจะต้องไปแต่งงานญาติทางจังหวัด จึงฝากอาจารย์วดีรัตน์ให้ช่วยสอน แทน ต่อมาพอถึงเวลาการสอนแทน อาจารย์วดีรัตน์ก็เกิดท้องเสียอย่างมาก ถ้าท่านเป็น อาจารย์วดีรัตน์ท่านจะทำอย่างไร
- ไม่เข้าสอนแทน ปลอຍให้เด็กว่าง
  - บอกอาจารย์ที่สนิทกันช่วยสอนแทนได้
  - เรียกหัวหน้าห้องที่ทองสอนแทนมาพบแล้วบอกเหตุผลที่ไม่ได้เข้าสอน
7. ครูมัทนียตรวจสอบวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น ม.5/1 กับชั้น ม.5/2 แล้ว ปรากฏว่า ม.5/1 ซึ่งตัวเองเป็นครูประจำชั้น เด็กสอบตกหลายคน ส่วน ม.5/2 ไม่มีเด็กสอบตกเลย ถ้าท่านเป็นครูมัทนียท่านจะทำอย่างไร
- ไม่ทำอะไร ก็ผลสอบเป็นเช่นนั้น
  - ให้นักเรียนที่สอบตก สดใหม่จนสอบได้
  - แกะคะแนนให้สอบได้เหมือนกับห้อง ม.5/2 เพราะกลัวจะเสียชื่อ
8. อาจารย์สมชายกับอาจารย์มนตรี เป็นเพื่อนกัน ทั้งสองสมัครสอบชิงทุนไปศึกษาต่อ ทางประเทศ ผลปรากฏว่าอาจารย์สมชายซึ่งมีฐานะร่ำรวยสอบได้เป็นแท้จริง และอาจารย์มนตรีซึ่งมีฐานะยากจนสอบได้เป็นตัวสำรอง อาจารย์สมชายรู้จากเพื่อน ๆ ว่าอาจารย์มนตรีต้องการจะไปศึกษาต่อต่างประเทศมาก ถ้าท่านเป็นอาจารย์สมชาย ท่านจะทำอย่างไร

- ก. สละสิทธิ์ให้อาจารย์มนตรี เพราะเขามีโอกาสน้อยกว่าเรา
- ข. สละสิทธิ์ให้อาจารย์มนตรี ถ้าเขามาขอรอง
- ก. ไม่สละสิทธิ์ เพราะเป็นสิทธิ์ของเราอยู่แล้ว
9. อาจารย์เมื่อนวลจะจัดให้นักศึกษาไปทัศนศึกษาเขาใหญ่ในช่วงเดือนกันยายน ซึ่งมีฝนตกชุก แต่ถูกเพื่อนอาจารย์ด้วยกันทัดทานเอาไว้ว่าจะเป็นการอันตรายเพราะถนนลื่น อาจเกิดอุบัติเหตุได้ ถ้าท่านเป็นอาจารย์เมื่อนวลท่านคิดอย่างไรในกรณีนี้
- ก. เดือนไปฤดูหนาว เพราะอาจเกิดอุบัติเหตุจากฝนตกถนนลื่น
- ข. ต้องตามใจนักศึกษาบ้าง แต่คงจะต้องดูเรื่องอากาศสักครั้งก่อนไป
- ก. ไม่มีเหตุผล อุบัติเหตุเกิดจากความประมาท ถ้าไม่ประมาทก็ไม่ควรเกิดขึ้น
10. ขณะพักครูพัชรินทร์กำลังดูนักเรียนเล่นบาสเกตบอลในสนามอยู่ ค.ช.สามารถเกิดอุบัติเหตุหล่นหัวแตกอยู่กลางสนามบาสเกตบอล ถ้าท่านเป็นครูพัชรินทร์ท่านจะทำอย่างไร
- ก. เฉย ๆ ไม่ทำอะไร
- ข. ร้องบอกให้เพื่อน ค.ช.สามารถช่วยเหลือ
- ค. รีบวิ่งเข้าไปช่วยเหลือ โดยคุมไปส่งที่ห้องพยาบาล
11. ครูสมลักษณ์ เพิ่งจะมาบรรจุใหม่ในโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง แต่ในโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งนี้บรรดาครูทั้งหลายไม่ค่อยมีใคร เขาห้องสมุดเพื่อคนควา ถ้าท่านเป็นครูสมลักษณ์ท่านจะ เขาห้องสมุดหรือไม่ ถ้าใช่เวลาว่าง
- ก. ไม่เขาเลย พักผ่อนหรือทำงานส่วนตัว
- ข. เขาบางบางครั้ง
- ก. เขาทุกครั้ง

12. อาจารย์กฤตพิช เป็นอาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ที่สอนมาหลายปีแล้ว วันหนึ่ง ขณะที่อาจารย์กฤตพิชเขียนสูตรในการคำนวณนกระดานดำ มีนักเรียนคนหนึ่งคิดว่า สูตรที่อาจารย์เขียนอาจจะผิด จึงทักท้วงขึ้น ถ้าท่านเป็นอาจารย์กฤตพิชท่านจะทำอย่างไร
- ตอบนักเรียนว่าสูตรนั้นเขียนถูกต้องแล้ว
  - เปิดหนังสือดูว่าเขียนถูกต้องหรือไม่แล้วจึงตอบ
  - ลบสูตรบนกระดานดำทิ้งก่อน แล้วเปิดหนังสือดู
13. อาจารย์ขมจันทร์ ไปเที่ยววันเกิดเพื่อนจนดึก รุ่งขึ้นเช้าจึงมาโรงเรียนลา ยจะต้องเซ็นชื่อใส่สมุดแดง ถ้าท่านเป็นอาจารย์ขมจันทร์ท่านจะหาอย่างไร
- เซ็นชื่อใส่สมุดแดง และเขาสอนนักเรียนตามปกติ
  - กลับบ้าน และไม่มาทำงานทั้งวัน
  - งคสอนช่วงเช้า มาสอนช่วงบ่าย
14. โรงเรียนแห่งหนึ่งออกระเบียบให้ครูแต่งเครื่องแบบข้าราชการครูทุกวันจันทร์ แต่ครูส่วนใหญ่ไม่ยอมแต่งเครื่องแบบดังกล่าว ถ้าท่านเป็นครูคนหนึ่งในโรงเรียนนี้ ท่านจะปฏิบัติตนอย่างไร
- ไม่แต่งเครื่องแบบ เพราะคนส่วนใหญ่ปฏิบัติเช่นนั้น
  - แต่งเครื่องแบบ แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะไม่แต่ง
  - ไม่แต่งเพราะระเบียบนี้ล้าสมัย
15. ในการสอบสัมภาษณ์นักเรียนที่สมัครขอทุนของโรงเรียนไปศึกษาต่อมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผู้อำนวยการวิชัยเป็นประธานกรรมการในการตัดสิน และเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดแต่ผู้เดียว ในจำนวนเด็กที่มาขอทุนมีญาติของผู้บริหารวิชัยอยู่คนหนึ่ง ต่อมากรรมการ รวมคะแนนแล้วปรากฏว่าญาติของผู้บริหารได้คะแนนเป็นอันดับสุดท้าย ถ้าท่านเป็นผู้บริหารวิชัย ท่านคิดอย่างไรในเมื่อญาติของท่านสอบไม่ได้

- ก. ก็ต้องเป็นไปตามข้อตกลงมา
 ข. อยากจะแกล้งแฉให้แกกตัวคนอื่นจะรู้
 ค. แกล้งแฉเพราะมีสิทธิ์คัดค้านได้
16. สารีณีเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ วันหนึ่งขณะที่เดินผ่านห้องเรียนได้ยินขุนนางถ ซึ่งเป็นผู้ศรัทธาคนหนึ่งคุยกับเพื่อน ๆ ว่าอาจารย์สารีณีสอนไม่ดี ไม่รู้เรื่อง ถ้าท่านเป็น อาจารย์สารีณี ท่านจะทําอย่างไร
- ก. เรียกขุนนางมาสอบถามเหตุผล
 ข. เฉย ๆ ไม่สนใจต่อกาวิจารณ์
 ค. เรียกขุนนางมาตักเตือน
17. ในช่วงโมงวิทยาศาสตร์ ครูสุรีย์ถามคำถามกับ ค.ช. โกสินทร์ ซึ่งเป็นเด็กที่เรียนอ่อน แต่ทั้งนี้ก็เรียน แท้ ค.ช. โกสินทร์ก็ตอบคำถามครูสุรีย์ไม่ได้ ถ้าท่านเป็นครูสุรีย์ ท่านจะทําอย่างไรในขณะนั้น
- ก. เรียก ค.ช. โกสินทร์ออกมาทําโทษ
 ข. บอก ค.ช. โกสินทร์ว่าใช้ไม่ได้
 ค. พูดยิ้มใจว่าไม่เป็นไร คอยฟังเพื่อนตอบ
18. ครูปรีชาส่งรายงานเกี่ยวกับการสอนให้หัวหน้าหมวดวิชา ผลปรากฏว่าหัวหน้า หมวดวิชาตรวจแล้วส่งให้ปรีชานำไปแก้ไขเพิ่มเติมอีกเป็นครั้งที่ 3 ในขณะที่รายงาน ของครูในสายวิชาส่งกันหมดแล้ว โดยไม่ต้องแก้ไขอีก ถ้าท่านเป็นครูปรีชาท่านจะ ทําอย่างไร
- ก. พยายามทำตามหัวหน้าหมวดสั่งใหม่ทันทีด้วยความตั้งใจ
 ข. ขอร้องให้เพื่อน ๆ ช่วยทํารายงาน
 ค. บอกหัวหน้าหมวดว่าขอส่งโดยไม่แก้ไขแล้ว เพราะทำได้เท่านี้

19. ในการแข่งขันกีฬายูทบอลระหว่างอาจารย์ของมหาวิทยาลัยครู ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมทั้งสองเสมอกัน ดังนั้นจึงต้องตัดสินด้วยการยิงลูกโทษ อาจารย์พาซึ่งเป็นผู้แทนของทีมถูกใจเพื่อน ๆ กาหนดให้เป็นผู้ยิงลูกโทษคนแรก ถ้าท่านเป็นอาจารย์พาซึ่ง ท่านจะหาอย่างไร
- ก. รับที่จะยิงลูกโทษให้ทันที
  - ข. ให้คนอื่นยิงลูกโทษก่อน แล้วจะยิงทีหลัง
  - ค. บ่ายเบี่ยงที่จะยิงลูกโทษ
20. กฎวันพนาเป็นครูประจำชั้น ม.1/1 จะทำโทษด้วยการตักนักเรียนที่ไม่ส่งงานตามกำหนด เสมอ วันหนึ่งในจำนวนนักเรียนที่ไม่ส่งงานตามกำหนด ปรากฏว่ามีเด็กชายคนหนึ่งซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความประพฤติเรียบร้อยรวมอยู่ด้วย และจากการสอบถาม ด.ช.มนัส ก็บอกว่าสัญญาจะกลับไปที่บ้านจึงไม่ได้ทำ ถ้าท่านเป็นครูวันพนาท่านจะหาอย่างไร
- ก. ตอ้งตีทุกคน
  - ข. ตีทุกคนยกเว้นเด็กชายมนัสให้กลับไปทำใหม่
  - ค. ตีเหมือนกันทุกคนแต่เด็กชายมนัสน้อยกว่าคนอื่น
21. อาจารย์มยุรี รับเงินค่าเช่ามาโรงเรียน จึงไม่ได้รับประทานอาหาร พอมาถึงโรงเรียน สัญญาเขาแถวที่ตั้งขึ้นพอดี ถ้าท่านเป็นอาจารย์มยุรีท่านจะหาอย่างไร
- ก. มาคุมเด็กเขาแถวก่อน
  - ข. ไปรับประทานอาหารก่อน
  - ค. ฝากอาจารย์คนอื่นดูแลนักเรียนแทน แล้วไปทานอาหาร
22. อาจารย์สุภาวดีเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ซึ่งมีชั่วโมงว่างในตอนบ่ายของวันพุธ และวันศุกร์ ต่อมาผู้ปกครองของนักเรียนอีกโรงเรียนหนึ่งต้องการให้ช่วยสอนพิเศษให้ลูก ซึ่งว่างในช่วงเวลาดังกล่าว และบ้านของนักเรียนนั้นอยู่ใกล้กับโรงเรียน ถ้าท่านเป็นอาจารย์สุภาวดีท่านจะไปสอนพิเศษให้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไปสอนได้เพราะไม่มีชั่วโมงสอนและอยู่ใกล้กับโรงเรียน
- ข. ไม่ไปสอนให้เพราะยังอยู่ในเวลาทำงาน
- ค. อาจไปสอนให้บางครั้งถ้าไม่มีงาน
23. ครูชาตีวิทยต้องไปงานศพของญาติทางจังหวัด ในวันเสาร์ซึ่งเป็นวันที่ครูชาตีวิทยต้องอยู่เวรพอดี ดังนั้นครูชาตีวิทยจึงไปฝากครูวิทยาให้อยู่เวรแทน ถ้าท่านเป็นครูวิทยา ท่านบอกกับครูชาตีวิทยอย่างไร
- ก. ตกคงจะอยู่แทนให้
- ข. ไม่วางที่จะแทนให้เพราะมีนัดทางอาหารกับเพื่อน
- ค. ตกคงอยู่ให้และให้ทดแทนภายหลัง
24. เมื่อครูสมบัติเข้ามาทำงานในโรงเรียนวันแรกก็ได้พบกับรุ่นพี่สถาบันเดียวกันซึ่งเป็นครูที่นั่น รุ่นพี่คนนั้นก็บอกกับสมบัติว่าอย่าไปคบกับพวกครูที่จบจากสถาบันอื่น พวกนั้นไม่จริงใจกับพวกเราหรอก ถ้าท่านเป็นครูสมบัติท่านจะทำอย่างไร
- ก. ลองคบดูทุกคน
- ข. ไม่คบตามที่รุ่นพี่บอก
- ค. มีเหตุผลเหมือนกัน แต่ต้องคิดดูอีกครั้งหนึ่ง
25. เมื่อครูพญาไทเล่าเรื่องที่ตนเองไม่ได้สองชั้น แม้ว่าตนเองตั้งใจทำงานอย่างขยันขันแข็งแล้ว ในครูคูสิตฟัง ถ้าท่านเป็นครูคูสิตท่านจะทำอย่างไร
- ก. รับฟังเฉย ๆ ไม่วิจารณ์
- ข. พยายามปลอบให้ตั้งใจใหม่อีกครั้งหนึ่ง
- ค. บอกว่าเรื่องนั้นเขาตัดสินใจถูกต้องแล้ว
26. ครูวุฒิรินทร์พบกับครูสมสันถึงครูขรรค์ชัยในห้องพักครูว่า ครูขรรค์ชัยนะส่งข้อสอบปลายเทอมก่อนใคร ๆ ทุกเทอม และก็ตรวจเสร็จส่งผลเร็วเสียด้วย ถ้าท่านเป็นครูสมสัน คิดอย่างไรเกี่ยวกับการกระทำของครูขรรค์ชัย

- ก. ไม่เห็นวายเป็นอะไรไปจาเป็นตองหาเชนนัน
- ข. ให้เกวย แต่งตามกาหนดกได
- ก. ให้เกวยกับการกระทำแบบนี้
27. กรูนงเขาวเพิงไกรับการบรรจุเป็นครูใหม่ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในช่วงแรก กรูนงเขาวไคเตรียมการสอมาอย่างดีแล้ว ถ้าทานเป็นกรูนงเขาวทานคิดวานาเสียงของทานจะเป็นอย่างไในการสอ
- ก. คงสั้นอย่างแนนอน
- ข. อาจสั้นมาบางกรั้ง
- ก. จะตองไปสั้นอย่างแนนอน
28. ผูอานวยการโรงเรียน มอบหมายให้อาจารย์ประสานเป็นประธานโครงการ เกี่ยวกับการสอชักเสือกักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการนอมาก เพราะอาจารย์ที่เป็นประธานโครงการคนเดิมเกิดป่วยเสียกคน ดังนั้นถ้าทานเป็นอาววยประสาน ทานจะหาอย่างไร
- ก. ริมวางแผนงานจัดประชุมกรรมการแะติดตามโครงการทุกระยะ
- ข. จัดประชุมกรรมการโครงการครั้งหนึ่ง เพราะเคยหากันมาก่อนแล้ว
- ค. มอบหมายให้กรรมการ เติมทาหน้าที่แทนโดยไมเขาไปเกี่ยวของ
29. นายสมปอง ซึ่งเป็นบองครูสมชายมาเล่าให้ครูสมชายฟังว่า ทำขอสอบขอครูสวัสดิ์ไม่ได้เลย และให้ช่วยไปบอกครูสวัสดิ์ซึ่งเป็นเพื่อนของครูสมชายให้ช่วยเหลือด้วย ถ้าทานเป็นครูสวัสดิ์ เมื่อครูสมชายมาบอกให้ช่วยนองของตนทานจะทำอย่างไร
- ก. บอกว่าถาคกกังช่วยอะไรไม่ได้
- ข. บอกว่าถาสอมตกจะให้แกตัวใหม่
- ค. บอกว่าถึงสอมตกก็จะช่วยให้สอมไค

30. ทางสถานศึกษากำหนดให้ครูหญิงแต่งกายตามระเบียบของทางราชการ โดยเฉพาะกระโปรงให้สั้นเห็นเอวมากนัก ถ้าท่านเป็นครูหญิงในสถานศึกษานั้นท่านจะหาอย่างไร
- ใส่ทั้งกระโปรงสั้น กระโปรงยาว ตามสมัยนิยม
  - ไม่ใส่กระโปรงสั้นเลยแม้เขื่อน ๆ จะว่าเซย
  - นุ่งสั้น ๆ ดีกว่า สวยดี
31. วันหนึ่งครูสามชั้นมาชวนครูวิจิตต์ว่าให้ใช้ของของทางราชการใช้เป็นส่วนตัวบ้าง เช่น กระดาษ ดินสอ ปากกา ฯลฯ ถ้าท่านเป็นครูวิจิตต์ท่านก็จะหาแบบนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- เคยคิดเหมือนกันแต่ไม่กล้า เพราะกลัวมีเรื่องถูกสอบสวน
  - ไม่เคยคิดเลย เพราะเป็นของส่วนรวมไม่ใช่ของของเรา
  - คิดอยู่แล้วว่าจะหา เพราะเป็นของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เราควรจะได้บ้าง
32. ในห้องพักอาจารย์สละพูดคุยกับอาจารย์วัลภาว่า ผมคิดว่าเรางดการไปเที่ยวในวันเสาร์นี้ก่อนจะดีไหม เพราะอุปกรณ์การสอนที่เราต้องทำเพื่อจะสอนในวันจันทร์ยังทำไม่เสร็จเลย คงต้องช่วยกันก่อน ถ้าท่านเป็นอาจารย์วัลภา ท่านจะตอบว่าอย่างไร
- ไม่ควรงดหรอก วันหยุดเป็นเรื่องส่วนตัวไม่เสร็จไม่เป็นไร
  - กลับมาคอยหาก็คงทนแน่นอน
  - ก็เหมือนกัน เพียวเบื่อไรก็ได้
33. วันหนึ่งในห้องพักครู สมบัติมาหาครูอภิชา แล้วสมบัติแสดงความเห็นเกี่ยวกับเกรควิชาชีววิทยาที่เขาได้เกรด ข ซึ่งน่าจะได้เกรด ก โดยอธิบายให้แกครูอภิชาฟังว่าเขาทำได้เกือบทุกข้อและดูเฉลยแล้วก็ถูกเกือบทุกข้อ ถ้าท่านเป็นครูอภิชาท่านจะหาอย่างไร
- บอก讓他ไปเกรดไปแล้ว ก็ควรจะยอมรับ
  - บอกว่า ถ้ามีของกันอื่นอีกก็จะพิจารณาพบทวน
  - เอาข้อสอบมาพบทวนการให้คะแนนใหม่อีกครั้ง

34. ครูสุธีกับครูสุทาเป็นเพื่อนเก่าด้วยกัน แต่ครูสุทาขอว่ากระหม่อมครูสุธีเสมอว่ามีฐานะไม่ดี ทอมามานครูสุทาถูกไฟไหม้เสียหายเกือบหมด โดยบิโจทรัพย์สินออกมาเคย
ถาทานเป็นครูสุธี เมื่อพบครูสุทาทานจะพูดอย่างไร เมื่อครูสุทามาขอความช่วยเหลือ
ก. เห็นใจ แต่ช่วยอะไรคุณไม่ได้
ข. ฉันทน ฉันจะช่วยอะไรคุณรวยไม่ใช่หรือ
ก. เสียใจด้วยอย่างยิ่ง และยินดีช่วย
35. ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียกครูนิมไปปรึกษา เรื่องงานวันเกิดของผู้อำนวยการจังหวัด
และถามความเห็นของครูนิม เกี่ยวกับของขวัญที่ทางโรงเรียนควรจะให้ผู้
ราชการจังหวัด ถาทานเป็นครูนิมทานจะออกความเห็นโดยพูดกับผู้อำนวยการว่า
อย่างไร
ก. แล้วแต่ท่านผู้อำนวยการ
ข. เรื่องนี้ผมไม่กล้าออกความเห็น
ก. ทองเป็นของที่แพง แต่ใช้ประโยชน์ได้ ถานอกเห็นจากนี้ผมไม่เห็นด้วย
36. ครูชื่นจิตมาถึงโรงเรียนในเวลา 08.00 น. แต่ในสมุดเซ็นเวลานั้น คนสุดท้าย
ลงเวลา 07.00 น. เท่านั้น และขณะจะเซ็นชื่อก็ไม่มีครูคนไหนมาขึ้นอยู่ใกล้เลย
ถาทานเป็นครูชื่นจิตทานจะเซ็นชื่อเวลาไหน เพราะเหตุใด
ก. เซ็น 08.00 น. เพราะมาเวลานั้น
ข. เซ็น 07.00 น. เพราะจะได้เป็นมาเข้า
ค. เซ็น 8.00 น. ทั้ง ๆ ที่อยากเซ็นเวลาอื่นแต่กลัวคนอื่นรู้
37. ในวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง แต่ละปีมีการจัดงานจัดกิจกรรมงานพัฒนาต่าง ๆ เพื่อส่วนรวม
มากมาย ถาทานเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยแห่งนี้ทานจะทำอย่างไรกับงานหรือกิจกรรมที่มี
ก. เขารวมทุกครั้ง เพราะทำให้ส่วนรวม
ข. ไม่เขารวมเลย เพราะมีคณรวมทามากแล้ว
ค. เขารวมเป็นครั้งคราว แล้วแต่ความสะดวก

38. ครูสิทธิชัยได้ไปถามว่าครูใหญ่ไม่ชอบหน้าตนเอง จึงพยายามหลบหน้าครูใหญ่
อยู่เสมอ ถ้าท่านเป็นครูสิทธิชัยท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ไม่ทำ เพราะไม่มีเหตุผล
  - ทำ เพราะขำลืมนอกเสียใจ
  - หลีกเลี่ยงบางครั้ง เพราะอาจเป็นไปได้
39. เด็กชายจะวิตกขบถและแกล้งเพื่อนเสมอเพราะเป็นเด็กมีปัญหาที่บ้าน บิดามี
ภรรยาใหม่ เมื่อครูสมศรีเข้าสอนในชั้นเรียน ถ้าท่านเป็นครูสมศรีท่านจะหาอย่างไร
กับเด็กคนนี้
- ไม่สนใจ เพราะเด็กเกเรนิสัยไม่ดี
  - ก็ดูแลบ้างเป็นครั้งคราวตามหน้าที่
  - ต้องดูแลสนใจเป็นพิเศษ เพราะเด็กประเภทนี้ส่งผล
40. ครูวินัยวุฒิปัญญาตรี อยากไปเรียนต่อระดับปริญญาโทให้ได้ เขาจึงหมั่นดูหนังสือและ
ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ แต่ผลสอบออกมาปรากฏว่าครูวินัยสอบไม่ผ่าน
ถ้าท่านเป็นครูวินัยท่านจะหาอย่างไร
- มุ่งมั่นดูหนังสือยิ่งกว่าเดิมอย่างสม่ำเสมอ
  - เลิกเรียนต่อเพราะขยันแล้วก็ยังสอบไม่ผ่าน
  - ขยันเหมือนเดิม แล้วคงสอบได้
41. อาจารย์ศรีสมรสอนวิชาทฤษฎีมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ต่อมาวันหนึ่งอาจารย์ศรีสมร
ได้สั่งให้นักเรียนในห้องซื้อผ้ามาคนละ 1.50 เมตร เพื่อตัดเสื้อ แต่มาลีซึ่งเป็นลูกศิษย์
และเป็นลูกช่างตัดเสื้อบอกว่าผ้า 1.50 เมตร ไม่พอตัดเสื้อ ถ้าท่านเป็นอาจารย์
ศรีสมร ท่านจะบอกกับนักเรียนอย่างไร
- ซื้อผ้าตามผ้าดิบบอก
  - แล้วแต่ จะซื้อผ้าเผื่อก็ได้
  - ยืนยันว่าให้ซื้อตามสั่ง

42. ทั้ง ๆ ที่ครูแวตาคูแฉและระมัดระวังในการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม ก็เกิดอุบัติเหตุเข้าจนได้ เมื่อมีลูกศิษย์คนหนึ่งวิ่งชนอีกคนหนึ่งล้มลงจนแขนหัก ทอมมาผู้ปกครองของนักเรียนที่แขนหักก็มาพบและทวงถามครูแวตา ถ้าท่านเป็นครูแวตา ท่านจะอย่างไร
- เด็กชนกันเองไม่รับผิดชอบ
  - ขอโทษ และอธิบายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
  - เฉย ๆ และบอกว่าหาที่ที่สุดแล้ว
43. ครูวิศวะได้รับการต้อนรับอย่างดีจากอาจารย์ใหญ่ เมื่อครูวิศวะย้ายมาอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้ ทอมมาอาจารย์ใหญ่มขอให้ครูวิศวะช่วยสอนพิเศษในวันเสาร์ให้บุตรสาวซึ่งก็เป็นลูกศิษย์ของครูวิศวะ และมีให้ไปสอนนิยามให้ใคร ถ้าท่านเป็นครูวิศวะท่านจะหา
วอย่างไรในวันเสาร์มีลูกศิษย์คนอื่น ๆ ต้องการให้สอนพิเศษเช่นกัน
- บอกอาจารย์ใหญ่ว่าให้บุตรสาวมาเรียนพร้อมกับเพื่อน ๆ
  - สอนบุตรสาวอาจารย์ใหญ่เพียงคนเดียว
  - สอนบุตรสาวอาจารย์ใหญ่คนเดียวก่อนแล้วจึงสอนลูกศิษย์คนอื่น ๆ
44. ในโรงเรียนแห่งหนึ่งมีกฎหมายครูออกไปนอกโรงเรียนระหว่างพักการสอน หรือมี
ชั่วโมงว่าง ถ้าไม่ได้รับอนุญาต ครูผู้ใดฝ่าฝืนมีสุระควนจะต้องออกไปนอกโรงเรียน
ถ้าท่านเป็นครูผู้ใด ท่านจะหาอย่างไร
- ขออนุญาตก่อนแล้วจึงไป
  - ไม่ขออนุญาต เพราะเป็นสุระควน
  - บอกเพื่อน ๆ ให้ช่วยขออนุญาตแทน
45. วันหนึ่งในห้องพักครู ครูนิธิได้ยื่นครูสายใจพูดกับครูรุ่งอรุณว่า ความจริงฉันนะรับปากแล้ว
แต่ก็อดใจไม่ได้ ยายสุนิสาลูกศิษย์ฉันนะมาเล่าให้ฉันฟังว่าถูกผู้ชายข่มขืน ๆ เรสจิง
เคยนะ ถ้าท่านเป็นครูนิธิ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคำพูดของครูสายใจ

- ก. เจย ๆ เพราะรู้กันไม่ถึกัน
- ข. ใบควรเอาความลับลูกศิษย์มาเปิดเผย
- ค. รับปากไปแล้วก็หักใจ ความลับไม่มีในโลก
46. ในโรงเรียนชนบทแห่งหนึ่ง ครูจิตราซึ่งจักรยานไปโรงเรียน และผ่านบ้านครูวิยะดา ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน แต่ครูวิยะดาไม่มีจักรยานต้องเดินไปโรงเรียน ดังนั้นถ้าท่านเป็นครูจิตรา ท่านจะรับครูวิยะดาไปด้วยกันหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. รับ ถ้าขอร้อง
- ข. รับเพราะไปทางเดียวกัน
- ค. ไม่รับหน้าที่ต้องรับ เพราะไปเองได้
47. ครูศรัทธาเป็นผู้ที่ซบถนินทาวารายครูคนอื่น รวมทั้งครูแรงกล้าก็โดนครูศรัทธาในท้าวด้วย ต่อมาวันหนึ่งครูศรัทธาไม่สบายจึงโทรมาขอร้องให้ครูแรงกล้าซึ่งว่างพอดีในเวลานั้น สอนแทนให้ ถ้าท่านเป็นครูแรงกล้าท่านจะสอนแทนหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. สอนแทนให้แต่ตกลงว่าต้องชดใช้ให้
- ข. สอนแทนให้ เพราะสงสารเด็ก ๆ
- ค. ไม่สอนแทนให้ เพราะนิสัยไม่ดี
48. ครูสาธิต เป็นครูบรรจุใหม่ในโรงเรียนชนบทแห่งหนึ่ง ซึ่งมีอุปกรณ์การเรียนการสอน น้อยมาก ทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพไป ถ้าท่านเป็นครูสาธิต ท่านจะทำอย่างไร
- ก. เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดหา
- ข. ทำอุปกรณ์เองบ้างบางครั้ง เมื่อจำเป็นจะต้องใช้สอน
- ค. ทำอุปกรณ์ประกอบการสอนทุกครั้งการสอน โดยใช้เวลาวางจากการสอน

49. หัวหน้าหมวดศิลปะเรียกครูอภิชาติซึ่งสอนชั้น ม.2 เป็นเวลาหลายปีแล้วไปพบแล้วถามความเห็นเกี่ยวกับการที่จะให้ครูอภิชาติไปสอนชั้น ม.5 ถ้าท่านเป็นครูอภิชาติ ท่านจะตอบว่าอย่างไร
- ก. ไ่แน่นอน
  - ข. ขอไปดูหลักสูตรก่อน แล้วจะให้คำตอบ
  - ค. คิดว่าคงต้องอีกนานจึงจะสอนได้
50. เมื่อเวลาใกล้สอบภาคปลายนักเรียนในห้องหลายคนยังไม่เข้าใจบทที่ 4 ในวิชา คณิตศาสตร์ 104 จึงขอให้นักอาจารย์เปรมปรีดิ์ให้ช่วยสอนในวันเสาร์ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ว่างกัน แต่อาจารย์เปรมปรีดิ์นัดกับเพื่อนเอาไว้แล้ว ถ้าท่านเป็นอาจารย์เปรมปรีดิ์ท่านจะอย่างไร
- ก. บอกนักเรียนว่าต้องไปดูเองครูไม่มีเวลาเลย
  - ข. ขอเลื่อนเป็นเสาร์หน้า
  - ค. งดพบกับเพื่อน และมาสอนเด็กที่ไม่เข้าใจ
51. อาจารย์เทวีเขาสอนชั้น ม.6/5 ก็พบนักเรียนห้องนี้ไม่ค่อยตั้งใจเรียนเลย และเมื่อเปรียบเทียบกับห้องอื่น ๆ เด็กส่วนใหญ่มีความประพฤติเรียบร้อยและมีผลการเรียนที่ดี ดังนั้นเมื่อใกล้สอบอาจารย์เทวีสอนพิเศษให้ทุกห้องยกเว้นห้อง ม.6/5 ถ้าท่านเป็นอาจารย์เทวี ท่านจะหาชนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. หา เพราะไม่ต้องการสอนเด็กที่ไม่ตั้งใจเรียน
  - ข. อาจสอนห้อง ม.6/5 บางบางครั้ง ถ้าจำเป็นหรือใครรับคำสั่ง
  - ค. ไม่หา เพราะลูกศิษย์เหมือนกัน
52. ในการออกค่ายอาสาพัฒนาของวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง เมื่อเสร็จสิ้นแคมป์ไปแล้ว อาจารย์นิรันดร์ถูกเพื่อนอาจารย์ด้วยกันชวนเล่นรummy ถ้าท่านเป็นอาจารย์นิรันดร์ ท่านจะอย่างไร

- ก. ไม่เล่นควย
- ข. เล่นรมี่ควย เพราะนอกเวลาราชการ
- ค. บอกว่าไม่เล่นให้เพื่อน ๆ เล่นไปจะนั่งเป็นเพื่อน
53. ครูอภิชาติได้รับมอบเงินจากทางโรงเรียนให้ซื้ออุปกรณ์กีฬาจากร้านค้าเอกชน โดยให้รับใบเสร็จมาควย ดังนั้นเมื่อครูอภิชาติไปซื้อของที่ร้านแห่งหนึ่ง ราคาอุปกรณ์ก็แพงเกินไป ราคาต่ำกว่าเงินที่รับมาจากโรงเรียน และทางร้านต้องการให้เงินส่วนที่เหลือเป็นของครูอภิชาติ ถ้าท่านเป็นครูอภิชาติท่านจะทำอย่างไร
- ก. บอกปฏิเสธไม่รับเงิน ให้ออกใบเสร็จตามความเป็นจริง
- ข. บอกตกลงและให้ออกใบเสร็จให้ เท่ากับจำนวนเงินที่ได้จากโรงเรียน
- ค. บอกปฏิเสธไม่รับเงิน และไม่ซื้อของร้านดังกล่าวเพราะเป็นการโกงโรงเรียน
54. ผู้อำนวยการมอบหมายให้อาจารย์ที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์มัธยมปลายทั้งหมดจัดงานแสดงผลงานทางวิทยาศาสตร์ของโรงเรียน ดังนั้น ในการประชุมอาจารย์สายวิทยาศาสตร์มัธยมปลาย จึงต้องมีการเลือกผู้เป็นหัวหนารับผิดชอบการจัดงาน และถ้าท่านเป็นอาจารย์ซึ่งได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกให้เป็นหัวหนารับผิดชอบ ท่านจะทำอย่างไร
- ก. สละสิทธิ์และขอถอนชื่อ
- ข. สละสิทธิ์ แต่ถ้าไม่มีใครยอมเป็นจริง ๆ ก็จะเป็นให้
- ค. ไม่สละสิทธิ์ และยินดีจะช่วยเหลือแม้ว่าจะไม่ได้เป็น
55. ค.ช.โลก กับ ค.ช.จันทร์ ทะเลาะกันเพราะแย่งกันลบกระดานดำ พอดีครูอาทิตย์เดินมาพบเขาพอดี ถ้าท่านเป็นครูอาทิตย์ท่านจะทำอย่างไร
- ก. สักแต่ว่าเห็นทั้งสองคนทันที จะไปยุ่งทำไม
- ข. สอบถามก่อนแล้วลงโทษสถานเบา เพราะทะเลาะกัน
- ค. เรียกมาสอบถามถึงสาเหตุก่อนแล้วให้ช่วยกันลบกระดานดำ

56. อาจารย์วิชาไวยากรณ์ให้ศิษย์วิทยาลัยครูทราบว่าอาจารย์เบญจาไปเที่ยวมิได้เข้าสอนในชั่วโมงนาฏศิลป์ ซึ่งความจริงเป็นความเข้าใจผิดของอาจารย์วิชาเอง ดังนั้นอาจารย์วิชาจึงมาขอโทษอาจารย์เบญจา ถ้าท่านเป็นอาจารย์เบญจาท่านจะหาอย่างไร
- บอกว่าโหมกยแล้วพลอยใจให้คลายกังวล
  - ทำเหมือนอย่างรุนแรง แต่ก็บอกว่าโหมกย
  - ไม่โหมกย เพราะจะทำให้เสียหาย
57. ครูเมฆามีบุตรที่ท้องเลี้ยงดูถึง 5 คน และภรรยาไม่ได้ทำงานช่วย ลำพังเงินเดือนครูชั้นโทประมาณ 4 - 5 พันบาท จึงไม่พอใช้จ่าย ถ้าท่านเป็นครู เมฆาท่านจะทำอย่างไร
- ใช้เวลาว่างสอนหนังสือหรือทำงานนอกเวลา ทหารายได้พิเศษทุกครั้ง
  - ไม่ทำอะไร เพราะท่านเป็นครูนี้ก็เหนื่อยแทบไม่มีเวลาว่างอยู่แล้ว
  - ทำงานพิเศษบ้างถ้ามีโอกาสให้ทำ
58. ขณะที่ครูวิจิตรกำลังสอนนักเรียนอยู่ในชั้นก็เหลือบไปเห็นอาจารย์ใหญ่กับศึกษานิเทศก์ซึ่งมาเยี่ยมโรงเรียน มายืนดูตนเองอยู่นอกชั้นเรียน ถ้าท่านเป็นครูวิจิตรท่านจะทำอย่างไร
- สอนต่อไปเรื่อย ๆ ตามบทเรียน
  - หยุดสอนก่อนเพราะอาจพูดอะไรผิดไปรบกวนไปแล้วถึงสอนต่อ
  - ดูที่ท่าก่อนวามองหรือเปล่า ถ้ามองก็จะได้สอนตรงที่ง่าย ๆ จะได้ไม่ผิด
59. อาจารย์ใหญ่ให้ครู เกษตรและเพื่อน ๆ ทำโครงการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนเพื่อเป็นการแบ่งเบารายได้ของครูและผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียน แต่เพื่อนของครู เกษตรไม่ค่อยสนใจทำ ถ้าท่านเป็นครู เกษตรท่านจะทำอย่างไร
- ไม่สนใจ เพราะไม่ใช่งานในหน้าที่
  - บอกอาจารย์ใหญ่ให้หาคนช่วยทำ เพราะหาคนเดียวไม่ไหว
  - พยายามทำจนสุดความสามารถเสียก่อน แล้วจึงไปปรึกษาอาจารย์ใหญ่

60. ครูมัจฉาเรียกให้ครูวิฑูรย์ ดูครูสุภาพที่กำลังเดินเข้ามาในโรงเรียนในสภาพเมื่อย
เป็นกระเชิง และใส่รองเท้าแตะอีกด้วย แล้วครูมัจฉาก็ถามครูวิฑูรย์ว่า เห็นแล้ว
รู้สึกยังไงบ้างเกี่ยวกับครูสุภาพ ถ้าท่านเป็นครูวิฑูรย์ท่านจะตอบว่าอย่างไร
- เฉย ๆ เมื่อยอย่าไปสนใจเขาเลย
  - เป็นสิทธิส่วนบุคคลของเขา และเขาก็สอนได้สินะ
  - ไม่ควร เพราะว่าผู้ที่ เป็นครูบาอาจารย์ควรแต่งกายให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์
61. บริษัทแห่งหนึ่งจ้างให้ครูปิยะวาทภาพสีน้ำมันขนาดใหญ่ให้กับบริษัท โดยจะให้ค่าจ้าง
อย่างงามถ้าครูปิยะหาตามเวลาที่บริษัทกำหนด ดังนั้น ถ้าท่านเป็นครูปิยะจะทำอย่างไร
ให้ทันเวลา เพราะครูปิยะมีภาระต้องสอนหนังสือทุกวันแทบไม่มีเวลาว่างเลย นอกจาก
ตอนเลิกเรียน
- ใช้เวลาว่างหลังจากสอนทำ
  - ถ้าวันไหนสอนจบเร็วก็มีเวลาทำ ถ้าสอนไม่จบก็ทานอกเวลา
  - รีบสอนให้จบภายในครึ่งหนึ่งของคาบเรียนที่เหลือจะได้ทำงานที่รับมา
62. นายสุวิทย์มาหาครูบัญชาที่บ้านพักครูในเช้าของวันอาทิตย์ ขณะที่ครูบัญชากำลังนั่งอ่าน
หนังสือพิมพ์อยู่ นายสุวิทย์ขอร้องให้ครูบัญชาช่วยอธิบายวิชาคณิตศาสตร์ในบทที่ 2
ซึ่งครูบัญชาดูแล้วคงต้องใช้เวลาสอนประมาณ 1 ชั่วโมงจึงจะเข้าใจ ถ้าท่านเป็น
ครูบัญชาท่านจะทำอย่างไร
- อธิบายอย่างรวดเร็ว เพราะอยากอ่านหนังสือพิมพ์
  - ไม่อธิบายให้ เพราะถือว่าเป็นเวลาพักผ่อน
  - อธิบายให้ใจอย่างคืบจนเข้าใจ
63. ครูสมโชค ได้รับจดหมายซึ่งมีข้อความให้ลอกหรือสำเนาจดหมายนี้ส่งต่อไปให้ใครก็ได้อีก
10 คน และหากไม่ทำก็จะได้รับอันตราย โดยยกตัวอย่างถึงกรณีชื่อเสียงต่าง ๆ
ที่ทำตามแล้วได้รับความโชคร้าย และบางกณไม่ทำตามก็จะโชคร้าย ถ้าท่านเป็นครู
สมโชคท่านจะหาตามจดหมายบอกหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ไม่ทำเพราะเป็นไปไม่ได้
 ข. ทำเพราะจะไ้รับโชค
 ค. ไม่ทำเพราะเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย
64. ครูณรงค์สังเกตเห็นว่าในรรคาลูกศิษย์ในห้องนั้น มีเด็กชายโ้ดเลี้ยงแกะตัวค้วเสียแ่
 เกา ๆ และตอนกลางวันก็ไม่ยอมออกไปทานอาหาร นั่งเ็นนุบนโ้ตะคนเดียว
 เกือบทุกวัน ดังนั้นครูณรงค์จึงเรียกเด็กชายโ้เลี้ยงมาสอบถามไ้ไ้ความว่า อาศัยอยู่
 กับยายซึ่งรับจ้างปั้ดุงกระดาศขายจึงไม่มีส่ทางควาโรงเรียน ถ้าทานเป็นครูณรงค์
 ทานจะทำอย่างไร
 ก. บอกว่าถ้ามีอะไรไ้ช่วยก็ออกมาบิ่ไ้ช่วย
 ข. ก็เหมือนกับเด็กอีกหลาย ๆ คนที่เห็น ไม่รู้จะช่วยยั้งไ้
 ค. พยายามหาอาหารกลางวันไ้ทานและหาเวียไ้พิเศษไ้
65. กลางวันทุกวันในหอพักครู บรรดาครูบาอาจารย์ทั้งหลายก็มาชุมนุมกันทานอาหารบ้าง
 ังเพลงบ้าง มีแต่ครูอภิจริ้เท่านั้นที่นั่งตรวจงานบนโ้ทำงาน"มีเวลาว่างก็เข้า
 หองสมุด ตอนเย็นก็กลับมานั่งโ้ตรวจงานอีก นอกจากหมดงานบนโ้จริง ๆ
 ถึงคุยกับเพื่อน ๆ บ้าง ถ้าทานเป็นครูทานอื่นทานจะทำอย่างครูอภิจริ้หรือไม่
 เพราะเหตุไ้
 ก. ทำางบางครั้ง เมื่อมีความวาเป็น
 ข. ทำ เพราะเป็นแบบอย่างของครูที่ไ้
 ค. ไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้น เพราะแค่ไ้เรียนการสอนและสอนก็มากแล้ว
66. ครูวันทัย ถูกหัวหน้าสายวิชาเรียกไปำหนิว่าออกข้อสอบค่านจริยธรรมไม่เหมาะสม
 สมควรจะแก้ไข ซึ่งความจริงครูวันทัยออกข้อสอบถูกต้องตามหลักการแล้ว ถ้าทาน
 เป็นครูวันทัยทานจะทำอย่างไร
 ก. แกข้อสอบตามที่หัวหน้าสายบอกทั้งหมด
 ข. แกบางนิตหน่อยเพื่อเอาใจหัวหน้าสาย
 ค. ไม่แกไ้และชี้แจงว่าถูกต้องแล้ว

67. ครูจิมมาเดินออกมานอกโรงเรียนหลังเลิกเรียนแล้ว ก็พบเด็กนักเรียนชายของโรงเรียนที่สอนอยู่จำนวนหลายคนเอาเสื้อออกนอกกางเกงกัน ถ้าท่านเป็นครูจิมมา ท่านจะหาอย่างไร
- ก. เรียกมาลงโทษตามระเบียบ
  - ข. ส่งเสียงดัง ๆ ให้เด็กรู้ตัว
  - ค. หาเป็นไมเห็นดีกว่า
68. ครูศรีสุตาเห็นผู้อำนวยการกำลังว่ากล่าวตักเตือนครู สมลักษณะเกี่ยวกับการที่ครูสมลักษณะชอบกลั้มานก่อนเวลาโดยมิได้ขออนุญาต แม่ว่าครูสมลักษณะจะไม่ชั่วโมงสอนก็ตาม ถ้าท่านเป็นครูศรีสุตาท่านคิดอย่างไรกับผู้อำนวยการ
- ก. เห็นควยเหมือนกันแต่ก็ควรเตือนกันบ้างบางครั้ง ถ้ามีธุระด่วน
  - ข. เห็นควย ที่ผู้อำนวยการว่ากล่าวตักเตือนเพราะเป็นสิ่งที่ผิดระเบียบ
  - ค. ไม่เห็นควย ที่ว่ากล่าวตักเตือน ใคร ๆ ก็มีธุระกันได้และก็ไม่ไ้ชั่วโมงสอน
69. ครูสาววิตรีกับครูวิหค รวมกันออกขอสอบเพื่อใช้สอบภาคปลายของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ถ้าท่านเป็นครูสาววิตรีและเป็นครูประจำชั้น ม.6/1 ท่านจะบอกขอสอบแก่นักเรียน ม.6/1 บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ก. ไม่บอกเพราะกลัวทางโรงเรียนและครูวิหคจะรู้
  - ข. บอก เพราะคงไม่มีใครรู้ถ้ากำชับเด็กไม่ให้บอกใคร
  - ค. ไม่บอก เพราะเป็นความลับ
70. ครูเปรม เป็นครูที่มีฐานะดีคนหนึ่ง ต่อมาได้ทราบข่าวว่าเจ้าของโรงเรียนที่ตนเองสอนอยู่นั้น กำลังมีปัญหาเรื่องค่าเช่าที่ดินของโรงเรียน ดังนั้นถ้าท่านเป็นครูเปรม ท่านจะหาอย่างไร
- ก. ไม่ทำอย่างไร เพราะไม่เกี่ยวข้องกับควยในเรื่องนี้
  - ข. ถ้าเจ้าของโรงเรียนมาขอรองให้ช่วยเหลือก็จะช่วย
  - ค. บอกเจ้าของโรงเรียนว่ายินดีช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้

71. ในช่วงเวลาเรียนภาษาไทย ครูสุมนาคิดถามนักเรียนถึงบทเรียนที่ผ่านมาแล้วเข้าใจกันทุกคนแล้วใช่ไหม ถ้าไม่เข้าใจให้สอบถามได้ ก็ไม่มีเด็กคนใดสอบถามเลย ดังนั้นครูสุมนาจึงตั้งคำถามถึงบทเรียนที่ผ่านมาให้ให้นักเรียนสองตอบ แต่ก็ไม่มีใครตอบได้ ถ้าท่านเป็นครูสุมนาท่านจะทำอย่างไร
- ลงโทษสถานหนักทุกคนในชั้น
  - ลงโทษสถานเบาทุกคนในชั้น
  - ไม่ลงโทษ แต่สอบถามนักเรียนอีกครั้งว่ามีปัญหาใด
72. ขณะที่อาจารย์นิชมกำลังนั่งพักผ่อนในห้องพักครู ก็มีผู้ปกครองของ ค.ช.นรินทร์ เดินเข้ามาในลักษณะของคนที่กำลังไม่สบาย และบอกกับอาจารย์นิชมว่าตนและลูกกำลังไม่สบายเป็นไข้หวัดจึงมาขออนุญาตลาป่วย ค.ช.นรินทร์ เพราะขณะนี้ยังทำงานไม่มีเงินที่จะไปซื้อยาให้ลูกกิน จึงขอขอยืมให้ขายเอง ถ้าท่านเป็นอาจารย์นิชมท่านจะทำอย่างไร
- รับฟังเฉย ๆ และกับบอกว่าให้กลับไปได้
  - บอกวานาเห็นใจแต่ก็ต้องพยายามหาเงินมารักษาให้หายเร็ว ๆ
  - บอกว่า เมาจะให้ส่งทางค์ไปรักษาก่อน แล้วมีเมื่อไหร่ก็ค่อยเอามาใช้
73. ครูไชยะสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา และปีนี้ลูกศิษย์ที่เขาสอนจะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัยกันทุกคน ดังนั้นถ้าท่านเป็นครูไชยะท่านจะทำอย่างไร
- สอนตามปกติในห้องเรียน
  - สอนพิเศษนอกเวลาเรียนให้มาบางบางครั้ง
  - นำข้อสอบเก่าที่ผ่านมามาเฉลย และนำมาสอนพิเศษในวันหยุด

ภาคผนวก ข.

แบบสำรวจรายการ (Checklist)

วัดบุคคิภพความเป็นครู

แบบสำรวจรายการ (Checklist) วัตถุประสงค์สภาพความเป็นครู

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจรายการฉบับนี้ใช้ในการวิจัย เพื่อต้องการให้ผู้สังเกตทราบว่าการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นตามรายการที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้สังเกตทำเครื่องหมาย / ถ้าการกระทำหรือพฤติกรรมดังกล่าวนั้นเกิดขึ้น และทำเครื่องหมาย X ถ้าไม่มีการกระทำหรือพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้น ลงในช่องว่างด้านท้ายของรายการ

2. การให้คะแนน มีหลักการให้คะแนนดังนี้ คือ

2.1 ให้ 1 คะแนน สำหรับรายการที่ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย / และ

2.2 ให้ 0 คะแนน สำหรับรายการที่ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย X

3. แบบสำรวจรายการฉบับนี้ มีพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตด้านละ 10 รายการ รวมทั้งหมด 90 รายการ

ตัวอย่าง

(0) ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย

(00) รับฟังปัญหาของผู้สอน

วิธีการตอบ

(0) ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย

(00) รับฟังปัญหาของผู้สอน

เมื่อมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในข้อ (0)

เมื่อไม่มีพฤติกรรมเกิดขึ้นในข้อ (00)

ผู้สังเกต

ผู้ถูกสังเกต

ความเชื่อมั่นในตนเอง

1. กล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมหรือในห้องเรียน
- (2) - ไม่อายเมื่อต้องไปพูดหน้าห้องเรียน
3. ตัดสินใจหาสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
- (4) มักขอปัญหาที่อาจารย์ถามก่อนเพื่อน ๆ
5. ทักท้วงเพื่อน ๆ หรืออาจารย์ที่หาไม่ถูกต้อง
6. ไม่ขอมหาตามผู้อื่น
- (7) เมื่อหาสิ่งใดแล้ว ไม่เปลี่ยนใจง่าย ๆ
8. ชอบเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
9. มีความมั่นใจในการทำงาน
10. ไม่วิตกกังวลกับสิ่งที่ทำไปแล้ว

ความรับผิดชอบ

11. กล้ารับผิดชอบเมื่อหาผิด
12. ไม่เซาห้องเรียนสาย
13. ทำงานที่อาจารย์ให้เสร็จตามเวลา
14. ติดตามบทเรียนที่ตนไม่ได้เข้าเรียน
15. ไม่หลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย
16. สอบถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนเสมอ
17. ไม่ฉีกนัดกับเพื่อน ๆ
18. เป็นคนมีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน
19. แก้ไขปรับปรุงการ เรียนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
20. ไปสมายใจหางานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ

ความยุติธรรม

21. คบเพื่อนโดยไม่เลือกฐานะ
22. วางตนเป็นกลางไม่ลำเอียง
23. สนใจและรับฟังปัญหาเพื่อน ๆ ทุกคน
24. ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทุกคนเท่าเทียมกัน
25. ไม่ชิงความข้างเดียว
26. ไม่กลั่นแกล้งผู้อื่นที่ไม่ชอบ
27. ชื่นชอบฝากใจให้เพื่อน ๆ ทุกคน เหมือนกัน
28. ตักสินปัญหาให้เพื่อน ๆ ตามความเป็นจริง
29. เมื่อเพื่อนทักผิด ไม่เซ้าเซิงเพื่อน
30. ให้โอกาสแก่เพื่อน ๆ ออกความกึกเห็นโดยเท่าเทียมกัน

ความมีระเบียบวินัย

31. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
32. มีกริยามารยาทเรียบร้อย
33. ให้ความเคารพผู้สอน
34. ช่วยดูแลรับผิดชอบในทรัพย์สินสมบัติของสถานศึกษา
35. ไม่กาวกายหนาทการงานของเพื่อน
36. ตักเตือนเพื่อน ๆ เมื่อทำผิดระเบียบของสถานศึกษา
37. ขออนุญาตอาจารย์เมื่อออกจากห้องขณะสอน
38. ปฏิบัติตามมติหรือเสียงส่วนรวม
39. ไม่รบกวนผู้อื่นขณะอาจารย์ทำการสอน
40. เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้สอน

ความซื่อสัตย์

41. รักษาความลับของเพื่อน
42. เมื่อเพื่อน ๆ ชวนทำในสิ่งที่ผิด จะไม่ทำ
43. ไม่เคยลอกการบ้าน
44. รักษาความลับสัญญาไม่บิดพลิ้ว
45. ไม่ชอบโกหกเพื่อน
46. ไม่พูดเอาความดีใส่ตัวแต่ฝ่ายเดียว
47. ไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
48. มีความจริงใจต่อเพื่อน
49. เกรงกลัวต่อการทำความผิด
50. ชอบพูดตรงไปตรงมา

ความเสียสละ

51. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมส่วนรวมของสถานศึกษา
52. ให้เพื่อน ๆ ยืมของใช้ส่วนตัว
53. ชักชวนเพื่อน ๆ ทำการกุศล
54. ให้งานใหญ่ได้เสร็จก่อนที่ตัวเองจะทำงานส่วนตัว
55. ให้โอกาสของคนที่ถูกทอดทิ้ง
56. ฝึกฝนร่างกายช่วยกิจกรรมชุมชน
57. แบ่งปันสิ่งของให้แก่คนที่ด้อยกว่า
58. อสาทางาให้เพื่อน ๆ เสมอ
59. ช่วยช่วยเหลือถึงแม้ตนเองจะเสียเวลาหรือเสียสิ่งของเพื่อคนอื่นก็ตาม
60. ช่วยเหลือผู้อื่นทำงานในสิ่งที่ไม่เกิดโทษ

ความมีเหตุผล

61. ยอมรับ ใจความกึกเห็นของผู้อื่น
62. ความดูอารมณ์ได้เมื่อมีปัญหา
63. ไม่เป็นคนหุนเหินเชื่ออะไรง่าย ๆ
64. วางแผนงานในการทำงาน
65. ไม่โต้เถียงสิ่งใดด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล
66. ไม่เชื่อถือโง่กลาง
67. ก่อนจะตัดสินใจในเรื่องใด จะหาข้อดีข้อเสียก่อน
68. ทาอะไรโดยไม่ปรึกษาหารือผู้อื่น
69. ทบทวนการทำงานทุกครั้งก่อนที่จะส่งงาน
70. การรู้จักกาลเทศะในการ เข้าสังคม

ความเมตตากรุณา

71. เอาใจใส่ไต่ถามทุกข์สุขเพื่อน ๆ
72. อธิบายวิชาที่เรียนให้เพื่อนฟัง เมื่อรู้ว่ามีเข้าใจ
73. ให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำให้เคืองครอน
74. พุดใจเกาใจใจเพื่อน ๆ ที่มีปัญหา
75. ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น
76. มีความสลดใจเมื่อเห็นผู้อื่นมีทุกข์
77. ชอบช่วยเหลือผู้ทุกข์เคืองครอน
78. ไม่กล่าวร้ายผู้อื่นให้เคืองครอน
79. ไม่พูดจาเสียศีล ก้าวร้าวใหญ่โตไม่สบายใจ
80. ไม่ทาราย หรือกักขังสัตว์ในลักษณะต่าง ๆ

ความขยันหมั่นเพียร

81. เมื่อมีงานที่ได้รับมอบหมาย รีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดเสมอ
82. ตั้งใจฟังอาจารย์ที่เขาสอนทุกครั้ง
83. สอบถามอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนเสมอ
84. พบทบทวนเรียนนอกเวลาเรียน
85. รักชวนเพื่อน ๆ คุยหนังสือเสมอ
86. ไม่ทอดทิ้งในการทำงานแม้ว่าจะยาก
87. เมื่อมีงานกลุ่ม ขยันทำงานมากกว่าคนอื่น ๆ
88. เมื่อมีเวลาว่างมักเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ
89. เตรียมบทเรียนล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ
90. มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อการทำงาน